

Moji poznanici

Kriste,
oni misle da me znaju.

Upamtili moje su obrise
i podrijetlo
znaju da
loše glazbe ni ružnih žena
za mene nema
i oni misle ...
moj protjerani!

Da studiram čuli su
poštujem i pamtim imena
i lica
da vremena puno uz telefon trošim
mrzim silu
i ne užam se društva prognanika.

Rečeno im: u krevet ide vrlo kasno
vidjeli su kako držim cigaretu
i da vazda cipele nosim jedne
dokle traju.

I oni misle
... da me znaju.

fra Šito Ćorić

Katolički list Zvonik

GOD. XXVII. BR. 1 (314) | Siječanj (januar) 2021. | cijena 150 din

GODINA SV. JOSIPA
8.12.2020. – 8.12.2021.

„Očinskim srcem” u novu godinu

Poštovani čitatelji,

započinjemo zajedno i ovu dugo željenu 2021. godinu. Godinu u koju polažemo mnoge nade da će nam se životi vratiti u normalu, da će cjepiva spasiti svijet od pandemije, da nećemo više morati nositi maske, da ćemo moći prelaziti granice bez testova i karantene, da će nam poslovi krenuti, da ćemo sačuvati zdravlje, da će biti rodna godina, da ćemo moći slaviti svadbe, rođendane, krštenja, da će *Zvoniku* porasti tiraža...

Sve su to nade koje polažemo u vrijeme koje je ispred nas. Pred nama je razdoblje izgradnje i obnove svega narušenog prošle i početkom ove godine. Od narušenih odnosa do porušenih obiteljskih domova. Koliko god mislili da najteže dane ostavljamo iza sebe, pred nama su još dugi i teški dani obnove ljudskoga društva. Tom prigodom, u ovogodišnjem prvom broju *Zvonika* u rubrici „Tema”, koju je napisao vlč. Dražen Skenderović, moći ćete pročitati pregled apostolskog pisma *Patris corde* kojim je 8. prosinca 2020. Sveti Otac proglasio Godinu svetog Josipa. Papa Franjo nije slučajno izabrao tu godinu za posvetu svetom Josipu. Prije 150 godina, kada je papa Pio IX. proglasio svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve, bila su burna i teška vremena za Crkvu, kada je bila napadana sa svih strana. Nakon toliko godina, svijet se danas nalazi u burnom i

teškom razdoblju te Crkva zaziva svetog Josipa da svojom očinskom ljubavlju bude primjer svima nama u izazovima današnjeg vremena.

U novoj godini poželio bih dobrodošlicu gospođi Ani Hodak, urednici informativno-pastoralnog lista Srijemske biskupije „Nada”, koja će od ovog broja pisati tekstove za rubriku Meditacija. Isto tako zahvaljujem vlč. Mariju Brkiću, župniku iz Sarvaša, koji nas je tijekom prošle godine bogatio svojim promišljanima. Također bih želio zahvaliti gospođi Jeleni Zečević koja je u ime naših kateheta godinama uređivala i pisala rubriku Kateheza. Njezino mjesto ove godine zauzet će rubrika posvećena svetom Josipu, koju će uređivati vlč. Dražen Skenderović. Zahvaljujem i dragom Dariju Martonu, koji je više od dvije godine uređivao stranice koje su prenosile događanja iz Subotičke biskupije, a koje će od sljedećeg broja uređivati naš dugogodišnji suradnik Marko Tucakov. Naime, želja nam je rasti zajedno s vama koji nam godinama ukazujete svoje povjerenje, zbog kojih na koncu i postojimo, i to šireći mrežu naših suradnika, promišljajući iznova o sadržaju koji stvaramo, trudeći se rasti u dobru. Tim mislim želim vam svima uspješan početak nove 2021. godine, sa željom da Gospodin blagoslovi svako naše nastojanje oko dobra.

Vaš urednik

Nova godina – vrijeme je za promjenu

Započela je još jedna nova godina, koju je čovječanstvo dočekalo s mnogo nade u bolje dane. Želimo da godina bude bolja, da događanja budu bolja, da svijet bude bolji, a želimo li mi biti bolji? Ovisi li boljitak svijeta o tome jesmo li mi bolji i što mi sitni i nebitni možemo pridonijeti boljem svijetu? Na početku nove godine internetom kruže tekstovi o tome kako se čovjek treba mijenjati. Ali to su uglavnom tekstovi o tome kako trebamo okrenuti novi list i ne dopustiti drugima da nas povrijede, iskoriste, kako ne trebamo voljeti one koji su nas napustili, kako ne trebamo praviti od sebe „budalu” i ugađati drugima i sl. A je li to uistinu promjena koja je potrebna jednom kršćaninu? Ljubav uvijek podrazumijeva mogućnost da ćemo biti povrijeđeni. I onaj koji čini dobro uvijek je u opasnosti da bude izigran i iskorišten.

Ne smijemo dopustiti da upadnemo u kolektivnu depresiju i pomirimo se sa stavom da svijet ne može biti bolji, nego da, vođeni snagom evanđelja na kojem ćemo hraniti svoju vjeru, postanemo Božji suradnici i kvasac kršćanske promjene u svojoj sredini.

Treba li zbog nečije zloće prestati voljeti, prestati činiti dobro ili svejedno treba preuzeti rizik? Poruka evanđelja je upravo poruka o preuzimanju rizika. Isus traži da ljubimo i svoje neprijatelje, da činimo dobro i onima koji nas mrze. Dakle, na početku još jedne nove godine razmišljanje o promjeni treba ići u tome smjeru, ne da napustim one koji su me povrijedili, jer moram biti „novi ja”, nego da ih i dalje ljubim i činim im dobro, jer ću tako biti „novi ja”.

BOLJI SVIJET

Svi želimo bolji svijet i mislimo kako nam to treba omogućiti netko drugi. Naprotiv, mi smo ti koji izgrađujemo bolji svijet. Ne, nismo ni suviše nevažni ni suviše nemoćni. Nije slučajno da na početku nove godine Crkva ponovno skreće pozornost na Isusovo rođenje i posjet pastira (usp. Lk 2,16-21). Što je na početku Isusova života predstavljala skupina običnih pastira ili poslije skupina ribara koje je Isus učinio svojim učenicima. Ljudskim okom procijenjeni kao nebitni i nemoćni za velike stvari, oni će postati glasnici Radosne vijesti,

oni će ljudima donijeti poruku da čovjek uvijek može računati s Bogom i da nije sam.

Program Isusova evanđelja nije bio mijenjanje društva, nego mijenjanje pojedinca. On se uvijek pojedincu obraćao, tražio obraćenje i nasljedovanje njegova puta. Isus je to usporedio s kvascem, koji, iako u maloj količini, ima preobražajnu moć. Poruka evanđelja bila je uspješna tamo gdje je bilo pojedinaca spremnih da je prihvate. I upravo zahvaljujući pojedincima, Radosna vijest se proširila po cijelom svijetu. Tako je bilo i u Crkvi, koja je tijekom povijesti trebala obnove. Te se obnove nikada nisu događale tako što su došle upute iz vrha hijerarhije, nego tako što su se pojedinci obratili i postali kvasac

najprije u svojoj sredini, a onda se promjena nezaustavljivo širila. Ni danas nije drugačije. Ne smijemo dopustiti da upadnemo u kolektivnu depresiju i pomirimo se sa stavom da svijet ne može biti bolji, nego da, vođeni snagom evanđelja na kojem ćemo hraniti svoju vjeru, postanemo Božji suradnici i kvasac kršćanske promjene u svojoj sredini.

OKRENUTOST BOGU

Na početku ove godine bolji svijet znači svijet bez pandemije, na što ne možemo utjecati u smislu da pandemija prođe. No možemo stanje prihvatiti u svjetlu vjere. Bog ljudima dopušta križeve da iskuša njihovu vjeru, da potakne veće pouzdanje u njega, da podsjeti čovjeka da ne može sam... U tom svjetlu promatrajmo to što nam se događa. Molimo od njega da ukloni patnju koju nam je dao, ali i da nam da snage da izdržimo onoliko koliko je to njegova volja. Okrenutost Bogu u svakoj situaciji čini nas onima koji mijenjaju svijet.

Godina svetog Josipa

Papa Franjo je 8. prosinca 2020. godine apostolskim pismom *Patris corde* (*Očinskim srcem*) proglasio Godinu svetog Josipa, koja će trajati do 8. prosinca 2021. godine. Učinio je to na 150. obljetnicu proglašenja sv. Josipa zaštitnikom sveopće Crkve.

15. kolovoza 1889. godine, među ostalim, ovako piše o sv. Josipu: „Za blaženog Josipa je dakle sasvim prirodno i časno, da kao što je (tada) bio na pomoć obitelji iz Nazareta u svim nevoljama i nju na sveti način štitio, tako i sada štiti i brani Crkvu Isusa Krista”.

SVETI JOSIP ZAŠTITNIK SVEOPĆE CRKVE

Blaženi papa Pio IX., odnosno tadašnja Sveta kongregacija za obrede, dekretom *Quemadmodum Deus* priopćili su 8. prosinca 1870. godine odluku o proglašenju sv. Josipa zaštitnikom sveopće Crkve. Tadašnja teška vremena za Crkvu, na koju su se obarali mnogi neprijatelji te brojni napadi s mnogih strana, navele su mnoge crkvene uglednike i vjernike da zatraže od pape Pija IX. proglašenje sv. Josipa zaštitnikom Crkve. Papa je tada odlučio, s obzirom na to da su iste molbe

OČINSKIM SRCEM

Apostolsko pismo pape Franje započinje riječima: *Očinskim srcem* (*Patris corde*): tako je Josip volio Isusa. U samom apostolskom pismu papa Franjo prikazuje određena obilježja sv. Josipa promatrajući to u sedam slika.

Josip je voljeni otac. O tome papa Franjo ovako piše: „Zbog svoje uloge u povijesti spasenja, sveti Josip je otac kojega je kršćanski narod oduvijek volio, što dokazuje činjenica da su mu posvećene brojne crkve u cijelom svijetu”. I ne samo crkve, mnogi vjerski instituti i crkvene

ponovljene i na Prvom vatikanskom saboru, da proglasi sv. Josipa zaštitnikom Crkve i da se njegov blagdan slavi 19. ožujka u stupnju svetkovine, ali bez osmine, zbog toga što njegov blagdan uvijek pada u vrijeme korizme.

Zaštita sv. Josipa nad sveopćom Crkvom proizlazi iz njegova odnosa prema Isusu i Mariji. Josip je uistinu bio njihov čuvar, zaštitnik, vođa, skrbnik, uzor. Isus je glava Crkve, Marija je Majka, a iz toga proizlazi da je tu mjesto i sv. Josipu i to kao čuvaru, kao zaštitniku. Papa Leon XIII. u svojoj enciklici *Quamquam pluries* objavljenoj

skupine nadahnjuju se na sv. Josipu, a također su i mnogi sveti vidjeli uzora u sv. Josipu.

Josip je nježan otac pun ljubavi. Isus je u Josipu mogao vidjeti Božju nježnost. U nježnosti možemo prepoznati ono što je krhko u nama. Nekada vrlo negativno gledamo na naše slabosti, a možda su baš one način da nas Bog vodi životom. Možda je to, kako kaže sveti Pavao, da se ne uzoholimo. Bog nas ne osuđuje zbog naših slabosti već nas prihvaća i oprašta nam. Naša vjera tada uključuje i naše strahove, ranjivosti i slabosti.

Josip je poslušni otac. Josipovu poslušnost poznajemo iz njegovih snova. U tri navrata Josip sluša savjete božanskog glasnika. Čak ništa i ne govori. Samo sluša i čini sve po savjetu božanskog glasnika. Iako nema Josipovih riječi, i on poput Marije, „izgovara” svoj *Neka mi bude*. Iz te Josipove poslušnosti, i Isus je naučio da bude poslušan Josipu i Mariji prema Božjoj zapovijedi.

Josip je otac koji prihvaća. Josip bez ikakvih uvjeta prima Mariju, ali i Isusa. Nije Josip mnogo razumio u svojem životu, ali je prihvaćao i preuzimao odgovornost. Josipov put nije put objašnjenja. Josipov put je put prihvaćanja. To bi trebao biti i naš put, ne samo u prihvaćanju Božjeg nauma već i prihvaćanja drugih.

Josip je kreativno hrabar otac. Josip pokazuje kreativnu hrabrost i sam pronalazi rješenja u teškim situacijama. Možda to ne vidimo u evanđeljima. Ne znamo koliko su Josip, Marija i Isus ostali u Egiptu. Sigurno su morali nešto jesti, negdje živjeti, možda i naći neki posao. I mi trebamo poput Josipa, barem pokušati u nekim situacijama pokazati da znamo naći rješenja kada nas pritisnu poteškoće.

Josip je otac koji radi. Josip je bio tesar, radnik. Pošteno je radio da bi skrbio za svoju obitelj. Papa Franjo u ovom pismu o radu piše: „Rad je sredstvo sudjelovanja u djelu spasenja, prilika da se ubrza dolazak Kraljevstva, da se razviju darovi i sposobnosti te da ih tako možemo staviti u službu društva i zajedništva.” U današnje vrijeme vrijedno je imati posao. Makar to bio i posao koji možda ne volimo raditi. Bog ne prezire rad, čak ga je kroz Svetu obitelj i posvetio. Radom možemo ostvariti sami sebe, ali i društvo, obitelj. To je činio i sv. Josip. Postao je uzor za rad i za radnike.

Josip je otac u sjeni. Josip je bio Isusu zemaljska sjena nebeskog Oca. Čuvao ga je, štutio. O očinstvu papa Franjo piše: „Očevi se ne rađaju, već stvaraju. Čovjek ne postaje otac jednostavno rođenjem djeteta, već preuzimanjem odgovornosti da se brine za dijete. Kad god čovjek prihvati odgovornost za drugoga, na neki način toj osobi postaje otac.” Te misli zaista mogu biti poticaj današnjim očevima. Današnja uloga oca upoznati je djecu sa životom i stvarnošću i učiniti ih sposobnima za odlučivanje, za slobodu i za pronalaženje novih mogućnosti. Ali ne činiti to agresivno, već svojim primjerom i povjerenjem.

Te divne slike sv. Josipa kojima nas vodi papa Franjo mogu nam pomoći ne samo u podizanju svijesti o sv. Josipu i njegovom štovanju već nam doista mogu poslužiti da posložimo neke situacije u svojim životima, a u tome nam može pomoći i zagovor sv. Josipa.

OPROSTI U GODINI SV. JOSIPA

Istodobno s Papinim apostolskim pismom, Apostolska pokorničarna objavila je dekret o posebnim oprostima u godini sv. Josipa. Oprosti su dani vjernicima da slijedeći primjer sv. Josipa svakodnevno jačaju svoj

Molitva pape Franje sv. Josipu iz apostolskog pisma Očinskim srcem

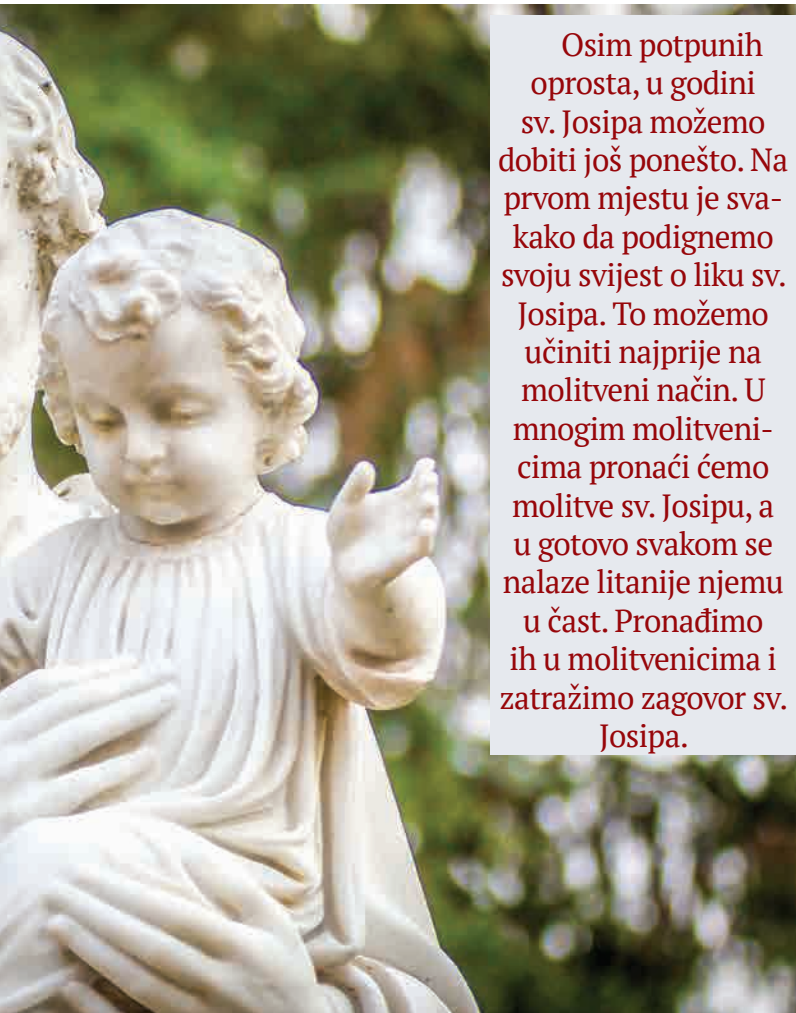
Pozdravljamo te, Čuvaru Otkupitelja i Zaručnice Djevice Marije. Tebi je Bog povjerio svoga Sina; u tebe je Marija položila svoje povjerenje; uz tebe je Krist postao čovjekom. O, blaženi Josipe, i nama se očituj u svojem očinstvu i vodi nas putem života. Izmoli nam milost, milosrđe i hrabrost te nas brani od svakoga zla. Amen.

vjerski život, ali i da uz pomoć sv. Josipa zadobiju utjehu i pomoć uslijed teških ljudskih i društvenih nevolja koje danas pogađaju suvremeni svijet. Potpuni oprost uz uobičajene uvjete (sakramentalna ispovijed, euharistijska pričest i molitva na nakane Svetog Oca) dobiva se i sudjelovanjem u pojedinim prigodama i načinima koje su naznačeni u dekretu Apostolske pokorničarne. Zbog njihove važnosti, ovdje ih donosimo u cijelosti:

a. Sveti Josip, autentični čovjek vjere, poziva nas da ponovno otkrijemo sinovski odnos s Ocem, obnovimo vjernost molitvi, prignemo uho i odgovorimo s dubokim raspoznavanjem na Božju volju. Dodjeljuje se *potpuni oprost* onima koji će barem 30 minuta provesti u razmatranju molitve Očenaš ili, pak, sudjelovati na duhovnoj obnovi u trajanju od najmanje jednoga dana, koja uključuje jedno razmatranje o svetom Josipu.

b. Evanđelje pripisuje svetom Josipu atribut *muž pravedan* (usp. Mt 1, 19). On, kao onaj koji je čuvar „intimne tajne koja se nalazi u dubini srca i duše”, pohranitelj je otajstva Božjih, a time i idealni zaštitnik unutar-njeg područja, koji nas potiče da ponovno otkrijemo vrijednost šutnje, razboritosti i odanosti u ispunjavanju svojih dužnosti. Vrlina pravednosti, koju je Josip primjereno vršio, očituje se u potpunom poštivanju Božjeg zakona, koji je zakon milosrđa, „jer upravo Božje milosrđe donosi istinsku pravdu do ispunjenja”. Stoga

Osim potpunih oprosta, u godini sv. Josipa možemo dobiti još ponešto. Na prvom mjestu je svakako da podignemo svoju svijest o liku sv. Josipa. To možemo učiniti najprije na molitveni način. U mnogim molitvenicima pronaći ćemo molitve sv. Josipu, a u gotovo svakom se nalaze litanije njemu u čast. Pronađimo ih u molitvenicima i zatražimo zagovor sv. Josipa.

će oni koji, po primjeru svetoga Josipa, učine neko djelo tjelesnog ili duhovnog milosrđa moći također zadobiti dar *potpunog oprosta*.

c. Glavni vid Josipova poziva bio je taj da je bio čuvar Svete nazaretske obitelji, zaručnik Blažene Djevice Marije i Isusov zakoniti otac. Kako bi se sve kršćanske obitelji potaknulo da stvore isto ozračje prisnog zajedništva, ljubavi i molitve koje se živjelo u Svetoj obitelji, *potpuni oprost* zadobiva se za moljenje svete krunice u obitelji i od strane zaručnikâ.

d. Sluga Božji Pio XII., 1. svibnja 1955., ustanovio je blagdan svetog Josipa Radnika, „s namjerom da svi prepoznaju dostojanstvo rada i da to nadahne društveni život i zakone, koji će biti temeljeni na poštenoj raspodjela prava i dužnosti”. Stoga će *potpuni oprost* moći zadobiti svi koji budu svakodnevno povjeravali svoj rad zaštiti svetoga Josipa te svaki vjernik koji u molitvi zazove zagovor Tesara iz Nazareta, da oni koji traže posao pronađu zaposlenje i da rad sviju bude dostojanstveniji.

e. Bijeg Svete obitelji u Egipat „pokazuje nam da je Bog ondje gdje je čovjek u opasnosti, ondje gdje čovjek pati, ondje gdje je prisiljen bježati, gdje doživljava odbačenost i napuštenost”. *Potpuni oprost* podjeljuje se vjernicima koji budu izmolili litanije svetomu Josipu

(za zapadnu tradiciju) odnosno Akatist (*Akathistos*) svetomu Josipu u cijelosti ili barem neki njegov dio (za istočnu tradiciju), odnosno neku drugu molitvu svetomu Josipu svojstvenu drugim liturgijskim tradicijama za Crkve progonjene *ad intra* i *ad extra* i na utjehu i pomoć svim kršćanima koji trpe svaki oblik progona.

GODINA SV. JOSIPA U SUBOTIČKOJ BISKUPIJI

Subotički biskup mons. Slavko Večerin uputio je 21. prosinca 2020. godine okružnicu o godini sv. Josipa i donio određene odredbe o slavlju iste godine u Subotičkoj biskupiji. Svakoga devetnaestog u mjesecu u svim župnim i filijalnim crkvama treba obaviti pobožnost u čast sv. Josipu, a poželjno je koristiti se i obrascem zavjetne mise u čast sv. Josipu. Također, određeno je da se istoga dana izmole i litanije u čast sv. Josipu te molitva sv. Josipu koja se nalazi u apostolskom pismu Očinskim srcem. U svojoj okružnici biskup Slavko pozvao je svećenike i vjernike da promiču pobožnost sv. Josipu, ali i da se ako bude moguće, održe župne tribine ili predavanja posvećene tom svetcu.

POTICAJI ZA GODINU SV. JOSIPA

Osim potpunih oprosta, u godini sv. Josipa možemo dobiti još ponešto. Na prvom mjestu svakako je da podignemo svoju svijest o liku sv. Josipa. To možemo učiniti najprije na molitveni način. U mnogim molitvenicima pronaći ćemo molitve sv. Josipu, a u gotovo svakom se nalaze litanije njemu u čast. Pronađimo ih u molitvenicima i zatražimo zagovor sv. Josipa. U mnogim našim crkvama postoji kip ili slika sv. Josipa. U onima u kojima ih nema, poticaj je da sv. Josip bude u svakoj crkvi naše biskupije.

Na drugom mjestu možemo i učiti o svetom Josipu. Otvorimo stranice naših Biblija u kojima se govori o svetom Josipu i pročitajmo što nam to evanđelisti kažu o njemu. Pokušajmo pronaći neki članak ili neku knjigu o sv. Josipu. I to nam može pomoći da ga upoznamo bolje. Mnogi ne znaju da kao što postoji posebna teološka znanost o Bogu, o Isus Kristu, o Duhu Svetom, o Mariji, postoji i grana teologije koja se bavi sv. Josipom. Njezin naziv je josipologija. Ali još nije dovoljno razvijena i poznata.

Na trećem mjestu (a možda i na prvom) Josip nam može biti primjer i uzor za nasljedovanje. Najprije u obiteljskom životu. Ali i za svakoga osobno. To nam dobro govore primjeri i poticaji iz pisma papa Franje. Tko ima vremena, neka ga pročita.

I na kraju sažet poticaj s kraja papinog pisma: „Svrha ovog (Apostolskog pisma, i ne samo njega), porast je ljubavi prema tom velikom svetcu, da budemo ohrabreni moleći njegov zagovor i da nasljedujemo njegove vrline i njegovu revnost”.

Imenovanje Zbora savjetnika Subotičke biskupije

Dopisom Biskupskog ordinarijata broj: 0001 do 0008 od 01. siječnja 2021., subotički biskup mons. Slavko Večerin imenovao je Zbor savjetnika Subotičke biskupije.

Za savjetnike su imenovani sljedeći svećenici: **mons. Ferenc Fazekas**, generalni vikar, potiski arhiprezbiter i župnik u Bačkoj Topoli, **mons. Stjepan Beretić**, župnik Katedralne župe svete Terezije u Subotici, **mons. dr. Géza Zapletán**, dekan i župnik Župe Anđela Čuvara u Kanjiži, **preč. László Pósa**, župnik Župe sv. Antuna Padovanskog u Bečeju, **preč. Željko Šipek**, župnik Župe sv. Marka evanđelista u Žedniku, **vlč. dr. Ivica Ivanković Radak**, sudski vikar, **preč. Mirko Štefković**, tajnik biskupije i **preč. Ákos Gutási**, dekan i župnik Župe Snježne Gospe u Horgošu.

Prva osnivačka sjednica Zbora savjetnika bila je zakazana za 14. siječnja 2021. kada su svi članovi Zbora položili Ispovijest vjere i propisanu prisegu vjernosti. Zadaća toga Zbora pomoći je svojim savjetima biskupu u vođenju biskupije.

Svim članovima Zbora savjetnika čestitamo na imenovanju i želimo obilje Božjeg blagoslova u vršenju te odgovorne službe na koju ih je biskup imenovao. /Zv./

Okružnica biskupa Slavka Večerina o slavlju Nedjelje Božje riječi u Subotičkoj biskupiji

Subotički biskup u petak 8. siječnja objavio je upute o proslavi Nedjelje Božje riječi u Subotičkoj biskupiji, s osobitim naglaskom na liturgijska slavlja toga dana. Upute biskupa Slavka Večerina donosimo u cijelosti.

Apostolskim pismom u obliku motu proprijia Aperuit illis od 30. rujna 2019. godine, papa Franjo ustanovio je slavljenje Nedjelje Božje riječi te odredio da se ona slavi svake Treće nedjelje tijekom godine. Potom je Kongregacija za bogoštovlje i disciplinu sakramenata 17. prosinca 2020. godine Bilješkom o Nedjelji Božje riječi dala određene upute kako za proslavu Nedjelje Božje riječi, tako i općenito za skrb u vezi s navještajem i čašćenjem Božje riječi u liturgiji i životu Crkve.

Na temelju gore navedenog, donosim upute o proslavi Nedjelje Božje riječi u Subotičkoj biskupiji,

s osobitim naglaskom da se na liturgijskim slavljinama toga dana Riječi Božjoj da povlašteno mjesto i to na sljedeći način:

a) tamo gdje postoji **evanđelistar**, neka se on nosi u procesiji, a nakon navještaja Evanđelja neka se istakne na posebnu mjestu u svetištu, a gdje ga nema, namjesto njega se u svetištu može izložiti koje od svečanih izdanje Biblije

b) neka se u **propovijedi** govori o središnjem položaju Riječi Božje u životu Crkve, pri čemu mogu poslužiti Prethodne napomene o redu misnih čitanja (uvod u Lekcionar)

c) neka se zbog epidemioloških razloga ne organiziraju nikakvi susreti, kateheze i tribine, ali se zato tijekom tjedna koji prethodi i slijedi Nedjelji Božje riječi na dnevnim misama preporučuju kratke propovijedi

s temom o Božjoj riječi, pri čemu se može uzeti euharistijska molitva za različite potrebe III (C) „Isus, put k Ocu” s naglaskom na Krista kao Riječ. Svakako, ta euharistijska molitva ne može se uzeti nedjeljom.

Potaknuti slavljem Nedjelje Božje riječi nastojmo više brinuti o tomu da nam lekcionari budu uredni, u dobrom stanju i aktualna odobrena izdanja. Preporučuje da na svakoj župi bude evanđelistar te

da se on koristi nedjeljom i svetkovinama, a o njegovoj povlaštenoj ulozi u liturgijskoj tradiciji Crkve poželjno je ponuditi katehezu i vjersku pouku.

Neka nam što bolje pripravljena proslava Nedjelje Božje riječi svima, kako navjestiteljima i tako slušateljima, bude na duhovni rast i izgradnju.

Uz blagoslov u Gospodinu,
+ Slavko Večerin,
biskup Subotičke biskupije

Pomoć stradalima od potresa prikupljaju Crkva, Caritas i Hrvatsko nacionalno vijeće u Srbiji

Nakon vijesti o posljedicama potresa u Sisačkoj biskupiji, subotički biskup je pozvao svećenike koji djeluju u biskupiji i vjernike na skupljanje novčane pomoći na misama koje su se slavile u nedjelju

10. siječnja. Caritas Srbije započeo je prikupljanje pomoći na dan potresa, a prikupljanje, putem fondacije CroFond, započelo je i Hrvatsko nacionalno vijeće u Republici Srbiji.

POMOZIMO NASTRADALIMA U ZEMLJOTRESU U HRVATSKOJI!

29.12.2020. | urgentni projekti, vesti

RAČUN ZA DONACIJE U RSD:
220-31186-42

RAČUN ZA DONACIJE U DEVIZAMA:
11-305-0000260.8

Subotički biskup **mons. Slavko Večerin** poslao je 30. prosinca okružnicu svim župnicima i upraviteljima župa te predstojnicima samostanskih crkava na teritoriju Subotičke biskupije. U okružnici se kaže: „Vijesti o snažnom potresu koji se dogodio na teritoriju Sisačke biskupije približile su nam stanje straha, tuge i boli brojnih obitelji i pojedinaca čiji su domovi razoreni. U vaše ime izrazio sam našu duhovnu blizinu i molitvenu potporu sisačkom biskupu mons. Vladi Košiću, svećenicima i vjernicima Sisačke biskupije. Mnogi su svoju pomoć već poslali, ali bit će potrebno još mnogo vremena da se otklone sve posljedice te velike katastrofe, tako da ni naša pomoć neće zakasniti. Stoga vas pozivam da u nedjelju 10. siječnja, na blagdan Krštenja Gospodinova, upriličite sakupljanje za stradale od potresa u Sisačkoj biskupiji te potaknete vjernike da budu darežljivi.

Biskupija će materijalna sredstva proslijediti Sisačkoj biskupiji. Na taj način izrazit ćemo svoje djelatno suosjećanje i ljubav prema stradalima u potresima. Pozivam vas da svojim doprinosima pomognete ublažiti patnju i neizvjesnost stradalima koji su zbog posljedica zemljotresa izgubili svoje domove i radna mjesta.”

Caritas Srbije je 29. prosinca također započeo akciju prikupljanja materijalne pomoći. U obavijesti Caritasa Srbije navodi se: „Suosjećamo s ljudima kojima se u trenu život dramatično promijenio, koji su izgubili svoje najmilije ili je njihova sudbina još neizvjesna. Tim ljudima potrebna je pomoć svih nas. Pokažimo solidarnost i pružimo ruku stradalima u potresu u Hrvatskoj. Skromnom, ali konkretnom pomoći želimo pokazati iskreno zajedništvo s ljudima koji se nalaze u teškoj situaciji, sjećajući se katastrofa koje je Srbija

preživjela u poplavama 2014. i zemljotresu u Kraljevu 2010. godine, kao i solidarnosti i pomoći koju su nam u tim trenucima pružile sve zemlje regija.”

Račun za donacije u dinarima (RSD): 220-31186-42

Račun za devizne donacije: 11-305-0000260.8

IBAN: RS35 2201 1305 0000 2608 50

SWIFT: PRCBRSBG

U obavijesti Hrvatskoga nacionalnog vijeća navodi se: „Hrvatsko nacionalno vijeće i pripadnici hrvatske zajednice u Republici Srbiji iskazuju solidarnost sa stradalima u razornom potresu u Hrvatskoj te izražavaju sućut obiteljima nastradalih, s nadom da se takve

županijske skupštine Ivankom Roksandić te uputili riječi podrške i solidarnosti. U razgovoru su iskazali spremnost za pružanje pomoći stradalima u toj županiji. U dogovoru ključnih ustanova hrvatske zajednice u Srbiji, odlučeno je da će se prikupljati isključivo financijska pomoć jer, kako kažu iz pogođenih područja, osnovnih potrepština sada imaju dovoljno. Hrvati u Srbiji prikupljat će novčanu pomoć preko računa Fondacije *Cro-fond* s naznakom *Pomoć nastradalima u potresu u Hrvatskoj*.” Uplate (u dinarima) vrše se na račun 325-9500700045918-84, Vojvođanska banka OTP Group. /Zv./

Okružnica mons. Slavka Večerina, subotičkog biskupa povodom početka drugog polugodišta u školama te održavanja župne kateheze i župnog pastoralnog općenito

Subotički biskup mons. Slavko Večerin uputio je Okružnicu svećenicima povodom početka drugog polugodišta u školama te o održavanju župne kateheze i župnog pastoralnog općenito u cijelosti.

Nakon što se nadležno Ministarstvo očitovalo, izvjesno je da drugo polugodište u školama započelo u ponedjeljak 18. siječnja, a nastava će se obavljati po modelu od početka aktualne školske godine. Imajući u vidu da je dopisom Biskupskog ordinarijata od 9. prosinca 2020. godine, među ostalim, bilo naređeno da se župna kateheza ne održava kao izravna nastava nego samo na daljinu, donosim ovdje izmjene toga dijela navedenih uputa.

Neka se u drugom polugodištu ove školske godine župna kateheza za sve školarce održava u vidu izravne nastave, s tim da je potrebno poštovati osnovne preventivne mjere zaštite, kao što su čuvanje međusobnog rastojanja, nošenje zaštitne maske i dezinfekcija ruku pri ulasku u prostoriju. U župama gdje su vjeronaučne skupine veće, neka se one podijele tako da se navedene mjere mogu ispoštovati.

Priprava odraslih za sakramente odnosno kateheza za odrasle, neka se, također, redovito održava ondje gdje

ima zainteresiranih, svakako uz poštovanje spomenutih preventivnih mjera. To se jednako odnosi i na okupljanje molitvenih i drugih skupina u župnim prostorijama, odnosno vjeronaučnim dvoranama.

Vjernička okupljanja u crkvama, kako na sakramentalnim slavljinama tako i na pobožnosti, neka se redovito održavaju, uz poštovanje preventivnih mjera. Učinimo sve da oni koji dolaze u crkvu, unatoč neugodnosti koju sa sobom donosi nužnost nošenja maske, ondje uspiju pronaći utjehu i ohrabrenje u živom susretu s Gospodinom.

Konačno, uz poštovanje preventivnih mjera zaštite od širenja zaraze, budimo i dalje na raspolaganju za pohod bolesnika, kako bismo ih providjeli svetim sakramentima, a jednako tako omogućimo vjernicima pristupiti sakramentu pomirenja bilo prije svetih misa, bilo u drugim naznačenim terminima.

Draga subraćo u svećeništvu, unatoč svim poteškoćama koje pred naše pastoralno djelovanje stavlja aktualna epidemiološka situacija, nastojmo se odgovorno prilagoditi te strpljivo i ustrajno raditi na širenju Radosne vijesti povjerenim nam vjernicima. Uz blagoslov u Gospodinu, Slavko Večerin, biskup. /Zv./

Srušen „Čobanski križ” kod Subotice

Među korisnicima društvenih mreža u Subotici, 10. siječnja objavljena je obavijest da je u subotičkoj šumi, šumskom krajoliku sjeverno od Subotice, polomljen križ krajputaš, koji se nalazi na području „Makova sedmica”.

Na subotičkom portalu subotica.com objavljena je obavijest da je policija 5. siječnja izvršila očevid na tom mjestu, ustanovila oštećenje križa i predala dokumentaciju o tome nadležnom državnom odvjetništvu. Autor teksta na portalu zaključio je da „nema znakova nasilnoga rušenja križa”, što mnogi od velikog broja poznavatelja tog prostora osporavaju, među njima i obitelji i pojedini vjernici katolici koji su križ redovito posjećivali, održavali i obnavljali.

Križ se nalazi nedaleko granice s Mađarskom i posljednji put obnovljen je prije 16 godina. Prvi križ od kamena podigao je na tom mjestu Stanko Babijanović 1896. godine za molitvu i pobožnost brojnih čuvara stada domaćih životinja na ispaši, za šta se taj kraj koristio na prijelomu stoljeća. Prvi put križ je obnovljen 1933. godine, kada je i dobio naziv „Čobanski križ”, a posljednji puta 2004. godine, na inicijativu i angažiranjem potomaka Paje Tumbasa, koji je 1933. bio među čobanima, tadašnjim obnavljačima toga sakralnoga znamenja.

Na ploču na postamentu upisani su podatci koji su mogli biti pročitani na vremenom znatno oštećenoj površini staroga kamenog križa, te godina nastanka – 1896. Sačuvan je i prenesen tekst: „Križ premjestili iz vode, obnovili i nazvali ga Čobanski križ 1933. čobani Tumbas Ivan, Tumbas Pajo, Kovač, Ivanković Franjo,

Francišковић Vince, Aradski Đura, Sudarević Vince. Naš djed Pajo Tumbas bio je među čobanima koji su 1933. premjestili i obnovili križ. Kako su nam naši pričali, nekadašnji križ je bio stotinjak metara dalje na samoj obali rječice Kireš pa ga je voda poplavila. Čobani su ga premjestili malo dalje i to su obilježili na križu. Posveta križa je bila sredinom ili krajem kolovoza 1933. i pričalo se da je to bila velika svečanost kojoj je prisustvovalo mnogo ljudi”, kazala je za subotički tjednik *Hrvatska riječ* svojevremeno dr. Kata Dulić o značaju toga mjesta za obitelj kojoj je pripadala.

Za sada nije jasno kako je došlo do rušenja križa, a nagađanja nekih od Subotičana i poznavatelja toga prostora, koji se nalazi izvan naseljenog dijela grada, da bi to mogla biti aktivnost migranata koji u tom kraju u velikom broju pokušavaju ilegalno prijeći granicu Srbije i Mađarske, nisu potvrđena. /Zv./

Okružnica biskupa Večerina o godini svetog Josipa u Subotičkoj biskupiji

Uželji da vjernici i svećenici na području Subotičke biskupije aktivno sudjeluju u godini svetog Josipa, subotički biskup Slavko Večerin uputio je 21. prosinca okružnicu s odredbama koju prenosimo u cijelosti.

Svakog devetnaestog u mjesecu neka se u svim župnim i filijalnim crkvama obavi posebna pobožnost u čast svetom Josipu, ako to dopušta liturgijski kalendar. Neka se uzme misni obrazac zavjetne mise sv. Josipu u čast (*Rimski misal*, str. 763).

Neka se tijekom cijele godine sv. Josipa promiče pobožnost u čast svetom Josipu, a također neka se prema mogućnosti organizira barem jedna župna tribina ili predavanje posvećeno sv. Josipu.

Neka se svetkovina (19. ožujka) i spomendan (1. svibnja) sv. Josipa obilježe na svečaniji način. Uoči tih liturgijskih slavlja preporučam, gdje je to moguće, neka se organiziraju i posebne trodnevne u čast tom svetcu.

Svećenstvo biskupije posebno će održati dan u čast sv. Josipu u jezičnim skupinama (mađarski i hrvatski) u kojem će slaviti misa i održati studijski dan posvećen tom svetcu.

Papa Franjo apostolskim je pismom *Patris corde* (*Očinskim srcem*) obilježio 150. obljetnicu proglašenja svetog Josipa zaštitnikom sveopće Crkve, a ujedno je proglasio Godinu svetog Josipa koja traje od 8. prosinca 2020. do 8. prosinca 2021. godine. /Zv./

Održani Dani biskupa Ivana Antunovića u Subotici

Dane biskupa Ivana Antunovića svake godine u siječnju priređuje Katoličko društvo „Ivan Antunović”. Ovogodišnji Dani obilježeni su svetom misom, polaganjem vijenaca na spomenik i tradicionalnim *Razgovorom*, predavanjem na neku od aktualnih tema za vjernike u Bačkoj. Događanja su obilježena vrlo skromno, zbog epidemiološke situacije.

Svetu misu 10. siječnja u subotičkoj katedrali-bazilici svete Terezije Avilske predvodio je vlč. dr. Ivica Ivanković Radak, predsjednik Katoličkog društva „Ivan Antunović”. U svojoj propovijedi, on je istaknuo značaj okupljanja tim povodom i spominjanja biskupa Ivana Antunovića da bi se za njega molili i slijedili njegov primjer. „Ono što je paralelno Isusovu životu s Antunovićevim, pa tako i našem, jest neuspjeh i propast ovozemaljskog poslanja, gledano ljudskim očima”. Nadalje, on je naglasio i da „Kristovo poslanje ne završava križem, nego slavnim uskrsnućem te nas nakon ovozemaljske propasti i neuspjeha čeka život vječni, jer Božja providnost vodi svačiji život”.

Prigodom 133. obljetnice smrti naslovnog biskupa Ivana Antunovića, preporoditelja bunjevačkih Hrvata, na nedavno podignut spomenik u Subotici, 13. siječnja vijence su položili predstavnici Katoličkog društva „Ivan Antunović”, Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici, Hrvatskog nacionalnog vijeća, Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Hrvatskog kulturnog

centra „Bunjevačko kolo” i Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanac”. XXIX. *Razgovor* održan je 22. siječnja u Pastoralnom centru Augustinianum u Subotici.

Razgovor je tradicionalno okupljanje Hrvata u Subotici koje je započela Hrvatska prosvjetna zajednica na čelu s biskupom Lajčom Budanovićem 1934. godine. Redovito je održavan do 1941. godine i nije priređivan sve do 1990. godine, kada ga je obnovio Institut (danas Katoličko društvo) „Ivan Antunović” i od tada se redovito održava. Tema ovogodišnjeg *Razgovora* o kojoj je govorio vlč. Luka Poljak je *Djelovanje redovnica na području Subotičke biskupije*. On je govorio o radu i djelovanju ženskih redovničkih zajednica u Subotičkoj biskupiji. Obrađena materija odnosi se mahom na razdoblje poslije službene uspostave Subotičke biskupije, a radi konteksta i sveukupne slike, posegnulo se i za materijalima iz razdoblja Bačke apostolske administrature te nešto manje iz razdoblja Kalačko-bačke nadbiskupije. Pozornost je usmjerena na sve ženske redovničke zajednice, bez obzira na jezičnu ili nacionalnu pripadnost (Hrvatice, Mađarice, Njemice, Slovenke, Rusinke, Ukrajinke, itd.), njihovo djelovanje i apostolate. Također, bilo je govora i o zaslužnim sestrama za vjerski i kulturni život naše biskupije, kao i o s. Leopoldini Čović, sestri na glasu svetosti. Predavanje je potkrijepljeno kratkim pregledom nauka Crkve o redovništvu, kao i mogućnošću refleksije o budućnosti ženskog redovništva u Subotičkoj biskupiji. /Zv./

Novi broj lista *Nada* – Glasila Srijemske biskupije

Koncem prosinca 2020. godine izišao je novi broj informativno-pastoralnog lista Srijemske biskupije *Nada*.

To je sedmi broj toga lista koji izlazi jednom godišnje, a većinom donosi izvješća o događajima tijekom godine koja je iza nas, ovaj put za 2020. godinu. Na zadnjoj sjednici uredničkog vijeća razgovaralo se o barem još jednom broju na godišnjoj razini. Trenutna naklada je 5.000 primjeraka. Svi koji žele primati informativno-pastoralni list Srijemske biskupije *Nada* mogu se javiti na e-poštu: anci.sid@gmail.com ili ivizrno@gmail.com. Kupnjom glasila Srijemske biskupije pomažete rad i opstanak. /Ivica Zrno/

Predsjednik Mirović primio Srijemskog biskupa i predsjednicu HNV-a

Predsjednik Pokrajinske vlade Igor Mirović primio je 14. siječnja srijemskog biskupa msgr. Đuru Gašparovića i predsjednicu Hrvatskog nacionalnog vijeća Jasnu Vojnić, s kojima je razgovarao o nastavku suradnje na projektima očuvanja vjerske baštine u Vojvodini.

„Danas smo imali veoma konkretan razgovor i dogovorili da već u veljači izdvojimo sredstva za projektnu dokumentaciju i odgovarajuće radove na rekonstrukciji Crkve svetog Jurja u Petrovaradinu, stare 320 godina, ali i drugih vjerskih objekata. Želimo udružiti snage s Gradom Novim Sadom i zavodima za zaštitu spomenika, da bismo sačuvali vjerske objekte i vratili im stari sjaj, kazao je Mirović. Sve ono što smo započeli, također smo i ostvarili. Očekujemo da će poslije rekonstrukcije Crkva svetog Jurja biti i dio turističke ponude Vojvodine”, rekla je Vojnićeva. /Izvor: <http://www.vojvodina.gov.rs/>/

U Srijemskoj Mitrovici proslavljen spomendan sv. Anastazije, srijemske mučenice

U katedrali-bazilici manjoj koja je posvećena svetom Dimitriju, đakonu i mučeniku, u Srijemskoj Mitrovici, 15. siječnja svećanim euharistijskim slavljem proslavljen je spomendan svete Anastazije, srijemske mučenice iz ranokršćanskih vremena.

Večernje euharistijsko slavlje predslavio je vlč. Ivica Zrno, župnik Župe svete Ane, majke BDM iz Lačarka, uz suslavljenje mons. Eduarda Španovića, domaćeg župnika. U prigodnoj propovijedi, vlč. Zrno

rekao je da „ne živimo u vremenu i prostoru kada će netko od nas tražiti da se Krista odrekemo ili će nam zbog toga život biti ugrožen. Ali živimo u vremenu kada je i dalje potrebno istinsko svjedočanstvo vjere. Tu nam sveta Anastazija može biti velikim primjerom. Neka i dalje bude naša domaća svetica, ali ne samo riječima ili na papiru. Neka to bude nasljedovanjem njezina svetačkog primjera i postojanosti u vjernosti Isusu Kristu”, zaključio je propovjednik. Na koncu euharistijskoga slavlja zahvalio je svim djelatnicima župnog Caritasa na njihovu radu i aktivnosti u župi. /Ivica Zrno/

Novi izgled mrežne stranice Srijemske biskupije

Nova mrežna stranica Srijemske biskupije otvorena je 1. siječnja 2021. godine.

Riječ je o postojećoj mrežnoj stranici koja se sada pojavljuje u novom i praktičnijem izdanju. Za izradu mrežne stranice, u odnosu na prethodnu, korištena je nova tehnologija, stranica je prebačena na stabilniju platformu, izgled joj je redizajniran, a podatci se redovito ažuriraju. Adresa mrežne stranice je: <http://www.srijembiskupija.rs/>

Mrežna stranica nastala je kao plod aktivnosti Biskupijskog pastoralnog centra i Tiskovnog ureda Srijemske biskupije, koje vodi vlč. Ivica Zrno. Pretražujući sadržaj mrežne stranice moguće je dobiti uvid u osnovne podatke vezane za Srijemsku biskupiju, a postoji i sadržaj formativnog tipa. Važno je istaknuti da je ovo samo početni izgled mrežne stranice, jer u planu je proširenje u vidu novih rubrika te korisnog sadržaja. /Ivica Zrno/

Zimske radosti srijemskomitrovačkih vjeroučenika

Za djecu koja pohađaju rimokatolički vjeronauk u školi, 14. siječnja upriličeno je lijepo poslijepodnevno druženje. Prema školskom kalendaru, učenici su još uvijek na odmoru od redovitih školskih obveza. Stoga je to lijep primjer kako se djeca rado druže i izvan škole te obvezne nastave.

Na inicijativu i poticaj svoje vjeroučiteljice, Sare Žurovski, djeca su se okupila u 14 sati te su molitvom započeli svoje druženje. Kako je nakon dugo vremena pao snijeg, druženje je osmišljeno kao slobodni vjeronaučni sat prožet dječjim zimskim aktivnostima. Na koncu svega, kao podsjetnik i svojevrsni spomenik druženju, napravljen je veliki snjegović. Susret je završen projekcijom animiranog filma vjerskog karaktera. /Ivica Zrno/

Sveti Otac Franjo imenovao don Ivana Štironju novim kotorskim biskupom

Sveti Otac Franjo imenovao je novim kotorskim biskupom don Ivana Štironju, svećenika Trebinjsko-mrkanske biskupije, trenutno na službi župnika u Studencima i rektora svetišta Presvetoga Srca Isusova u Mostarsko-duvanjskoj biskupiji u Bosni i Hercegovini. Vijest je objavljena u utorak, 22. prosinca 2020. godine u 12 sati po rimskom vremenu.

Mons. Ivan Štironja rođen je 10. svibnja 1960. u Pješivcu, tadašnja župa Prenj, danas Aladinići, Trebinjsko-mrkanska biskupija, u obitelji od desetero djece. Osnovnu školu polazio na Pileti, u Crnićima, gimnaziju u Dubrovačkom sjemeništu kod isusovaca, vojnu obvezu je služio na Visu i u Šibeniku, a bogoslovni studij pohađao na Visokoj filozofsko-teološkoj školi u Sarajevu. Za svećenika Trebinjsko-mrkanske biskupije zareadio ga je biskup Pavao Žanić u mostarskoj katedrali 29. lipnja 1986. Kao mladomisnik, don Ivan javio se u misije i pripremao pola godine u Londonu pripremajući se za afričke misije i učeći engleski jezik. Misijsku je djelatnost obavljao u župi Kaning'ombe u biskupiji Iringi u Tanzaniji. Bio je katedralni župnik u Mostaru, a zatim imenovan biskupskim vikarom za pastoral (2002. – 2011.) Član je raznih tijela pri BK BiH. Služi se engleskim, talijanskim i afričkim swahili jezikom. /IKA/

Razorni potres pogodio središnju Hrvatsku

Razorni potres s epicentrom kod Petrinje dogodio se 29. prosinca 2020. godine u 12.19 sati, jačine 6,2 po Richteru, te se osjetio diljem Hrvatske, izvjestila je Seizmološka služba.

Potres je odnio sedam ljudskih života, deseci su pretrpjeli ozljede, a mnogi su ostali bez krova nad glavom. U tom potresu u potpunosti je uništena katedrala Uzvišenja sv. Križa u Sisku, kao i više župnih crkava i kuća. Papa Franjo uputio je 30. prosinca 2020. poruku solidarnosti Hrvatskoj pogođenoj razornim potresom. „Izražavam svoju bliskost s povrijeđenima i svim stradalima u potresu. Molim posebno za one koji su izgubili život i za članove njihovih obitelji. Nadam se da će međunarodna zajednica pomoći vlastima u zemlji kako bi se ublažile patnje hrvatskoga naroda”, rekao je Papa u svom obraćanju na

kraju redovite opće audijencije. Hrvatski Caritas u toj zahtjevnoj situaciji poziva na djelatnu ljubav i solidarnost sa stradalnicima u Petrinji, Sisku i okolici, zahvaljujući ujedno svima koji su već dosad velikodušno ponudili staviti sebe, svoje smještajne mogućnosti i materijalna dobra na raspolaganje stradalima. /IKA/

Papa najavio godinu posvećenu obitelji Amoris laetitia

Na blagdan Svete Obitelji, 27. prosinca 2020., papa Franjo najavio je godinu posvećenu razmišljanju i dubljem proučavanju sadržaja apostolske pobudnice Amoris laetitia.

Godina će započeti na blagdan svetoga Josipa, 19. ožujka 2021., pet godina nakon objavljivanja apostolske pobudnice Amoris laetitia, a zaključit će se 26. lipnja 2022. u prigodi 10. svjetskog susreta obitelji. Posebna godina posvećena obitelji nadahnuta je idealom bračne i obiteljske ljubavi uosobljenom u Isusu. „Pozivam sve da se pridruže inicijativama koje će se promicati tijekom te godine i koje će koordinirati Dikasterij za laike, obitelj i život. Taj hod obitelji iz čitavoga svijeta povjeravamo Svetoj nazaretskoj obitelji, posebno svetom Josipu, suprugu i brižnom ocu”, objasnio je Papa u svom nagovoru uz Angelus na blagdan Svete Obitelji. /IKA/

Oslobođen oteti nigerijski biskup

Samo nekoliko sati nakon apela pape Franje otmičarima za puštanje na slobodu žrtava otmice u Nigeriji, pomoćni biskup Moses Chikwe i njegov vozač oslobođeni su navečer 1. siječnja.

Nadbiskup Obinna zahvalio je Papi za njegove riječi u nagovoru uz molitvu Angelusa na Svjetski dan mira, kada je apelirao: „Pozivam vas i da se pridružite molitvi Nadbiskupije Owerri u Nigeriji za biskupa mons. Mosesa Chikwea i njegova vozača, koji su oteti posljednjih dana. Molimo Gospodina da se oni i svi koji su žrtve sličnih djela u Nigeriji vrate neozlijeđeni na slobodu i da se u tu dragu zemlju vrate sigurnost, sklad i mir.” /IKA/

Povratak paulinaca u školske klupe

Učenici gimnazije i sjemeništa „Paulinum“, kao i svi učenici drugih škola, vratili su se 18. siječnja u školske klupe. Prekid nastave zbog pandemije od 21. studenog, a zatim zbog božićno-novogodišnjih ferija i polugodišta, trajalo je više od dva mjeseca. Nakon dugog prekida aktivnog i fizičkog rada, učenici su se vratili u svoje škole. Dana 18. siječnja radosni glasovi su oživjeli prostorije škole i sjemeništa, koji su govorili o svojim doživljajima i provedenim danima sa svojim obiteljima.

Siječanj je za paulince značajan mjesec. Ne samo zbog ferija već i zbog dana sv. Pavla. Sveti Pavao je imenodavac gimnazije i sjemeništa/kolegija. Svake godine 25. siječnja slavimo Dan škole i proštenje sjemenišne kapele. Tako je to bilo i ove godine, samo daleko skromnije nego inače.

Polugodište

Nova školska godina započela je zbog epidemioloških mjera neuporedivo drukčije u odnosu na prethodne godine. Završetak nastave u prošloj godini, a osobito ova radna godina, ostat će nam u pamćenju. Sve je drugačije

i preinačeno pa tako i sve ono što se odnosi na obrazovanje. Iako je nastava na daljinu išla svojim tijekom, polugodište je završeno prije Božića. Također, u našoj školi prije božićnih blagdana zaključeno je polugodište, a sjednica Nastavničkog vijeća održana je na daljinu. Razrednici su se savjetovali s ravnateljem i tajnicom te sabrali iskustva u radu s učenicima.

Božićno-novogodišnji darovi iz Njemačke

Posljednjih godina za vrijeme božićnih blagdana stižu nam darovi od raznih dobročinitelja, među kojima osobito ističemo darove iz Njemačke pokrajine Sjeverna Rajna– Vestfalije. Naime, godinama nas podržavaju i

obraduju darovima Christiane i Alfons Traeger. U ovogodišnjim paketima bili su slatkiši, ponešto od školskog pribora, odjeće i svagdašnjih potrepština za naš školsko-internetski život. Zahvalni smo prije svega dobročiniteljima, spomenutoj obitelji Traeger i dr. Elisabeth Fessel de Alemany, koja putem Maltežana omogućava da paketi bez poteškoća stignu do nas.

Molitva

Gospodine Isuse, pozvao si mnoge da budu s Tobom; da propovijedaju radosne vijesti o spasenju: da imaju vlast nad silama tame. Pošalji Svog Duha Svetoga, za koje si odabrao.

O ljubljani Bože, Ti si nenadmašan u osvajanju srca svojom ljubavlju. Osvoji i moje srce. Ono Te želi ponizno ljubiti. Od sada stavljam svoje probitke, nadu, ljubav, svoju dušu i sve u Tvoje ruke.

Primi me, Gospodine, i čini sa mnom što je Tebi volja. Nikad se više neću žaliti na to kako upravljaš mojim životom. Znam, da me Tvoje ljubljeno Srce oblikuje svakog trenutka za moje dobro.

Ono što trebam znati jeste da je to Tvoja volja. Odmah ću svoje želje uskladiti s Tvojima. Upravljaš sa mnom kako je tebi drago. Svoju volju potpuno podlažem Tvojim volji. Želim živjeti i umrijeti kao zatočenik Tvoje volje. Ono što je Tebi ugodno i meni je ugodno. Tvoje su želje i moje želje.

Bože moj, daj mi hrabrosti da živim samo za Tebe. Daj da volim ono što Ti voliš. Daj da umrem za Tebe kao što si Ti umro za mene. Bože, stavljam se Tebi na raspolaganje.

Daj da budem radosni poslanik, radnik na njivi žetve Tvoje i potpuno Tvoj. /Al. K./

Sveti Josip u Bibliji

O životu svetog Josipa jedini su nam izvor biblijska izvješća. Mnogo toga o Josipu nam donose i neki drugi ranokršćanski spisi koji nisu kanonski, a njihova su izvješća puna legendi i nepotvrđenih činjenica i zbog toga se na njih ne oslanjamo, iako je iz njih mnogo ušlo u kršćansku tradiciju o svetom Josipu.

Ime Josip na hebrejskom znači „nek’ Jahve pridoda” ili „još više djece već rođenoj”. Izvor za Josipov život su nam Evanđelja. Marko ne donosi ništa o Isusovu djetinjstvu pa tako niti o Josipu. I Ivan ne donosi mnogo o Josipu. Zato su nam glavni izvor Matej i Luka.

Josip je stanovnik Nazareta. Po zanimanju je tesar, premda bi prava riječ bila zanatlija. Grčka riječ *τέκτων* označava zanatliju pa bi Josip bio zanatlija, a možda je obrađivao kamen ili željezo. Možda je čak imao i kakvu ozbiljniju radionicu, možda kakvu malu tvrtku. Ne znamo koliko ima godina, iako ga se negdje prikazuje kao starog čovjeka. Prema Mateju, otac mu se zove Jakov, prema Luku Eli. Znamo i da ima zaručnicu Mariju. Luka nam govori da njegova zaručnica Marija i Josip moraju

u Betlehem na popis pučanstva. Marija već nosi Isusa u svom krilu. Isus se ovozemaljski rađa u Betlehemu. Radi Herodova bijesa, Josip, Marija i mali Isus bježe u Egipat. Ne znamo koliko su to ostali u Egiptu i što su radili. Luka pak donosi i epizodu o Isusovu prikazanju u Hramu. Prema Mateju nakon određenog vremena Sveta obitelj se vraća u Nazaret i ondje živi. Luka nam još donosi i prizor u hramu s dvanaestogodišnjim Isusom, kada su ga Josip i Marija „izgubili”. I tu se Josipu gubi trag. Evanđelja ga više ne spominju. Ne znamo ni kada ni kako je Josip završio svoj ovozemaljski život. Jedan apokrifni tekst kaže da je Josip umro sa 111 godina, a da je Isusu tada bilo oko 19 godina.

Evanđelisti nisu zabilježili niti jednu Josipovu izgovorenu riječ. Ali su zabilježili da Josip ima posebno društvo – anđele. Tri puta su opisani Josipovi snovi i uvijek u njima sluša riječi koje mu govori Božji glasnik. Prvi san je kada mu Božji glasnik naviješta Isusovo začecje po Duhu Svetom i hrabri ga da uzme k sebi Mariju. Bez izgovorene riječi pristaje. Kada se već Isus rodio i kada je krenuo Herodov pohod na tek rođenu betlehemsku djecu, anđeo se opet javlja Josipu u snu. Potiče ga da uzme dijete i majku i bježi u Egipat. Nakon Herodova skončanja, opet u snu, i opet anđeo. Sada se treba vratiti u Nazaret.

Ako promotrimo Josipa u Matejevu i Lukinu evanđelju, možemo zaključiti sljedeće. Ono što je u Lukinu evanđelju osobito za Josipa jest njegova potpuna poslušnost Bogu, kako u ispunjavanju anđelovih uputa Mariji, tako i u skladu s Gospodnjim zakonom. Luka prikazuje model oca koji vjerno promatra i koji ispunjava sve naravne i vjerske obveze ljudskog roditelja za Sina Božjega. On je poslušan čovjek kojega se Isus pokorava. Živi tu ulogu u pozadini, dio Isusova „skrivena života”. U vjeri i poštivanju otajstva, Josip se nikada ne natječe ili ne miješa u Božje očinstvo. Kako dolazi vrijeme da Isus započne svoje djelovanje i javno proglasi Boga svojim Ocem, ljudski otac njegova djetinjstva tiho nestaje iz prizora.

Ono što se najviše ističe u Matejevu evanđelja jest Josipova silna vjera. Zbog te vjere od početka se naziva „pravednim čovjekom” i zašto se odlučuje odvojiti od Marije iz strahopoštovanja. Ta ga vjera čini otvorenim za primanje božanskih komunikacija i prepoznavanje njihove autentičnosti. Josip je uzor vjere i bez oklijevanja poštuje ono što mu Bog prenosi preko svojega glasnika. Njegova je vjera potpuno usmjerena na suradnju s Bogom. U toj je vjeri Josip tip prvog kršćanina, uzor suradnje ispunjene vjerom. Josip igra važnu ulogu u otajstvu Utjelovljenja i uzor je pravednosti Crkve.

Uspješni subotički srednjoškolci na prvoj razini kviza Mreža čitanja

Od petnaest subotičkih srednjoškolaca, koliko ih je sudjelovalo na prvoj, školskoj razini kviza znanja i kreativnosti *Mreža čitanja*, održanoj 4. prosinca 2020. godine, čak njih dvanaest plasiralo se na sljedeću razinu.

To su učenici iz Gimnazije „Svetožar Marković”: Marija Milodanović, Iva Ivković Ivandekić, Lucia Mamužić, Luka Mrkaljević, Sara Vuković, Josipa Kujundžić, Zdenko Ivanković, Dražen Vidaković i Josipa Dulić, a i iz subotičke Medicinske škole: Jana Mihajlović, Božana Vujačić i Josipa Horvacki. Prema podacima organizatora – Hrvatske mreže školskih knjižničara, online kvizu znanja pristupilo je 416 srednjoškolaca iz cijele Hrvatske i Subotice. Svi koji su postigli 55 % i više točnih odgovora stekli su pravo sudjelovanja u narednoj regionalnoj razini koja bi trebala biti održana u ožujku ove godine. Uspješni plasman u kategoriji multimedijskog uratka imao je i **Dario Vojnić Hajduk** iz subotičke Politehničke škole, koji se natjecao skupa s još 22 učenika iz Republike Hrvatske.

Ovogodišnji kviz posvećen je temi *Knjiga, knjižara, knjižnica*, a organizira ga Hrvatska mreža školskih knjižničara, dok provedbu u Subotici ostvaruje Gradska knjižnica Subotica u suradnji s NIU „Hrvatska riječ”.

Praznik hrvatske zajednice

U povodu praznika hrvatske zajednice u Republici Srbiji – Dana izbora prvog saziva Hrvatskog nacionalnog vijeća u Republici Srbiji, koji se obilježava 15. prosinca, predsjednica te krovne ustanove Jasna Vojnić uputila je pripadnicima hrvatske zajednice čestitku naslovljenu „Osamnaest godina u svijetu odraslih”.

Tim povodom snimljen je i video uradak o najvećim postignućima u proteklom dvjema godinama rada IV. saziva HNV-a, koji se može vidjeti na: <https://www.facebook.com/Hrvatsko-nacionalno-vijeće>.

facebook.com/Hrvatsko nacionalno vijeće.

Tradicionalno, Hrvatsko nacionalno vijeće, na taj praznik dodjeljuje i priznanja, koja će ove godine laureatima biti uručena naknadno. **Aleksandar Skenderović** dobitnik je priznanja *Ban Josip Jelačić* za istaknuti društveni rad, Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo” iz Subotice dobiva priznanje *Dr. Josip Andrić* za doprinos u području kulture, a Družba Kćeri milosrđa i vrtić Marija Petković – Sunčica priznanje *Pajo Kujundžić* za doprinos u području obrazovanja. Zbog pandemije koronavirusa ove godine izostalo je svečano i javno obilježavanje ovog praznika hrvatske zajednice.

Kreacije Nade Sudarević na Reviji rekonstruiranih nošnji

Izrađivačica narodnih nošnji **Nada Sudarević** iz Subotice sudjelovala je s dvjema svojim kreacijama na X. reviji rekonstruiranih narodnih nošnji *Obnavljamo baštinu u Hrvatskoj*, koja je ove godine održana virtualno u video obliku.

Sudarevićeva se predstavila s video snimkama ženskih bunjevačkih nošnji koje su publici prikazane na modnoj reviji u sklopu programa prošlogodišnje subotičke Dužijance. Nošnje su nosile **Jelena Lipozenčić** i **Katarina Vojnić Tunić**.

Reviju *Obnavljamo baštinu* organizirali su Posudionica i radionica narodnih nošnji iz Zagreba i KUD Lovor iz Trnjana, a prijavilo se 12 sudionika s 19 novorađenih nošnji. Prijenos revije održan je 19. prosinca 2020. godine na Facebook stranici Posudionice i radionice narodnih nošnji, Kulturnog centra Travno i KUD-a Lovor iz Trnjana.

Katalog kao suma godine

Budući da zbog nepovoljne epidemiološke situacije Hrvatska likovna udruga *Croart* iz Subotice nije mogla održati redovitu skupnu izložbu svojih članova i članica, objavila je katalog.

U katalogu je predstavljeno 22 člana i članica te udruge, a djela govore o raznolikosti stilova, likovnih tehnika i poetika te skupine stvaratelja okupljene pod imenom *Croart*. U pitanju su mahom amaterski, a ima i nekoliko akademskih likovnih stvaratelja. Katalog je otisnut u nakladi od 100 primjeraka i predstavlja kontinuitet rada te likovne udruge i u teškim okolnostima življenja u doba pandemije te predstavlja najavu desete obljetnice rada njezinih članova i članica.

Kalendar hrvatskih ustanova

„Bogata baština – trajni zalog naše budućnosti” tema je zidnog i stolnog kalendara za 2021. godinu u čijoj izradi i objavi zajednički sudjeluju hrvatske profesionalne ustanove i organizacije: Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata, NIU „Hrvatska riječ” i Hrvatsko nacionalno vijeće.

Kalendar izlazi pod sloganom *Godine novog poroda* te se na 12 listova nalaze sljedeće teme: Nematerijalna kulturna baština, Tradicijska kultura, Sakralna baština, Obrazovanje i jezik, Tiskovine i informiranje, Književnost, Kazalište i film, Likovne umjetnosti, Glazba, Filozofija i znanost, Društveno djelovanje i sport i Politički život. Svaka od tema ima kraći opis koji prate izabrane fotografije. U izradi ovoga kalendara sudjelovali su povjesničar **Vladimir Nimčević** i ravnatelj ZKVH-a **Tomislav Žigmanov** te dizajner **Darko Vuković**. Uz katolički kalendar, označeni su svi blagdani i praznici koji se slave i obilježavaju u Srbiji i Hrvatskoj, kao i praznici hrvatske zajednice u Srbiji. Kalendar će biti podijeljen svim hrvatskim udrugama kulture, a pojedinci ga mogu dobiti u ZKVH-u, NIU „Hrvatska riječ” i HNV-u.

Godišnji koncert HGU Festival bunjevački pisama iz Subotice

HGU Festival bunjevački pisama iz Subotice sumira svoje aktivnosti krajem godine Godišnjim koncertom koji je ove godine zbog pandemije koronavirusa održan virtualno, odnosno emitiran, kao video snimka na televiziji K23 20. prosinca 2020. godine.

Kao i ranijih godina, i ovaj put predstavili su se Dječji i Veliki festivalski tamburaški orkestar pod ravnanjem **prof. Mire Temunović** te pjesme s ovogodišnjih manifestacija udruge – Smotre dječjih pjevača i zborova i *Festivala bunjevački pisama*, koje su također održane bez prisustva publike. Dio programa bio je posvećen **Stipanu Prčiću Baći** koji je svojim sviračkim i aranžerskim radom zadužio subotičku tamburašku priču. Predstavljen je i CD s ovogodišnjeg *Festivala bunjevački pisama*, koji sadrži 17 novih autorskih pjesama. Također, istaknuto je i kako je udruga Festival bunjevački pisama dobila certifikat pouzdanog partnera u poslovanju koje dodjeljuje bonitetna kuća Company wall business iz Beograda.

Objavljena monografija o Ciliki Dulić Kasiba

U nakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata izašla je iz tiska monografija o najvećoj slikarici naive Hrvata u Srbiji – **Ciliki Dulić Kasiba**.

Autorica monografije je povjesničarka umjetnosti **Olga Šram**, fotografije slika potpisuje poznati subotički fotograf **Augustin Juriga**, kojem se pridružuje **Rajko Ljubić** svojim dokumentarnim fotografijama korištenim za dokumentarni film o toj slikarici i katalog. Urednica knjige je **Katarina Čeliković**. Monografija je tiskana kao luksuzno izdanje u koloru na 112 stranica i druga je knjiga u Zavodovoj knjižnici *Prinosi za istraživanje likovne baštine*.

Festival HosanaFest prikazan u online obliku

Festival hrvatskih duhovnih pjesama HosanaFest 2020., zbog pandemije koronavirusa, ove godine nije mogao biti održan te je stoga izveden u virtualnu obliku. Tako je 26. prosinca 2020. godine na kanalu YouTube, gdje se i dalje može pogledati, prikazan ovogodišnji, 15. po redu HosanaFest, pod geslom *Ima smisla*.

Po riječima predsjednika Organizacijskog odbora HosanaFesta **vlč. dr. Marinka Stantića**, to je privremeno rješenje dok se ne steknu uvjeti da se festival održi uživo, kao i proteklih godina. Na virtualnom HosanaFestu izvedeno je novih 15 skladbi, koje su prošle natječaj, a autori dolaze iz Srbije, Bosne i Hercegovine, Hrvatske te Njemačke.

Online smotra amaterskih dramskih društava

Jedanaesta po redu Međunarodna smotra amaterskih dramskih društava, koju organizira HKUD **Vladimir Nazor** iz Sombora, održana je u online obliku zbog epidemioloških mjera.

Umjesto novih predstava kazališnih amatera iz zemlje i inozemstva, priređen je kraći film na Youtubeu kanalu HKUD-a koji je zapravo retrospektiva deset prethodnih smotri. Prikazano je tko je sve nastupio i bio nagrađivan tijekom desetljeća te manifestacije. Kako u uvodnu dijelu kaže **Šima Raič** iz HKUD-a Vladimir Nazor, dramske aktivnosti u toj udruzi postoje više od 80 godina te pridonose kulturnom životu tamošnjih Hrvata, ali i grada Sombora. To je i bio i temelj da se prije 11 godina pokrene ta smotra na kojoj u budućnosti očekuju nova ostvarenja amaterskih društava.

Nedjelja, 7. veljače 2021. PETA NEDJELJA TIJEKOM GODINE

ČITANJA: Job 7, 1-4.6-7; Ps 147,1-6; 1Kor 9, 16-19.22-23; Mk 1,29-39

Što navješćujem evanđelje, nije mi na hvalu, tà dužnost mi je. Doista, jao meni ako evanđelja ne navješćujem, govori nam sv. Pavao u drugom čitanju. To je poslanje i nas kršćana, jer kako kaže evanđelje, svi Isusa traže. Sv. Ivan Zlatousti upozorava da „ništa nije tako jezovito kao kršćanin kojeg nije briga za spas drugih ljudi”. Upitajmo se jesmo li u svojoj okolini svjetla koja svijetle tako da drugi prepoznaju da je to zato što smo Kristovi. I ne, navještaj Krista drugima nije nikakav prozelitizam jer svi su slobodni odbiti navještaj koji im se pruža, nitko nije prisiljen. Apostolat prema dušama proizlazi iz uvjerenja da kao kršćani posjedujemo Istinu jer se Bog objavio upravo u Isusu Kristu, a ne u nekom drugom zemaljskom osnivaču religija. Kad izgubimo uvjerenje da posjedujemo Istinu, onda više ne vidimo razlog za širenje vjere, a to je onda alarm koji nas upozorava da postajemo mlaki. Svi traže Isusa, dovedimo ih k Isusu.

Nedjelja, 14. veljače 2021. ŠESTA NEDJELJA TIJEKOM GODINE

ČITANJA: Lev 13,1-2.45-46; Ps 32,1-2.5.11; 1Kor 10,31-11,1; Mk 1,40-45

U Isusovo vrijeme guba je bila neizlječiva bolest. Ljudi su se bojali zaraze i udaljavali su gubavce iz grada. (Ne činimo li i mi upravo tako u ovoj covid situaciji?) Jedan takav je uspio do Isusa i on ga ozdravlja. Guba može biti slika grijeha. Ako se ne pokajemo za grijeh, bivamo isključeni iz zajedništva s Bogom, baš kao gubavci iz zajednice. Gospodin nas uvijek želi ozdraviti od naših slabosti i grijeha. Zato je ustanovio sakrament ispovijedi. Sveti župnik Arški kaže da bismo „umrli od straha kad bismo mogli vidjeti kako izgleda duša zaražena gubom grijeha”. Stavljajući pred nas mogućnost svete ispovijedi, Gospodin nam govori: „Ako hoćeš mogu te očistiti”. Odazovimo se tom pozivu i pripravimo za nadolazeću korizmu.

Nedjelja, 21. veljače 2021. PRVA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Post 9,8-15; Ps 25,4bc-5ab.6-7bc.8-9; 1Pt 3,18-22; Mk 1,12-15

Svake godine na početku korizme, liturgija Crkve donosi nam izvješće o Isusovu boravku u pustinji. Tih 40 dana koji je Isus proveo u pustinji bez hrane jesu simbol drame povijesti, drame grijeha koju se Isus sprema uzeti na sebe da bi otkupio čovječanstvo. Stoga je uvijek važno prije važnih odluka, poduhvata i važnog posla naoružati se dugom molitvom i postom. Prva kušnja – reci tom kamenu da postane kruh i Isusov odgovor da ne živi čovjek samo o kruhu, želi nam naglasiti kako je uz materijalnu hranu vrlo važno dati i onu duhovnu, tj. Božju riječ ponuditi svima koje susrećemo. Druga kušnja u kojoj đavao sebe predstavlja kao vrsnog poznavatelja Pisma hoće nam naglasiti da kod tumačenja Svetog pisma moramo biti vrlo pozorni i ne tumačiti ga svojevóljno. Treća kušnja vrlo često se nudi i svima nama, pokloni mi se i dat ću ti to i to. Učini tako i sve će biti tvoje. No trebamo biti svjesni kako nikada ne smijemo činiti zlo da bismo zadobili dobro. Zato Isus upozorava – Bogu se svome klanjaj. Potrebno je biti vjeran Bogu, ustrajati i u kušnji biti s njim i onda će anđeli doći i služiti.

Nedjelja, 28. veljače 2021. DRUGA KORIZMENA NEDJELJA

ČITANJA: Post 22,1-2.9a.10-13.15-18; Ps 116,10.15-19; Rim 8,31b-34; Mk 9,2-10

Lice tvoje Gospodine ja tražim, ne skrivaj lica svoga od mene – molimo u liturgijskim čitanjima. Evanđelje nam govori o događajima na brdu Taboru. Prije tog događaja Isus je najavio svojim učenicima da mora biti razapet i pokopan, na što su se neki sablažnjavali. Kao snagu za te dane, Gospodin im obećava da neće umrijeti dok ne vide njegovu slavu. I doista, nakon osam dana poveo je na goru Petra, Ivana i Jakova i pred njima se preobrazio. Lice mu postade bijelo kao snijeg. Pokazao im je slavu Sina čovječjega. Kao što je toj trojici apostola bio potreban vjetar u leđa da bi mogli podnijeti sablazan križa, tako je taj vjetar potreban i nama. Dobivamo ga u sakramentima Crkve – ispovijedi i svetoj misi. Ne možemo preskočiti trpljenje i odmah otići u slavu s Gospodinom. Ne možemo, kako kaže sv. Ivan od križa, tražiti Isusa bez križa. Tako ćemo ga danomice tražiti i nećemo ga naći.

Euharistijska služba, III. dio

Praktične upute za „davanje lemozine” (II.)

S jedne je strane Crkva potrebna materijalne podrške svojih vjernika, a s druge strane, davanje milostinje je sa strane vjernika znak njihove kršćanske ljubavi i solidarnosti. Ali se u tome može i pretjerati. Kao prvo, valja sačuvati dostojanstvo bogoslužja. Ne treba se previše naglašavati za vrijeme bogoslužja prikupljanje darova, prema onome da „ne treba znati ljevica što čini desnica”. Vjernicima se može jednostavno pojasniti smisao sabirne akcije, npr. za sjemenište ili već što drugo, ali to ne bi smjelo ići nauštrb redovite homilije.

Evo nekih praktičnih smjernica kako naš vjernički prinos učiniti dostojanstvenim:

Na vrijeme pripremiti prilog koji planiram darovati. Na svaki način valja izbjeći „džeparenje” i panično traženje i prevrtanje novčanika za vrijeme mise. Zgodno je to učiniti u polasku od kuće. Najčešće su oni u prvim redovima u crkvi na udaru jer se od njih počinje skupljati. Prizor ponekada naliči na dobar Western – davač milodara hvata se džepa brzinom kojom kauboj dohvća revolver u dvoboju.

Pri ubacivanju u košaricu nije potrebno novčanicu smotavati, tj. uvrtati ili presavijati do neprepoznatljivosti. Oni koji poslije prebrojavaju moraju s velikom mukom „peglati” izgužvane i oštećene novčanice. Možda su tu praktičnije košarice zatvorenog tipa s prorezom kako bi se izbjeglo „šacovanje” tko je koliko dao ili nelagoda ako mislim da sam premalo dao (pa spomenutim savijanjem sakriva svoj dar).

U ovo vrijeme epidemije, kada pojačano pazimo na higijenu ruku, vrlo je nepraktično dirati novac rukama kojima ću poslije primiti svetu pričest. U tim okolnostima možete prije polaska u crkvu staviti vaš prilog u kuvertu (neoznačenu) i tako priložiti u košaru. U nekim župama upriličeno je skupljanje i na izlazu iz crkve.

Milostinja se u crkvi skuplja nakon što je završena Molitva vjernika, nikako za vrijeme te iste molitve! Idealno bi bilo skupljanje završiti prije svećenikova „Molite braćo i sestre”. Dogodi se da se skupljanje protegne i tijekom pretvorbe! Ovisno o situaciji valjalo bi osigurati dovoljan broj skupljača. Možda bi bilo zgodno u nekim manjim zajednicama nakon Molitve

vjernika malo sačekati, sjesti, pjevati darovnu pjesmu dok se ne skupi prilog i tek kada košarice stignu, onda prinijeti i misne darove.

Gdje je to zgodno, bilo bi dobro da skupljači milostinje dođu iz puka i da se nakon skupljanja vrate u puk, a ne da „prešpartaju” svetište crkve, sudarajući se s koncelebrantima i ministrantima noseći košarice u sakristiju. Znakovita je gesta ostaviti košarice kod stolića za pripremu darova, u blizini oltara ili već na nekom prikladnom mjestu (a ne nositi u sakristiju).

Skupljači milostinje trebaju paziti na diskretnost. Netko možda nema kod sebe prilog (ostao novčanik u automobilu, zaboravio je...) ili jednostavno ne misli dati (može i u drugo vrijeme i na druge načine dati svoj prilog za Crkvu). Nije potrebno mahati mu pred nosom i usmjeravati pozornost prisutnih dok ovaj propada u zemlju. Radi se o skupljanju dobrovoljnog priloga, a ne o „žicanju”.

Valja izbjegavati prilaziti ljudima iza leđa. Tako ne bi došlo do nepotrebnog „vrpoljenja” i okretanja prisutnih, a bilo bi suvišno i ono zvonice koje se stavlja na vrećicu.

Davanje milodara nije vrijeme za numizmatiku, tj. ne stavljaju se novci izvan optjecaja, npr. iz doba SFRJ (osim ako imate rijetke kolekcionarske primjerke, a župnik je numizmatičar). Također, nije korisno davati dugmad (osim ako je dugmad za župnikovu reverendu), račune iz obližnje trgovine, autobusne karte, recepte od lijekova, pobožna pisma i slično.

Lijepa je praksa da i mala djeca sudjeluju u darivanju. Oni se žele aktivno uključiti u liturgiju i evo jedne idealne prigode kada i oni mogu dati svoj doprinos. To može biti odgojni trenutak za darežljivost i osjetljivost za potrebe drugih. Npr. potaknuti djecu da uštede dio onoga što dobiju (bez obzira na to koliko to bilo malo) i da to bude njihov dar na misi. Nitko sretniji od njih kad osjete da su pridonijeli nečemu velikom!

Ponegdje se uvriježilo određene skupine unutar vjerničkog puka – pjevače, svirače, čitače, sjemeništare, bogoslove, časne sestre... smatrati izuzetima; jerbo oni su, eto, darovali sebe Crkvi posebnije nego „običan” puk. No takvim stavom mogao bi se steći dojam da oni koji nemaju talenta za pjevanje, sviranje ili nisu u nekom Redu, moraju novcem nadoknaditi taj nedostatak. Sv. Pavao je još onomad naznačio da potpomaže Crkvu svojim radom, iako je apostol (pravio je šatore!), usp. 1 Sol 2,9; usp. 2 Sol 3,8s; 1 Kor 9,4-13; Fil 4,15.

Bilo bi dobro da skupljeni novac prebrojavaju za to određeni članovi Župnog ekonomskog (ili pastoralnog) vijeća te upisuju iznos u Računsku knjigu župe. Zašto vjernici ne bi imali uvid u financijsko stanje župe i koliki je doprinos članova zajednice?

Ivanovo evanđelje

(uvod)

Ako četvrto evanđelje usporedimo s prva tri, onda ova obilježja možemo pronaći u njima: Marko promatra Isusov križ i pokazuje Crkvi da odlazak u patnju i smrt ne znači gubljenje života, već suprotno, uskrsnuće. U Markovo vrijeme kršćanska zajednica je već doživjela prvi progon u Rimu. On hrabri svoje da tu kušnju sigurno mogu pobijediti zajedno s Kristom. Matej prikazuje Nazarećanina kao novog učitelja, novog Mojsija, koji je donio zadnji božanski nauk, ujedno je pokazao i to kako se taj nauk živi od Boga. Luka je sve to smjestio u povijesni kontekst: spasenje kreće od Jeruzalema i stiže u Rim, do središta svijeta, tj. do svakoga, tako i do nas.

U pogledu zajednica kojima govore: Marko tumači Isusov događaj širokoj javnosti, Matej kao da govori u sinagogi, a Luka jednom učenom Grku. Oni obuhvaćaju različite dijelove ondašnjeg društva.

Ivanovo evanđelje spominje vrlo malo događaja, ni čuda nisu brojna. Ima ih sedam, na jednom mjestu govori da ih je bilo puno, ali ih ne konkretizira za svoju teologiju. Autor te knjige ulazi u duhovnu dimenziju, u onaj svijet gdje vjernik mora razmišljati u sebi, u svojoj nutrini o Isusu Kristu. On ne prikazuje toliko događaje, nego meditira o njihovom sadržaju: što se skriva iza nauka, iza čuda, tko se skriva u osobi Isusa i u njegovu dolasku na ovaj svijet. Ivan istražuje unutarnje uzroke božanskog zahvata, zašto se okrenuo prema Adamu taj Stvoritelj i Otkupitelj. Mogli bismo reći da nas ovaj autor želi uvesti iza „kulisa” povijesti spasenja.

Kako bismo razumjeli gore navedene tvrdnje, odmah se okrećemo prvim redcima četvrtog evanđelja: *U početku bijaše Riječ, i Riječ bijaše kod Boga. I Riječ bijaše Bog. On u početku bijaše kod Boga* (Iv 1,1-2). Ako bismo se vratili sinoptičkim tekstovima, onda bismo otkrili da oni počinju utjelovljenjem i njegovim okolnostima. Dosta je pročitati Marka: *Početak Radosne vijesti o Isusu Kristu, Sinu Božjem* (Mk 1,1). Ivan se, pak, vraća u daleku prošlost, prije svih vremena. Stvarnost ne analizira od utjelovljenja Isusa Krista, od trenutka kada se pojavio na zemlji, nego od nutarnje stvarnosti Boga prije postanka vremena i svijeta. Želi pokazati bit onoga koji se utjelovio. Isus Krist je Riječ, koja je od početka. „Početak” nije u vremenu, jer vrijeme i ovaj

Ivanovo evanđelje spominje vrlo malo događaja, ni čuda nisu brojna. Ima ih sedam, na jednom mjestu govori da ih je bilo puno, ali ih ne konkretizira za svoju teologiju. Autor te knjige ulazi u duhovnu dimenziju, u onaj svijet gdje sam vjernik mora razmišljati u sebi, u svojoj nutrini o Isusu Kristu.

svijet još ne postoji. „Početak” je iskonsko stanje Isusa, nema ništa prije toga. Početak u grčkom je *arche* – ona posljednje stvarnost, prije čega nema ničega, ni vremena, ni stvaranja. To je zajednica osoba do koje može doći ljudski razum po Objavi i izvan koje nema ničega: ni vremena, ni prostora, ni drugih osoba.

No Ivana ne zanima filozofija, nego unutarnji odnosi iz kojih dolazi Nazarećanin. *Riječ bijaše kod Boga* – i sama: *Riječ bijaše Bog!* Isus, koji je hodao na zemlji, dolazi iz zajednice osoba, a ta zajednica je jedinstvo „bogova” – tj. Riječ je Bog i taj Bog će se utjeloviti. Ivan nam prikazuje „domovinu” Isusa Nazarećanina u kojoj vlada jedinstvo, ljubav. Onaj koji dolazi na ovaj svijet već posjeduje iskustvo kako se živi zajedno u predanju. Taj „predživot” određuje zemaljski život Otkupitelja: Riječ nije samo kod Boga, nego Riječ je i kod čovjeka po Mariji. Ne samo fizički, nego moralno, tj. živi za Adama, a u šestom poglavlju pak Bog, koji je kod čovjeka, sjedinjuje se s njim u Euharistiji.

Ivan razmišlja o unutarnjim odnosima u Bogu. To je čvrsta zajednica u jedinstvu misli, odluka i djela. Riječ, jedan od tih osoba se utjelovio, da i među ljudima ostvari isto jedinstvo, nutarnju povezanost, kako bi upriličili Stvoritelja koji ih je oblikovao i proslavili ga svojim djelima: *Kao što si ti, Oče, u meni, i ja u tebi, tako neka i oni u nama budu jedno...* (Iv 17,21). Ono što se zbilo u početku: *Riječ bijaše kod Boga* – to se na ovoj zemlji mora ostvariti u svakom pojedincu i u zajednici: *Neka i oni u nama budu jedno!* Bit Isusove pojave nisu čuda, nego prihvaćanje njegova života, preko kojega svaki čovjek ulazi u zajedništvo s Bogom. Onaj nutarnji svijet Riječi i Boga otvara se čovjeku, da bi se Adam mogao priključiti njihovoj zajednici. Bog svoje Trojstvo želi otvoriti i činiti pristupačnim svakome tko želi živjeti jedinstvo, ljubav, tko želi osmisлити osobnu egzistenciju.

Svjedočanstvo Ivana Krstitelja

SVJEDOČITI KRISTA I ŽIVJETI VJERU U SVAKODNEVICI

Urano vrijeme svog postojanja kršćanska zajednica bila je suočena s velikim poteškoćama. Dok su njezine članove s jedne strane smatrali krivovjercima i žestoko progonili, s druge strane i unutar zajednice bilo je onih koji istine vjere na kojima je Crkva počivala nisu ispravno shvaćali. Zbog toga su se često događali i sukobi između samih kršćana koji su prijetili rasapom tek osnovanih vjernih zajednica. Da bi netko bio kršćanin, nije dovoljno samo povjerovati u Krista i biti kršten. Neslaganja oko istina vjere i načina njihova življenja u svakodnevici razdirala su prvu Crkvu. Stoga je u prvim vremenima Crkve bilo je potrebno jasno označiti sadržaje vjerovanja i uputiti na osnovne zadaće vjernika koje svaki krštenik treba u svom životu provoditi. Bilo je potrebno jasno i nedvosmisleno naglasiti koja je to osnovna zadaća kršćana u svijetu u kojemu žive. Kršćani su bili suočeni s potrebom oblikovati svakodnevnu praksu svojeg života koja će pred drugim ljudima u njihovom svakodnevnom ponašanju učiniti Isusa Krista vidljivim i prepoznatljivim. Najveća i najvažnija zadaća kršćana svih vremena jest svjedočenje Isusa Krista. Kao što je to bila potreba u prvoj Crkvi tako isto je i danas važno pronaći načine svjedočenja koji će Božju blizinu u Isusu Kristu učiniti vidljivom i prepoznatljivom ljudima koji nas susreću. Stoga se tijekom svih vremena pred kršćanima nalazi izazov otkrivanja načina svjedočenja Isusa Krista tijekom redovnog i svakodnevnog života. Nadahnuće za kršćansko svjedočanstvo Isusa Krista mnogi kršćani pronalaze u liku Ivana Krstitelja.

PRIMJER SVJEDOČANSTVA IVANA KRSTITELJA

Govor o Ivanu Krstitelju, prvom svjedoku i navjestitelju Isusa Krista, čitamo u Evanđelju po Ivanu (Iv 1, 19-39). U tom je evanđeoskom ulomku Ivan Krstitelj predstavljen kao svjedok iz čijih usta čujemo najvažnije istine vjere. No Ivanovo svjedočanstvo postavljeno je kao primjer kršćanskog ponašanja i naviještanja Isusa Krista u svakodnevici života. Ivanovo svjedočanstvo oduševljava njegove učenike te oni postaju sljedbenici Kristovi. Važno je, stoga, primijetiti neke značajke tog primjera navještanja Isusa Krista.

Prvi put u Ivanovom evanđelju ime Isusovo izgovara Ivan Krstitelj. Iako je o Isusu bilo govora i prije, njegovo se ime nije spominjalo. Tek u tom ulomku (Iv 1, 29) spominje se Isus koji osobno dolazi. Značajno je da Ivan Krstitelj primjećuje Isusa koji dolazi. Ivan Krstitelj govori o Isusovoj

prisutnosti i u Isusovoj prisutnosti.

Isus ništa ne govori i ne razgovara s Ivanom. Istine vjere koje Ivan izgovara ne proizlaze iz razgovora s Isusom, nego su plod Ivanove vjere i izraz Ivanova čvrstog vjerničkog stava koji iz njega progovara svjedočanstvom za Isusa Krista. Ivan Krstitelj svjedok je svoje vjere, a ne tuđih uvjerenja.

Ivan Krstitelj svjedoči i zastupa Isusa pred drugim ljudima. Ivan ne govori o sebi samome, o svojoj vjeri. Ivan ne svjedoči samoga sebe i ne tumači što to znači biti kršćanin ili kako se vjernički živi. On ne govori o tome ni kako Isus Krist izgleda i ne tumači Isusove riječi. Ivan Krstitelj svjedoči ono što on u Isusu Kristu vidi, kako ga doživljava i što Krist njemu jest.

USVOJITI PRIMJER IVANOVA SVJEDOČANSTVA

Primjer Ivanova svjedočanstva predlaže se svakom kršćaninu kao ispravan oblik ponašanja i govora. Svaki je kršćanin svjedok pred drugima. Kršćanin ne svjedoči o dalekom i neprisutnom Isusu, nego u Kristovoj prisutnosti svjedoči svoju vjeru. U Kristovoj prisutnosti nema opasnosti od izmišljanja i krivog opisivanja. Dok se nalazi pred drugim ljudima kršćanin je svjestan da se nalazi pred samim Bogom u čije ime govori, pred Kristom kojega priznaje svojim Bogom i spasiteljem. Kao što je Ivan Krstitelj svjedok pred članovima svojega naroda i pred svojim učenicima, tako se i od svakog krštenika očekuje da bude živo svjedočanstvo pred drugim ljudima. Primjerom Ivanova svjedočanstva izriče se vjera o najboljem i najkvalitetnijem načinu kako svaki kršćanin svjedočanski može živjeti i pred licem Kristovim svjedočiti.

Svjedočenje vjere u današnjem svijetu i pred današnjim ljudima naša je zadaća. Pogledajmo primjer Ivana Krstitelja i prepoznamo način na koji i mi možemo postati pravi svjedoci Isusa Krista. Za pravo i istinito svjedočanstvo vjere potrebna je svijest da neprestano živimo u Božjoj prisutnosti. Važno je biti dobro upućen u važne istine vjere što ih je Crkva tijekom duge povijesti svojega postojanja iznjedrila i oblikovala. A najvažnije je susresti se osobno s Isusom Kristom i u njemu prepoznati svojeg osobnog spasitelja. U svjedočenju vjere nismo mi na prvom mjestu. Naše umijeće može uvelike pomoći, ali sadržaj našeg naviještanja uvijek je Isus Krist, njegova osoba, njegova riječ i njegovi postupci. Cilj našeg svjedočanstva je da se Isus Krist pokaže u našim riječima i djelima.

Razgovor s Árpádom Horváthom DI, katoličkim novinarom i urednikom

Težiti RAVNOTEŽI i ne bojati se RAZLIČITOSTI

Svećenika Árpáda Horvátha, člana mađarske pokrajine Družbe Isusove, Subotičanina po podrijetlu, koji djeluje u Budimpešti, *Zvonik* je intervjuirao povodom nadolazećeg spomendana sv. Franje Saleškoga, zaštitnika katoličkih medija. Zahvaljujemo mu na prilici što ga možemo detaljnije upoznati te upoznati i njegovo sadašnje djelovanje u Crkvi i njegovoj redovničkoj družbi.

„Rođen sam u Subotici. Odrastao sam u sjevernom dijelu grada u, s majčine strane, ukorijenjenoj bunjevačkoj obitelji, čiji su predci, prema obiteljskom sjećanju, stotinama godina živjeli na istom mjestu. Očeva obitelj dolazi iz Čikerije. Njihov je salaš bio udaljen dvjesto metara od sadašnje državne granice, s južne strane. Članovi obitelji su se 1960-ih godina preselili u Suboticu i Kelebiju, te u Mirgeš i Tavankut, jer na salaš nije uvedena struja. Svi naši rođaci u Mirgešu i Tavankutu postali su ili ostali Bunjevci, djeca rođaka iz Kelebije i Subotice išla su u mađarske škole, jer je većina njih u tom dijelu grada u to vrijeme bili Mađari. Obitelj moje bake i djeda s majčine strane, Bogdanovići, smatrali su se ukorijenjenim Bunjevcima, a prvi dobri susjedi bili su im Zvekanovići, s kojima, koliko mi je poznato, nije bilo krvnog srodstva, osim krsnog kumstva, no dobri susjedi ponekad su bili važniji od rodbine. Prvi subotički biskup Matija Zvekanović bio je najbolji prijatelj mog djeda Danče Bogdanovića. Dok je djed bio živ, u katedrali na Veliki četvrtak bio je među dvanaesticom kojima je biskup Matija prao noge tijekom ceremonije. Moja bi baka svakog prvog petka kupila unuke i vozila ih svojim malim fićom na jutarnju misu, prije koje nas je biskup Matija ispovjedio, a mi smo mu ministrirali. Tako je bilo svakog mjeseca, tako sam odrastao”, kaže p. Árpád.

„U našoj obitelji su, uz Uskrs i Božić, Materice i Oci bili najvažniji dani. Najveći događaj je bila Dužijanica i proštenje na Bunariću. Do potonjeg smo otišli još prethodne noći i tu smo spavali oko oltara. Kao ukorijenjeni Subotičani, na blagdan sv. Roka smjeli smo jesti samo

kuhani kukuruz i lubenice. Moj djed bio je desetljećima predsjednik crkvenog predstavničkog tijela u crkvi Male Gospe na Halaškom putu. Kad smo bili djeca, s bakom i djedom uvijek smo išli na *bunjevačku misu*, gdje su se svi poznavali. Od tada se situacija promijenila, jer su kuće i parcele u sjevernom dijelu grada posljednjih godina znatno jeftinije pa se mnogo ljudi doselilo ondje iz drugih dijelova grada te je danas u našoj župi tijekom mise na hrvatskom puna crkva”, nastavlja naš sugovornik. „Moj djed Bunjevac govorio je mađarski tečno, ali mene i mog brata nikada nije zvao našim osobnim imenom, Árpád i Attila. Za njega smo bili „derani”. Ponekad mi je čak rekao i „Vedrane”. Išao sam u mađarsku školu u Subotici, u to se vrijeme zvala „Ivo Lola Ribar”. Ta je škola jedina u cijelom gradu u kojoj se obrazovanje odvijalo samo na mađarskom jeziku. Kod kuće smo često gledali i slušali mađarsku televiziju i radio, a na vjenčanjima, ako nismo išli u Mirgeš ili Tavankut, obitelj se zabavljala na mađarskom. Činjenica da smo i mi Bunjevci uvijek nam je bila očita. Ako mi je mama htjela reći nešto jako lijepo, pohvaliti dobre ocjene, ili ako me zbog nečega grdila, uvijek je *divanila bunjevački*. Isto tako je bilo nekako jasno u našoj obitelji da smo mi kao Bunjevci bili i Hrvati. Kako su članovi obitelji odlazili na fakultet, bilo je jasno da će meta biti Zagreb. Rođaci su se nastanili u blizini Osijeka i Virovitice.”

Zv.: Čega se još sjećate iz obiteljskog života?

Árpád Horváth: U vrijeme 1990-ih bio sam tinejdžer. Sjećam se ljeta kada je Hrvatska krenula putem neovisnosti, ali ipak smo otputovali na Jadran. Odmarali smo u Malom Lošinj i upravo smo se s plaže vraćali kući kad smo se približili centru grada i primijetili da se tamo gotovo na svakoj kući vijori hrvatska zastava. Zastali smo i gledali, a nakon nekog vremena teta je rekla da je to naša zastava. Te godine bio sam prvi razred, srednjoškolar, i sjećam se da je ravnatelj koji nas je podučavao zemljopisu, u razred došao s popisom učenika. Očito mu je naloženo da popiše nacionalnu pripadnost učenika i njihovih roditelja. Sjećam se da su svi u mojem razredu napisali Mađar/Mađarica uz ime roditelja. Red sam prekinuo ja. Godine 1991., pored imena majke napisao sam da je Hrvatica, a kod oca Mađar. Profesor je bio potpuno zaprepašten, pogledao me i dugo je vladala šutnja. Nitko mi nije rekao da se izjasnim kao Hrvat, dijelom bunjevačkim i dijelom mađarskim podrijetlom. Ne znam točno zašto je to bilo, ali za mene je to bilo tako samo po sebi razumljivo i preuzeo sam to na sebe.

Zv.: Gdje ste studirali?

Árpád Horváth: U drugom razredu počele su stizati vijesti da su Duborvnik, Đakovo i Zagreb bombardirani i to je razdoblje bilo užasno mračno. Tako sam iz mađarskog odjela gimnazije „Svetozar Marković” prešao

u Paulinum, koji je u to vrijeme bio jedina škola na hrvatskom jeziku u preostaloj Jugoslaviji. Nakon mature, naš nas je biskup János Pénzes poslao u Budimpeštu na teologiju. Nikad u Mađarskoj nisam imao ikakvih problema, jako cijenim Mađare zbog toga. Mađari su jednostavno takvi, inkluzivni „nacionalisti”: ako govorite njihov jezik, volite zemlju, živite u nekoj vrsti povijesne solidarnosti, ne prezirete perkelt i fino vino, možda čak uživate u melodijama čardaša ili zaplešete barem „dva na desno, jedan na lijevo”, tada se već smatrate Mađarom i u Mađarskoj obično nitko neće imati problema s tim. Mađarski Hrvat, mađarski Nijemac, mađarski Židov, mađarski Rom – ni za koga nije upitno da ovdje može sasvim dobro disati s dva „različita” plućna krila. Zato ne volim kad mi kažu da sam pola Mađar, a pola Hrvat. Ja sam i Hrvat i Mađar, i ta dva se međusobno ne isključuju. S hrvatske strane to nije sasvim isti slučaj, jer hrvatska nacionalna pripadnost nije samo kulturna i jezična, kao u slučaju Mađara, već i krvna, kao i kod ostalih Slavena uopće te germanskih naroda.

Vrlo je važno da se usudimo težiti ravnoteži, da se ne bojimo različitosti te da pokušavamo primijetiti vrijednosti drugih, bez obzira na političku obojenost. Katolički listovi ne mogu biti poput onih koje financiraju razne ideološke organizacije i od kojih se očekuje da imaju ekskluzivitet. Božji cvjetnjak je velik i za katolike je važno da primijete koliko se različitih cvjetova otvara na ljetnim poljanama, osobito ovdje u Bačkoj!

Moj me biskup nije mogao poslati u Hrvatsku na teologiju devedesetih, jer je bio rat, moje ime je Árpád i bio sam srpski državljanin. Nakon dvije godine studija u Budimpešti, međutim, poslao me u Rim, gdje sam se upoznao s isusovcima, a zatim sam, nakon još dvije godine, zamolio biskupa da me pusti u taj red. Hrvatska se ni tada nije mogla razmatrati zbog rata pa je bilo jasno da se prijavljujem u isusovačku provinciju u Mađarskoj. Nisam tražio ređenje u Budimpešti, već u Subotici, zato što sam želio da obred bude na dvama jezicima, mađarskom i hrvatskom. Biskup Pénzes zaredio me je 21. srpnja 2007. Mnogo je ljudi došlo na ređenje i to me je jako obradovalo.

Ovdje u Budimpešti vodim isusovačku nakladničku kuću i središnju crkvu isusovaca, crkvu Srca Isusova. Također sam voditelj našeg samostana u Pešti. Ovdje okupljamo i budimpeštansku hrvatsku zajednicu, no u novije vrijeme više nisam sam, jer nas je troje svećenika u Budimpešti koji služimo mise na hrvatskom jeziku. Inače, Hrvati u Mađarskoj službeno su priznata manjina zemlje, prema podacima popisa stanovništva,

oko 26.000 ljudi izjasnilo se da su Hrvati, no osoba koje imaju hrvatske korijene i koje su svjesne tih jezičnih i kulturnih korijena moglo bi biti čak 150.000. Zahvaljujući hrvatskim obrazovnim ustanovama, ljudi, čiji su roditelji već zaboravili jezik, često uče hrvatski. Zatim postoje programi razmjene sa školama u Mađarskoj i Hrvatskoj, a nakon osam ili dvanaest godina u hrvatskim školama, zaista je moguće naučiti hrvatski čak i u Mađarskoj. Bilo bi vrlo važno da se dvije susjedne zemlje nekako bolje dogovore da bi studenti mogli studirati na sveučilištima. Značajni dio sadašnje hrvatske inteligencije u Mađarskoj studirao je na hrvatskim sveučilištima, a zatim se vratio u Pečuh, Budimpeštu, Đuru i tako i dalje živio vlastite kulturne korijene. Pokušavam tome dodati svoje, koliko god mogu.

Zv.: Kako se profilira mjesečnik „A Szív” među svojom publikom: predstavite nam ukratko njegovu povijest, profil čitatelja, teme i domete?

Árpád Horváth: Isusovačka izdavačka kuća u Budimpešti izdaje „A Szív” (Srce), časopis iz područja duhovnosti i kulture, s oko petnaest tisuća čitatelja. Ja sam glavni urednik. U Hrvatskoj isusovci izdaju čak dva glavna časopisa, vrlo znanstveni časopis „Obnovljeni život” i mjesečne pobožne novine „Glasnik Srca Isusova i Marijina”. Naš mjesečnik „Srce” bio bi pandan potonjeg, s tom razlikom što su isusovci u Mađarskoj donijeli odluku da ne mogu istodobno održavati nekoliko zasebnih časopisa (prethodno su mađarski isusovci objavljivali osam zasebnih časopisa). „A Szív” istovremeno je instrument intelektualnog apostolata i časopis duhovnosti. Dakle, nikako znanstveni rječnik, ali ne ni samo puka pobožnost.

Zv.: U Subotičkoj biskupiji počinje se govoriti o učinkovitijem organiziranju medijskoga servisa te osnivanju informativnog centra ili katoličke informativne agencije. Kakvi mediji danas trebaju katoličkome „medijskom tržištu”? Što katoličke novinare danas najviše treba zaokupljati i koje su im najveće brige?

Árpád Horváth: Vrlo je važno da se usudimo težiti ravnoteži, da se ne bojimo različitosti te da pokušavamo primijetiti vrijednosti drugih, bez obzira na političku obojenost. Katolički listovi ne mogu biti poput onih koje financiraju razne ideološke organizacije i od kojih se očekuje da imaju ekskluzivitet. Božji cvjetnjak je velik i katolicima je važno da primijete koliko se različitih cvjetova otvara na ljetnim poljanama, osobito ovdje u Bačkoj! Ne možemo drugome reći što da misli i što da osjeća, čak i ako bismo možda imali mišljenje o određenim situacijama. Umjesto kopanja rovova, trebali bismo početi uzimati vrijednosti, zauzimati se za situacije koje su važne objema stranama i ne žaliti hrabrosti, usuditi se biti ponizni i uljudni u pristupu jedni drugima. I još jedan vid koji smatram važnim: mislim da bi se Hrvati i Mađari trebali sprijateljiti s najvećim Srbima

Nema boljeg lijeka za grešne rane od poniznog stava i dobre volje. Ako se osoba usudi biti ponizna u istini, ako se osoba pouzdano drži svoje vjere, Bog će je ponovno podići. Tako je i s Crkvom.

u Bačkoj. Mislim da bi takvi pristupi doveli do vrijednih kompromisa. Tako bi i Hrvati mogli biti mirni rodoljubi u Bačkoj. Ako su nam kulturni korijeni i identitet zaista važni, ne možemo biti „nerodoljubi”. Šovinizam je ono što je nespojivo s istinskom ljudskošću i našom kršćanskom vjerom, ali činiti sve za rasplet svojega hrvatskog identiteta, mađarskog identiteta, srpskog identiteta, za svakoga od nas pa tako i biti rodoljub, sasvim je prirodno.

Zv.: Postoje internetski portali, časopisi i tjednici koji sebe nazivaju crkvenima, a ustvari dobar dio sadržaja posvećuju suvremenim i u javnosti napadno prisutnim temama poput grijeha klera, zlostavljanja maloljetnika, financijskih skandala. S druge strane su, čini se, katolički mediji koji te teme prešućuju. Kako se Vi u toj situaciji postavljate?

Árpád Horváth: Kao vjernici, čuvajmo se crkvenih ogovaračkih „novina” i „portala”. Oni nam tružu dušu, obeshrabruju nas, gubimo snagu ne samo u vjeru već i u same sebe. Loše vijesti iscrpljuju. Dobre vijesti su

radosne vijesti, zbog toga je evanđelje uvijek osvježavajuće. Međutim, to ne znači da ne bismo trebali biti svjesni nečuvenih nepravdi i grijeha koji pogađaju i Crkvu. Zapravo baš suprotno! Nema se što kriti. Najbolja obrana je transparentnost, dakle prozirnost. A najbolji lijek za grijehe je poniznost. Udahnuti duboko i ako znamo za nešto što ometa razvoj Kraljevstva Božjega, moramo to pogledati, priznati i nazvati pravim imenom na pravom mjestu. U Crkvi postoje grijesi koji utječu na javnost. Bez obzira na to koliko je bolno i dovodi do bijesa, a postoje mediji koji danih ili čak tjednima žive od bičevanja Crkve, ponižavanje se mora hrabro prihvatiti. Nema boljeg lijeka za grešne rane od poniznog stava i dobre volje. Ako se osoba usudi biti ponizna u istini, ako se osoba pouzdano drži svoje vjere, Bog će je ponovno podići. Tako je i s Crkvom.

Zv.: Postoje li i u katoličkim medijima „fake news”, medijski spinovi i druge pojave koje su svojstvene tabloidnim medijima?

Árpád Horváth: Nažalost, postoje mediji koji inzistiraju na pridjevu „katolički” i jedva čekaju obrušiti se na slabosti koje su počinili ljudi sa značajnih crkvenih položaja. Crkva nikada nije tvrdila da među katolicima nema grešnika. Nažalost, i u najodgovornijim crkvenim redovima događaju se grijesi. Vjerujemo da je crkva i

sveta i zajednica grešnih ljudi. Već u trećem stoljeću Origen je za crkvu rekao: „Casta Meretrix”. Ovdje „casta” znači čista ili sveta, a potonja riječ zapravo znači prostitutka. Dakle, Crkva je sveta i grešna, i kao takva paradoks. S tog gledišta, vrlo je korisno čitati izvrsne književnike dvadesetog stoljeća, poput Grahama Greena ili Georgea Bernanosa, koji su u svojim romanima ukazivali upravo na tu tajnu, da nekako nesreća grešnih članova Crkve ne može spriječiti da Božja slava zasja u životu. Grešne crkvene osobe, ako u sebi imaju dovoljno poniznosti, spremne su istaknuti svetost dragoga Boga. Suprotno tome, nažalost, postoje crkveni mediji koji izviru gotovo isključivo na tami, grijesima i negativima. Postoje i one koje šire sve vrste teorija zavjere, poput one o papi Franji. Osobito je da su svi ti lažni crkveni tabloidi koji šire neistinite vijesti izričito vole naglasiti koliko su konzervativni te da su samo oni pravi katolici. Takav se katolički portal, na primjer, ovdje u Mađarskoj, morao riješiti katoličkog pridjeva u naslovu, očito zato što je crkveno vodstvo razgovaralo s njima i smatrali su da su njihovi ispadi neprihvatljivi.

Zv.: Je li papa Franjo katolicima koji živimo u vremenu njegova pontifikata dao posebnu dužnost svojim stilom upravljanja Crkvom? Što je najviše isusovačko u djelovanju, naučavanju i životu pape Franje?

Árpád Horváth: Papa Franjo prvi je papa isusovac, ali i dijete talijanskih imigranata u Argentini. Tako je i pravi Južnoamerikanac. Osim toga, ponaša se kao pravi „macho djedica”. Dakle, izuzetno zanimljiva osoba. Mislim da se njegova pripadnost isusovcima najbolje izražava činjenicom da je otvoren i doista stavlja naglasak na to da je Bog Otac svih ljudi. Katolička crkva nikada nije bila u t položaju, imala ovoliki ugled. Papa Franjo postao je župnik cijele zemaljske kugle i svijet ga tako gleda. Trenutačno ne postoji toliko značajna i široko hvaljena osoba čijoj se riječi posvećuje toliko pozornosti. Ne slažu se svi s njime i to nije očekivano, ali on je postao svakako referentna točka.

Mislim da je papa Franjo vrlo konzervativan, samo je njegov stav prema ljudima otvoren, pa ga se lako može smatrati liberalnim. Mislim, isto tako, da papa Franjo, kao isusovac, nikada neće biti u suprotnosti s kršćanskom tradicijom, ali istodobno nas voli poticati da budemo kreativni u našoj vjeri, ali i istiniti u isto vrijeme. Kreativna vjernost, kako kažemo u tipičnom isusovačkom žargonu.

Zv.: Posjećujete li i dalje Suboticu i Bačku?

Árpád Horváth: Jako volim Suboticu i ponosan sam na svoj grad. Kada nije bilo epidemijskih problema, odlazio sam kući gotovo svakog mjeseca. Imam i mnogo prijatelja i članova obitelji. Moj brat, moji kumovi, rođaci. Sin mog brata, Szabolcs Horváth, već nekoliko je godina prvak Srbije u hrvanju u svojoj težinskoj klasi. Jako sam ponosan na njega.

Što su Bogu zgriješili?!

Vjerujem da su se mnogi, i ja sam među njima, pitali proteklih mjeseci, a osobito pri kraju prošle i početkom ove godine, što smo Bogu zgriješili kad pandemija virusa COVID-19 već deset mjeseci „hara“ cijelim svijetom? Što su zgriješili stanovnici Hrvatske koji su o Uskrsu i Božiću 2020., a onda i početkom 2021. godine doživjeli snažni i razorni potres?! Mislio sam, tražeći temu rubrike Moralni kutak za prvi broj *Zvonika* ove godine, da bi bilo vrlo aktualno pokušati dati odgovor na to pitanje. U međuvremenu netko me je upozorio na tekst prof. Ivica Čatića koji izvrsno – svetopisamski i moralno – osvjetljava nedavni razorni potres u Hrvatskoj i njegove tragične i tužne posljedice. Kad sam ga pročitao, poželio sam podijeliti ga s čitateljima *Zvonika*. U dogovoru s urednikom Vinkom i uz odobrenje prof. Čatića objavljujemo ga. Taj članak može nam poslužiti za razmatranje, ali i kao poticaj da i mi učinimo nešto što je i sada i uvijek aktualno – obratiti se, postati bolji, ljubiti više – Boga i čovjeka.

POTRES U HRVATSKOJ – POGLED IZ SVETOG PISMA

Potresi u Svetom pismu nisu rijetka pojava. O njima govori i Novi zavjet, osobito u evanđeljima, kada se preuzimaju apokaliptički motivi svršetka svijeta. No osim što je u službi tog posebnog govora o konačnom svršetku svega – pri čemu sve treba biti razoreno da bi se mogao pojaviti novi svijet, motiv potresa ima svoju ulogu i tijekom povijesti.

Kako razmišlja Sveto pismo? Krenimo redom. Odmah nakon prva čovjekovog grijeha, opisuje da nered što ga je čovjek načinio u odnosu prema sebi i Bogu neće ostati samo na duhovnoj razini. Čovjekov grijeh nužno će se odraziti na prirodu: *Zemlja neka je zbog tebe prokleta: s trudom ćeš se od nje hraniti svega vijeka svog! Rađat će ti trnjem i korovom, a hranit ćeš se poljskim raslinjem. U znoju lica svoga kruh svoj ćeš jesti dokle se u zemlju ne vratiš: ta iz zemlje uzet si bio – prah si, u prah ćeš se i vratiti* (Post 3,17-19). Iz tih redaka proizlazi da u ekologiju pripada ne samo briga o okolišu, nego – suštinski – briga o čovjekovu srcu. Jer izvornu dobrotu Božjega djela jedino ono može dodatno unaprjeđivati, ali i nepovratno narušiti.

Ta načelno postavljena uska veza između čovjekova srca, njegovih djela i prirode poslije će poprimiti jasniji lik. Prorok Amos, najstariji među prorocima iza kojih je ostala pisana baština, svoj nastup započinje podsjećajući narod Božji da im Gospodin govori. I to ne bilo kako. On „grmi“ iz svog svetišta (Am 1,2) na nered i nepravde svoga naroda. Zbog sveg toga *stočarski pašnjaci tuže i suši se vrh Karmela* (1,2). Priroda trpi, razaraju je nered i nepravde koje izlaze iz čovjekova srca i djela. Dakle, prije negoli priroda razara čovjeka, on razara nju jer u Božje djelo

unositi nered, od Boga uspostavljeni kozmos vraća u kaos. Riječi koje će Amos uputiti u Božje ime dolaze nekoliko godina prije potresa!

Treba uočiti da se prorok Amos ne obraća samo Božjem narodu, Izraelu. On naviješta sud i drugim, okolnim narodima (1,3-2,3). Dakle, Božji sud ne dolazi prije svega iz razloga vjere/nevjere, nego počinje ondje gdje se u velikoj mjeri krše osnovna načela morala i ljudskosti. Nećemo ovdje navoditi sve tipove grijeha koje spočitava prorok, no tko pročitao tekst vidi da se radi i teškoj nepravednosti, okrutnosti, gaženju bespomoćnih slojeva društva, izopačenju samih temelja pravednosti i morala itd. Drugim riječima, radi se o posvemašnjem razaranju Božjeg djela stvaranja i osnova reda koje je upisao u ljudsko srce. Na takva ponašanja sahne priroda, dogodit će se potres (usp. 1,1) i razne katastrofe, pošasti, bolesti pa i razaranje svetišta itd. (usp. Am 4-5; 7-9).

Knjiga proroka Amosa nije velika, lako se i brzo čita i stoga preporučujem svakome da je ovih dana za sebe pročita. Mnogi će ostati iznenađeni jer će imati osjećaj kao da progovara za naše dane. I kada nakon susreta s riječju Božjom pogled svrnemo na našu stvarnost, što vidimo?

Tragedija koju proživljavaju gradovi i sela pogođeni potresom, prestravljeni ljudi koji ostaju bez domova i sigurnosti – to su slike koje stežu i lome srce onome tko ih gleda. Što ih više promatra, čovjek sve više dodiruje tajnu zla koje hara našom stvarnošću. I ne može ne osjećati sućut prema tim ljudima, u njemu raste želja da pomogne pa makar morao otkinuti i od sebe. Trnci su me prolazili kad sam čitao kako su čak i meni poznati ljudi javno ponudili svoje kuće za smještaj potrebnika.

Što ćemo reći? Kako u svjetlu riječi Božje gledati na tu tragediju? Osobno ne mislim da je potres direktni Božji sud u prvom redu baš tim postradalim ljudima (pogotovo ne onima koji su poginuli), tim gradovima i tim selima. Teško bi bilo vjerovati da su baš oni *grješniji od drugih*

Galilejaca (Lk 13,2) i da su oni začetnici nereda i kaosa o kojem smo govorili maločas u kontekstu proroka Amosa.

Mi sada gledamo tragediju i jad relativno malog broja ljudi pogođenih bezimenom prirodnom silom. Gledamo njihovu bespomoćnost i nezaštićenost pred stihijom i pitamo se: zašto? Nije nam jasno. Međutim, kao i kod proroka Amosa, potres nije prvo što se dogodilo. Prve su bile nepravde, pa Božji glas iz svetišta, manifestacije u prirodi (tuže pašnjaci, suši se vrh Karmela) i tek nakon toga potres, a doći će i druge nevolje. Dakle, gledati u te unesrećene ljude i slike razaranja ne znači gledati u smjeru uzroka.

KAMO UPRIJETI POGLED?

Hrvatska je zemlja koja je pred 30-ak godina proživljavala strašan rat. Imala je iskustvo da Bog ne ostavlja bespomoćne, na njihovoj je strani. Imala je iskustvo čudesne pomoći i izbavljenja. Sjetimo se pohoda pape Ivana Pavla II. Sjetimo se riječi koju nam je svetac Božji govorio, na što nas je pozivao. Nakon 30 godina gdje smo? Jesmo li ostali na toj liniji? Tko bi mogao izbrojati koliko je bespomoćnih pogaženo u Hrvatskoj u tom razdoblju? Koliko je nerođenih pobijeno? Koliko je nedužnih stradalo na cestama zbog bahatosti i bezobzirnosti? Koliko je bespomoćnih pregaženo u društveno-ekonomskim nepravdama? Jer nemaju svi financijsku rezervu u vidu zemlje ili stana za iznajmljivanje, pomoć roditelja – mnogi mladi bi trebali kad sklope brak živjeti od svoga rada, a to ne mogu. Imaju na to pravo, ali im to društvo nije omogućilo. Djeca imaju pravo na zdravu sredinu u kojoj će odrastati, a ne da ih u školi i medijima truju LGBT ideologijom, da im ispiru mozak govorom protiv braka i protiv svega što je sveto i moralno. Možda je dovoljno sažeti sve to u jednu kratku dijagnozu: mi smo društvo bez nade. Društvo koje tako živi da mladom čovjeku ne daje nikakvu garanciju pa ni

u vrijednost poštenog života i rada. Što sve u javnom prostoru takvog društva nije pogaženo?

Najlakše je stvar otkloniti od sebe i reći – kriva je vlast! Oni su ovakvi ili onakvi! Međutim, odgovorni smo svi! Ne može se biti pošten i pravedan kršćanin, katolik i ne zanimati se za zbivanja u društvu; na prvom mjestu tražiti na TV-u dobar film ili tri utakmice tjedno i za drugo se ne zanimati. Nepravedno i beznažno društvo s cvatućim ugnjetavanjem i raščovječenjem najslabijih članova slika je nas samih, naše volje i interesa. Kao kad nemaran čovjek naslijedi divnu kuću i okućnicu, ali za neko vrijeme njegove nebrige i prepuštanja stihijama neodgovornosti i iluzija sve počinje propadati, tako smo i mi – dobili slobodu, imali divan pozitivan naboj vjere u Boga i čovjeka, ali prepuštanjem i nebrigom smo postali zapušteno i beznažno društvo. Kad kao profesor govorim studentima o radu i vrijednostima, oni me gledaju s nevjericom. Rad, poštenje i dr. vrijednosti – ma to ne može proći u Hrvatskoj!

Eto, i kod nas su se temelji božanskog reda izopačili, sve je izokrenuto. Ne branim nositelje vlasti – ako ne valjaju, onda smo im mi to dopustili. Ako nam valjaju, a stanje je u posvemašnjem izopačenju, onda smo jednaki kao i oni.

Sveto pismo nas uči da u općem izopačenju svatko od nas treba gledati svoj doprinos, priznati ga i odlučiti krenuti drugim pravcem (obraćenje!)... Nitko ne može svoju odgovornost prebaciti na drugoga.

S kojom sigurnošću možemo postaviti takav zaključak: potres je posljedica posvemašnjeg nereda i izopačenja? Iz biblijskog dijela razmatranja vidjeli smo povezanost nereda u čovjeku s neredom u prirodi, ulogu katastrofa kao pomoći u Božjem dozivanju čovjeka da dođe k sebi i vrati se na pravi put. Da naše društvo nije u stanju moralnog rasula u teoriji i praksi, mogli bismo otkloniti tu povezanost. No poradi toga što je naš javni prostor, kao i društveno-ekonomski tijekovi, doveden do beznačnosti, nemamo više uzmaka – sebe moramo gledati u svjetlu te svetopisamske paradigme koju vidimo kod proroka Amosa.

Ako smo zaista svi krivi i ako to konačno počinjemo osjećati kao svoj dio odgovornosti i obveze na novi angažman, onda u drugačijem svjetlu možemo gledati te bolne slike s poharanih područja.

Ti stradali ljudi – oni su naši anđeli! Oni su naši mučenici koji su prvi položeni kao žrtve jednog velikog procesa izopačenje i nepravde u koju smo zaglibili! Oni neka budu bolan spomen i nemir našim savjestima što smo svi doprinijeli takvom stanju. Njihova mučenička lica i sudbine neka nam budu poticaj da se konačno prenamo i sudbinu svojeg društva uzmemo u svoje ruke! Zbog nekih novih lica, da ne bi neki nove nedužne duše bile žrtvama zla kojem ćemo nastavljati davati svoj doprinos.

Jedini način biti čist pred žrtvama koje gledamo ovih dana jest donijeti ozbiljnu odluku za promjenom razmišljanja i djelovanja! Dragi izginuli i ozlijeđeni Petrinjci, Sišćani, Zagrepčani i drugi – vaši smo dužnici!

Maske

Svoje maske čovjek, nažalost, na stavlja samo na svoja usta nego i na svoje srce. U jednom danu znamo nekoliko psiholoških maski staviti na sebe, vrlo iskusno znamo odigrati svoje društvene, prijateljske, odnosno obiteljske uloge. Ako treba, znamo se ponašati diplomatski, prema prilikama vrlo blagi i nježni, a opet dovoljno udaljeni, drugi put se pravimo da smo raspoloženi za ugodno čavrljanje pa stavljamo masku intelektualca... S nekima smo od samog početka strogi ili odmjereni, s onima koji su iznad nas ponašamo se ponizno, a onima ispod nas iskazujemo svoju moć. Stavljamo jednu masku na svome radnome mjestu, drugu masku na ulici, treću s prijateljima, četvrtu sa svojom djecom, petu s bračnim drugom. Iz svoga iskustva znam da kada je u društvu netko nepoznat, svi će se ponašati drukčije – u takvoj situaciji, nesvjesno, ali svatko će staviti neku masku na sebe. Bit maske je da se na neki način sakrijem, da ne pokazujem ono što doista jesam ili da se pokažem drugačijim od onoga što zapravo jesam.

U Knjizi postanka stoji kako se đavao kod razgovora s Adamom i Evom zamaskirao. Uzeo je lik zmije da ga se ne otkrije. Đavao se stalno skriva, on je uvijek neproziran, neizravan, nepregledan. S njim nikad ne znaš na čemu si, što je njegova prava namjera, ne da se upoznati. Ne vidiš mu pravo lice, pravi identitet – približava ti se uvijek u nekoj drugoj masci, govori ti ono što bi htio čuti, pokazuje se onakvim kakvim bi ga htio vidjeti, govori ti na način kako tebi

najviše odgovara – i time te uvlači u svoju zamku. Masku i kamuflažu su prvobitna oružja đavla, njemu je najvažnije da ostane skriven u svim nastupima, u svim svojim varkama, da ni ne slutiš s kim imaš posla.

Adam je bio prvi koji se nakon istočnoga grijeha sakrio i to od Boga. Čovjek s grijehom počinje igru skrivača, igru neiskrenosti te postaje maglovit i za sebe i za druge. Skriva nutarnji svijet, želi sakriti svoje slabosti, svoje strahove, svoje nutarnje rane i borbe, naposljetku želi sakriti svoje grešno stanje. Grešnom čovjeku život je jedan veliki maskenbal. Skriva se iza društvenih pravila, iza dobrog odgoja, bontona i finoće. Zna se sakriti iza radinosti i svojih uspjeha, iza održavanja svih propisa, iza legitimizma. Ako se neki razgovor usmjerava na nešto, što bi bilo neugodno za čovjeka, što bi možda moglo razotkrili njegovo pravo „ja”, odmah će preusmjeriti temu na neki aktualni politički događaj, ali svakako nešto površno, na nešto što ni izbliza ne bi ugrozio njegov pravi identitet.

Božji čovjek preuzima odgovornost za stanje svoga srca. Svjestan svojih zaštitnih mehanizma ne želi sakriti svoje boli, svoje rane, svoja razočaranja. Ne povlači se, ne poriče, ne pretvara se. Čovjek Božji je proziran, iskren, izravan, otvoren – da se upoznati.

Neki će se baviti svojim poslovima i kod kuće, samo da bi izbjegli ozbiljniji razgovor s bračnim drugom ili s djecom. Drugi će se pozivati na zauzetost, reći će kako nemaju vremena udubiti se u ozbiljna pitanja odnosno na pravi susret. Sve su to maske naših svakodnevnica iza koje se majstorski skrivamo. Da ne bismo morali otkriti svoje prave misli i osjećaje svojim sugovornicima, u razgovorima se znamo koristiti manirima, kao što su šutnja i povučенost ili površno i nezaustavno brbljanje. Neki će se sakriti iza teško razumljivih, znanstvenih izraza, drugi iza uopćavanja, gotovih fraza ili dobronamjernih savjeta. Treći iza lošeg raspoloženja, nervoze ili ironije u razgovorima. Unatoč tim skrivanjima, Božji čovjek ne samo da je svjestan svojih slabosti, nego ih ponizno priznaje. Božji čovjek preuzima odgovornost za stanje svoga srca. Svjestan svojih zaštitnih mehanizma, ne želi sakriti svoje boli, svoje rane, svoja razočaranja. Ne povlači se, ne poriče, ne pretvara se. Čovjek Božji je proziran, iskren, izravan, otvoren – da se upoznati. Pogledat će te u oči bez maski i uloga. Stat će pred tobom s ogoljenom dušom. Dopustit će da upoznaš njegovo pravo „ja” – koje i on sam prihvaća, kojega se ne plaši, kojeg ne treba skrivati. Razgovor i susret s takvim ljudima je uvijek posebno iskustvo jer se osjeti Božja blizina, Božja jednostavnost i Božja prozirnost.

U ulozi oca

Gotovo da ne postoji psihoterapijska seansa, a da se ne spomene otac klijenta. Bilo da se radi o anamnestičkim podacima ili spontano spominjući obitelj i njihove odnose, klijent sam dođe do „lika i djela” oca, tate ili očuha.

Oduvijek me je zanimalo taj odnos, kako djevojčica tako i dječaka i njihovih očeva. Sve što se poslije događalo s osobom tijekom života, na izravni ili neizravni način, imalo je veze s tim odnosom, iz kojega dijete uči prepoznavati sebe, bivati ili ne bivati prepoznato kao važno, dobro i vrijedno ljubavi. Često ostajem pod dojmom izjava: „Otac je utjecao na moj život, na najzdraviji i najpoželjniji način, čak i kada smo se svađali; Voljela sam mog tatu, mada nije bio osobito govornik; Znam da me je volio, ali to nije umio pokazati...”

UTJECAJ PONAŠANJEM

Iako je svaki otac više ili manje prisutan u djetinjstvu svog djeteta, njegov utjecaj na ženstvenost kćerke ili muževnost sina, kao i na njihov identitet, očigledan je tek poslije. Ono na što obraćamo pozornost kada razgovaramo o roditeljima klijenta, jest vrsta očeva uključivanja i sudjelovanja u životu obitelji. Suvremeniji trendovi ukazuju na očeve koji su dostupni, predani i brižni, kako svojim kćerkama tako i sinovima. Ipak, veliki broj njih izvještava o očevima koji su na neki način „magloviti likovi” ili ravnodušni prema djeci. U nekim istraživanjima spominje se pet vrsta očinske udaljenosti: posao na prvom mjestu, emocionalna odsutnost, fizička odsutnost, pretpostavljanje sinova (ili neke djece) i umiješanost majke.

Najčešće žalbe koje čujem prizivajući djetinjstvo jesu to što su njihovi očevi rijetko bili kod kuće. U nekim slučajevima pretjerani rad bio je neizbježan zbog egzistencije obitelji, dok se kod nekih prioritet davao karijeri. Srela sam mnogo više djevojaka koje su mi rekle da su im očevi, iako fizički prisutni, bivali emocionalno udaljeni. Oni bi bili vrijedni, vršili popravke, možda čistili snijeg ili plaćali račune, ali zapravo nisu nikada bili dostupni za razgovore s njima. Oni bi ih čak jednostavno preusmjeravali s: „pitaj mamu”. Jedan broj ljudi pamti očev odlazak uslijed razvoda, napuštanja, nesretnog slučaja ili bolesti. U slučaju razvoda braka u 90 % djeca se dodjeljuju majkama, što često očevima ostavlja malo mogućnosti.

Jedna mi je osoba ispričala da kada se ona rodila, cijela obitelj njenog oca je demonstrativno napustila

rodilište jer su čekali sina. Kada se brat rodio, ona je morala paziti da „ne govori o svojim uspjesima” jer bi otac mislio da će to povrijediti njenog brata. Na terapiju se javila zbog bračnih problema, jer se s dva fakulteta osjećala krivom u braku.

Mnogi očevi bivaju emocionalno udaljeni, jer u usporedbi sa svojim suprugama, jednostavno nisu obučeni za roditeljstvo i često se plaše svojega neznanja. S druge strane, ponekada nesvjesno zauzimaju sporedne pozicije, jer njihovim ženama to više odgovara. Relativni dobitci ili gubitci takvog očinstva ovise s druge strane i o tomu ohrabruje li i cijeni li takav otac djetetovu majku ili ne.

GDJE ŽENE GRIJEŠE?

Žene ponekada kontroliraju stvari u kućanstvu i s djetetom, ne trpeći ničije drugo angažiranje i ništa drugačije od njihove „intervencije”. Na taj način polako marginaliziraju muškarca pored sebe ili ga sasvim isključuju.

Veliki broj osoba dođe na psihoterapiju zbog disfunkcionalnih partnerskih odnosa. Kada uđemo dublje u analizu, uočimo da je njihov izbor često „kopija tate u distanciranom partneru”. S druge strane, jedan broj njih od partnera iznuđuju sve ono što nisu dobili od svojih očeva, a onda to postaje „lista nesvjesnih gubitaka koju treba nadoknaditi”. To onda postaje pritisak za partnera, koji to ne razumije.

DRUŠTVENO PROGRAMIRANJE

Društveni sustavi na razne načine inzistiraju na tomu da „pravi muškarci nisu ranjivi”. Također, ekonomski sustav koji je ranije davao prednost muškarcima, dovodi do toga da financijska odgovornost bude prvenstveno na očevima.

„POPRAVLJANJE OČINSTVA”

Razmišljajući o roditeljstvu pa i očinskoj ulozi u životu svoje djece, možemo sebi postaviti neka pitanja u vezi s angažiranjem, pristupačnosti i odgovornosti.

Angažiranje: Možemo se pitati vodimo li ravnopravni razgovor s djetetom, kako malim tako i poslije u adolescenciji. Igramo li se dovoljno, idemo li u šetnje skupa, razgovaramo li o važnim, ali i manje važnim problemima, poduzimamo neke zajedničke aktivnosti, pružamo pomoć oko učenja?

Pristupačnost: Pitamo se koliko smo emocionalno prisutni i uključeni, prepoznajemo li kada djetetu treba pažnja i jesmo li emocionalno dostupni. Dijete ne treba vršiti „akrobaciju” da bi nam prišlo, „psihološki kanal” treba uvijek biti otvoren.

Odgovornost: Možemo li se pobrinuti oko djetetovih osnovnih potreba, bilo da su one medicinske, socijalne, duhovne, odgojne i one koje se odnose na sigurnost, opće dobro i njegu djeteta.

Sveti Ivan Neumann rodio se 28. ožujka 1811. godine, kao sin cipelara u Prachaticama (Prachatice) u južnoj u Češkoj. Istog je dana kršten. Dobio je ime Ivan po svetom Ivanu Nepomuku, zaštitniku Češke. Njegovo je krštenje slavila cijela obitelj, a s njome i radnici koji su radili u radionici Ivanova oca. Ivan je imao veoma ljubaznu majku. Ta je žena znala odgajati svoje šestero djece. Poslije pučke škole u Prachaticama, roditelji su svoga darovitoga sina poslali na školovanje u České Budějovice, gdje je završio gimnaziju. Ivan je patio što je bio daleko od svoje obitelji. Kad je u 4. razredu pao iz dvaju predmeta namjeravao je napustiti školu. Na majčino nagovaranje izišao je na popravni ispit te je oba predmeta položio s izvrsnim. Od 5. razreda Ivan je postao izvrstan učenik te se osim školskih predmeta bacio i na studij astronomije, botanike, prirodnih

znanosti i medicine. Glazba i crtanje su mu bila dodatna zanimanja. U to je vrijeme donio velike odluke: mnogo se zalagati za školu, učiti strane jezike. Za odmor će mu služiti duge šetnje, a hrana treba biti skromna. Svaki će dan dio svoje porcije i vino podijeliti sa siromašnijim učenicima. Pomagat će slabije nadarenim učenicima. Uvijek će rado pomagati svakome. Svaki će dan ozbiljno moliti.

Poslije gimnazije, Ivanu se činilo da osjeti duhovno zvanje. Ipak smatrao se nedostojnim. I tada je na majčin savjet napisao molbu za sjemenište. Primljen je na bogosloviju u Budějovicama. Dobro je studirao i njegovao ozbiljan duhovni život.

Suradujući sa svojim duhovnim vođom shvatio je da želi postati misionar. U Sjedinjenim Američkim Državama tada su se tražili svećenici njemačkoga jezika, koji će služiti tamošnjim njemačkim doseljenicima. Neumann je osjetio želju da pođe onamo kao misionar. Čitajući poslanice svetoga Pavla i misijske izvještaje Slovenca Barage, stvorio je konačnu odluku da će poći u Ameriku. Nakon završenog studija 1835. godine,

5. siječnja
Sveti Ivan
Nepomuk Neumann

* 23. kolovoza 1811. † 5. siječnja 1860.

njegov je biskup odlučio odgoditi Ivanovo svećeničko ređenje. Na to je Ivan otputovao brodom u Ameriku. Imao je plan: „Jedan, dva ili tri puta obići ću američke biskupije. Tražit će da bi mogao raditi za najnapuštenije duše bilo Nijemaca bilo Indijanaca. Ako ga nitko ne primi, povući će se u pustinju te ondje činiti pokoru za svoje i tuđe grijehе.“

Ivan se 2. lipnja 1836. iskrcao u New Yorku i odmah se javio tamošnjem biskupu, koji ga je 25. lipnja zaređio za svećenika te je poslan na slapove Niagare. Nakon četiri godine pridružio se redovnicima redemptoristima. Pet godina poslije dobio je službu generalnog poglavara redemptorista u Sjedinjenim Američkim Državama.

Postao je župnik njemačke crkve Sv. Alfonza u Baltimoru. Premda se opisao, postao je biskup u Philadelphiji. Tamo je ostao do smrti od infarkta 5. siječnja 1860. godine. Bilo mu je 48 godina. Samo je osam godina bio biskup u jednoj od najprostranijih biskupija u SAD-u. Pokazao je izvanrednu hrabrost i poduzetnost u poslu. Sagradio je brojne nove crkve gotovo po jednu svaki mjesec, osnovao je 80 novih župa,

stotinjak škola, azila, sirotišta, svratišta. Sam Pio IX. je priznao da je Neumannov primjer osnivanja novih škola postao pobudan i primjeren za cijelu Ameriku.

Poznavajući dobro vrijednost redovnika, biskup je Neumann u svoju biskupiju doveo mnoge redove i kongregacije. U Philadelphiji je sam osnovao novu družbu Sestara III. reda sv. Franje. Uveo je 40-satno klanjanje Presvetom sakramentu. Vjernici su vidjeli što su izgubili. Nadbiskup ga je uspoređivao s najvećim pastirima Crkve. Vjernici su ga počeli častiti kao sveca. Blaženim je proglašen 1963., a svetim 1977. godine. Sv. Ivan Neumann napisao je tri katekizma, koji su doživjeli na desetine izdanja. Napisao je brojna, veoma sadržajna pisma i poučne poslanice. Priredio je priručnik svećenicima za 40-satno klanjanje. Izdao je razne crkvene statute u kojima se nalaze odredbe iz biskupijskih sinoda. Pokazao se izvanredno marljivim biskupom. Papa Benedikt XV. ga je veličao kao heroja dužnosti. Bio je veliki pastir Crkve. Njegov je primjer kadar svakoga oduševiti tko se ne želi izgubiti u osrednjosti, već u Božjem kraljevstvu biti svestrano angažiran.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Sveto pismo u duhovnosti sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, OCD (9)

„Zanatlija po zanatu, karmelita po razmatranju Svetog pisma. U neprilici i pogreški, razmatranje najpotrebnije zanimanje. Svaka zabava: nutarnja molitva.”
(Theologia pastoralis, 003459)

Nastavljamo razmišljanjem o NZ biblijskim likovima kako nam ih predstavlja sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić u svojim zapisima.

JUDA IŠKARIOTSKI: „Isus je odabrao Judu za apostola, on je ipak postao đavao (Iv 6,70). Svoje srce nije potpuno predao Isusu. Srce predano Srcu Isusovu, crpi želje iz Njegova. Ispunjavanje te želje, slatko uživanje” (Theologia pastoralis, 003253).

MARIJA MAGDALENA: „Vama (Isusu) ljubezan je (o. Gerard): srcem, dušom vrijedan. Traži Vas kao Marija Magdalena Uskrslog Isusa. Vrijedno čini, da Vas činom grli” (Isto, 003152).

ZAKEJ: „Zakej je bio malen, ipak se zaželio Isusa. Isus mu došao i spas kući udijelio. Vaš spas, treba svaki čas” (Isto, 003426). „Zakej je želio Isusa vidjeti. Popeo se pa ga je vidio i još za gosta ga primio. Tko se popne vrhu zemlje, Isusa primi u goste” (Isto, 003446). „Kad mu se Isus svratio, on je odmah polovinu sirotinji poklonio, a za krivo četiri puta je dobrim nadoknadio. Dakle, ako mi hoćemo biti Isusovi ukućani u nebu, podajmo sve Isusu, nek nam On upravlja tijelom i dušom” (Isto, 003452).

ŽENA KANANEJKA: „Budući da je žena Kananejka bila zadovoljna s mrvicama, Isus joj je izliječio kći od paklenog Sotone” (Isto, 003445). „Tvoj je Sinak uslišio Kananejku bezbožnicu, neka primi na prsa moju dušicu. Ona je iskala mrvicu pa joj je ozdravio kćerkicu. Kada poganka majka tako voli kćerku, Ti se smili nedostojnom karmelcu” (Biser misli, 004391).

JERIHONSKI SLIJEPAC: „Vičući odgovarat ću, jerihonskog slijepca nasljedovat ću. Svom silom po Vašoj želji. Dakle, vazda ili Vašu želju čekati ili ju ispunjavati” (Theologia pastoralis, 003217). „Slijepac u evanđelju zato se slijep rodio, da se proslavi Bog koji mu je vid vratio” (Isto, 002740).

DVA SLIJEPICA: „Dva slijepca Isus je najprije pitao: vjeruju li da im može pomoći, a potom im je dao vid (Mt 9, 35). Nadalje, Isus je liječio svaku bolest i učio po gradovima i selima” (Isto, 002734).

GUBAVAC: „Gubavac je priznao svoju gadnu bolest, ali i pouzdanje je pokazao u Isusa i nama

treba to uraditi, jer grijeh je gadniji od svake gube, ali pouzdanjem u Isusa oslobodit ćemo se grijeha. Gubavac je sličan mrtvom čeljadetu, jer već u životu trune i to traje više godina. Dakle, strašno umiranje. Zaista, bio je kao mrtav, od društva odijeljen. Još i kralj Azarija morao je u odijeljenoj kući stanovati. Gubavac je morao ići kao žalostan u znacima raskidanog ruha i raščupane kose, kada se s kim susretne i vikati: nečist! Teška pokora, teža od ponizne ispovijedi i pokore” (Isto, 003209-003210). „Gospodine, ako hoćeš, možeš me očistiti. I pruživši ruku, Isus ga se dotače govoreći: Očisti se! I odmah se očisti od svoje gube (Mt 8, 2-3)” (Isto, 002734).

UZETI: „Isus najprije želi zdravu dušu, zato je rekao uzetomu: opraštaju ti se grijesi, a zatim, ustani!” (Isto, 002648). „*Uzdaj se sinko, oprošteni su ti tvoji grijesi* (Mt 9, 2), govori Isus uzetome” (Isto, 002734).

SIROTA UDOVICA: „Vaš dar primam, po njemu se vladam da ne budem bezobrazan i nezahvalan. Sirotica je dala dva novčića, sve što je imala, ja dajem sve što imam, kada Vaš dar primam i po njemu se vladam” (Isto, 003209).

MLADIĆ IZ NAINA: „Ovaj je oživio po dobroti Isusa. Svaki grešnik oživi kada se obrati. Nemaran je mrtav za molitvu i rad, lakouman za umjerenost, ohol za poniznost, a osobito tko je u smrtnom grijehu, taj je mrtav za Nebo. Onda što čini zabadava živi, njegovo djelo ne vodi u nebo. Njegov život ne vrijedi ništa, on je strвина pred Bogom i s anđelima. On je zemaljski sotona koji prkosi Bogu i još k tome i dobre kviri” (Biser misli, 004776).

ANANIJA I SAFIRA: „Ananija je strašno umro, jer kada je prodao imovinu, nije sav novac predao apostolima. Bog će pokarati redovnika koji svoje srce ne da sasvim Bogu” (Theologia pastoralis, 003367).

SVETI LONGIN: „Što je teže nego mučenička smrt, ali nije bila teška sv. Longinu, jer je uvijek nosio sa sobom krv Isusovu. Sveti Longin je kopljem probo Srce Isusovo iz kojeg je potekla krv i voda. Ostavio je vojnički život, postao kršćanin i đakon, naviještao je evanđelje” (Isto, 003444-003445).

Otac Gerard je u NZ biblijskim likovima promatrao ljude grešne i nesavršene, koje je Isus pozivao k sebi, a oni su se odazvali i po njegovoj milosti rasli u savršenosti i svetosti. Kada su oni mogli iz grešnosti izići i s milošću Božjom surađivati do savršenosti, zašto ne bismo mogli i mi?

(nastavlja se)

Suprotnosti koje nas povezuju ili sukobljavaju?

Kada zamišljamo tipičnog muža i ženu, vrlo lako možemo pretpostaviti kako izgledaju neke svakodnevne situacije, sukobi i nerazumijevanja koji nastaju zbog naših različitosti. Nekad ćemo se njima moći smijati, ali ponekad će nas dovesti do suza ili osjećaja odbačenosti. Ipak, vratimo li se na početak, možemo otkriti koja je bila Božja zamisao kada nas je stvorio tako različite.

SJETITI SE POČETAKA....

Često se trebamo vraćati na početak – prisjećati se priče koju dobro znamo iz Knjige postanka. Odatle saznajemo tko nas je stvorio, tko smo to mi, zašto smo tu... Sve to mi znamo, ali jesmo li toga uvijek svjesni? Kada proširimo vidik prepoznat ćemo da je odnos Boga i čovjeka ljubavna priča. Svi volimo te priče, one postoje u svakoj kulturi, oživljavaju u tolikim knjigama i filmovima. No jesmo li svjesni da smo mi dio te priče?

Prisjetimo li se svojih početaka, moći ćemo objasniti naše duboke čežnje. Otkrivamo da smo stvoreni na Božju sliku: da primamo i dajemo ljubav, da doživimo zajedništvo osoba, da darivamo život... Što nam se Bog više otkriva, spoznajemo i sebe i ono što bismo trebali biti – ljubiti kao što On ljubi, darovati sebe potpuno i slobodno drugome. To činimo kao cjelovite osobe – i dušom i tijelom. I naša tijela poučavaju nas o Bogu. Upravo tijelom možemo govoriti o načinu na koji nas je Bog stvorio (pružiti osmijeh i zagrljaj, iskazati blizinu, izraziti ljubav). Ali možemo to odbiti i činiti suprotno (uputiti pogled ili dodir pun požude, iskazati grubost koja odbacuje i ranjava osobu).

I to što smo stvoreni kao muško i žensko uči nas nešto o Bogu. Adam i Eva su prepoznali da nisu kao druga stvorenja, oni su stvoreni na Božju sliku. Vidjeli su jedno drugo kao potpune osobe, sa svojim

dostojanstvom, ljepotom, jedinstvenošću. Također su vidjeli međusobne razlike, suprotnosti. Prepoznavamo li da to što smo stvoreni kao muškarci i žene nešto znači, nije slučajno?

STVORENI KAO MUŠKARCI I ŽENE

Muškarac je stvoren da bude suprug i otac, da se dariva drugima, radi za druge, stvara, pokreće. Njegovo je tijelo odraz božanskog Očinstva. Bog Otac nas sve obasipa ljubavlju koja daje život. On daje sve, i svoga Sina ovome svijetu. Žena je stvorena da bude supruga i majka, prihvaća novi život, hrani, njeguje. Njeno je tijelo stvoreno da prima ljubav, a također nam daje naslutiti kako se Bog brine za nas, kako nas hrani i kako nas okružuje svojom prisutnošću i ljubavlju. Govori nam da smo stvoreni da primimo Božju ljubav u naša srca i da On u nama može stvoriti novi život koji darujemo svijetu. Nije važno kojih smo godina, jesmo li u braku ili sami – naša tijela govore o tome. Govore nam o tome da smo stvoreni za odnos, a ne da živimo samo za sebe. Pozvani smo biti okrenuti drugome, to nas jedino može ispuniti i usrećiti.

Kada su te suprotnosti posložene one se privlače poput magneta. Iako različiti, međusobno se dopunjujemo i postajemo jedno. Naša jedinstvenost i različitost nije prijetnja zajedništvu, ni želja za natjecanjem tko je bolji, a niti prilika da drugog mijenjamo i oblikujemo prema sebi, nego poziv na približavanje.

KAD SE UMIJEŠA NETKO TKO SVE POKUŠAVA POKVARITI

No kada se u taj odnos umiješa grijeh, suprotnosti postaju izvorom sukoba, međusobnog odbijanja i ranjavanja. Adam i Eva nakon grijeha sve se više udaljavaju

od početne Božje zamisli za njih i svog identiteta kao muškarca i žene. Adam nije stao u Evinu obranu kada joj zmija ponudi plod za zabranjenog stabla, a njemu je Bog povjerio zadaću da čuva vrt. Eva počinje sama preuzimati inicijativu i ona uzima plod. Na kraju Adam optužuje i ženu, a i Boga jer mu je on dao ženu pa kaže: *Žena koju si stavio uza me – ona mi je dala sa stabla pa sam jeo*. Grieh uvijek dovodi do razdora, uništava zajedništvo među ljudima i s Bogom.

Nažalost, u mnogim brakovima vidimo nadmetanje, pokušaje prevladavanja i manipulacije. Umjesto iskustva da su *dvoje jedno tijelo*, mnogi ostaju samo dvoje. Naše suprotnosti izazivaju nam frustraciju, strah da ćemo biti iskorišteni, ismijani i povrijeđeni. One su predmet tolikih podrugljivih šala koje muševi i žene dobacuju

i koji ju je svaku večer pitao jesu li vrata zaključana vidimo njegovu iskonsku potrebu da štiti svoju ženu i obitelj. Iako je bio slab i nije to sam mogao provjeriti niti učiniti, svaku je večer provjeravao je li to riješeno. Bio je to izraz njegove muževnosti – potrebe da štiti one koji su mu povjereni, čak i kad su se oni morali brinuti o njemu. Kada žene nauče prihvaćati mušku čežnju za vodstvom i zaštitom, njihova ženstvenost dobiva priliku još više zaživjeti.

S druge strane, muškarci preobraženi Kristovim otkupljenjem, postaju sposobni prepoznati žensku potrebu za sigurnošću, za mjestom gdje mogu otkriti svoje srce i svoje osjećaje. Žele imati povjerenja u muža, žele doživjeti da ih on sluša i razumije. Kada žena otvara svoje srce muškarcu, ona mu također pomaže da i on

Nažalost, u mnogim brakovima vidimo nadmetanje, pokušaje prevladavanja i manipulacije.

Umjesto iskustva da su *dvoje jedno tijelo*, mnogi ostaju samo dvoje. Naše suprotnosti izazivaju nam frustraciju, strah da ćemo biti iskorišteni, ismijani i povrijeđeni.

Spasitelj nas poziva da se odupremo napasti da jedni druge gledamo kao prijetnju i dopustimo da nas razlike udalje. Snagom Duha Svetoga koji prebiva u nama možemo živjeti u obnovljenim odnosima.

jedno drugom. I doista, neprijatelj nas je uspio uvjeriti da su nepremostive. Zato se toliki parovi pomire s njima i više ne pokušavaju živjeti jedinstvo, nego nastoje samo funkcionirati zajedno, odgojiti djecu, održati kućanstvo, obaviti obiteljske dužnosti. Budu zadovoljni ako i to uspiju bez velikih sukoba. No ipak svi čežnemo za nečim boljim. Osjećamo da nismo stvoreni za takav odnos.

IPAK NIJE SVE IZGUBLJENO!

Krist je otkupio i ovo naše iskustvo sukoba između spolova, stoga nije sve izgubljeno! Spasitelj nas poziva da se odupremo napasti da jedni druge gledamo kao prijetnju i dopustimo da nas razlike udalje. Snagom Duha Svetoga koji prebiva u nama možemo živjeti u obnovljenim odnosima. Kako živjeti kao otkupljeni muškarci i žene? Počinjemo cijeniti svoju različitost i podudarnost. Žena počinje poštovati muškarčevu želju da štiti, vodi, osigura i snabdijeva. U jednom primjeru bolesnog muža za kojega se žena brinula pred kraj života

sam nauči podijeliti svoje emocije s kojima se teže nosi. Ovdje se često događa tipična situacija u muško-ženskim odnosima. Kada žena iznosi svoje osjećaje, probleme i situacije u kojima se nalazi, njoj je najvažnije da osjeća da je muškarac sluša i razumije. No njemu to nije dovoljno. On u svojoj muževnosti odmah želi prijeći u akciju i želi joj pomoći riješiti njezine probleme, pobrinuti se za nju. Kada međusobno nauče prepoznati potrebe drugoga ovdje neće nastati nesporazum, nego će obje strane znati kako pomoći supružniku u tom trenutku.

Svaka promjena počinje u našim srcima i ostvaruje se malim koracima. Ako zamolimo svaki dan Duha Svetoga da nam pomogne vidjeti supružnika i njegove potrebe i stvarne namjere, vjerujemo da će On obnoviti naš pogled. Tako nas naše različitosti neće frustrirati nego obogatiti. I kada se ne možemo potpuno razumjeti, ako zadržimo pogled ljubavi jedno prema drugome, prihvatit ćemo da smo jedno drugome otajstvo, ponekad nedokučivi. Tome ćemo se početi diviti i na tome zahvaljivati.

Novi izazovi

hrani, doći će i Valentinovo uskoro, a onda započinje korizma. Već sada valja razmišljati kako ćemo je provesti i potrebno je dobro se pripremiti. Svake godine imamo priliku za vrijeme milosno i to vrijeme nam može donijeti snagu koju još nismo dovoljno skupili za sve ovogodišnje izazove.

Dat će Bog da se polako sve ovo oko pandemije smiri pa će naši mladi moći organizirati još više aktivnosti. Možda ćemo na početku naših planova, ali ne treba odustajati. Uzor trebamo naći u Isusu koji uz mnoga iskušenja nije odustajao da spasi cijeli svijet. Pred kraj godine našu domovinu Hrvatsku zadesio je snažni potres. Naša biskupija bila je tu za pomoć i molitvu. No i dalje treba moliti. Mnogi su ostali bez onoga za čega su cijeli život radili. Evo, u korizmi se možemo i njih sjetiti. Isus nas zove moliti i pomagati bolesnima, siromašnima i nemoćnima. Neka u novoj godini nađemo vremena i za one koji su potrebama. Naša mala gesta njima će mnogo značiti. Novi izazovi su pred nama i ovu novu godinu, nadamo se bolju od prethodne, treba iskoristiti na najbolji mogući način. Stoga – krenimo!

Larisa

Uvelike smo zakoračili u novu godinu. Hrabro uz Isusa koračamo u nove radne pobjede ne znajući što nas čeka, ali se ipak nadamo najboljem. Nalazimo se u godini sv. Josipa, a uskoro ćemo ući u korizmu. Mnogo toga je pred nama. Sve svoje brige stavljamo u ruke Božje i nadamo se da ćemo uz njegovu pomoć sve planove ostvariti. Još nekoliko tjedana u pokladnu smo vremenu, ali vjerujem da nam je veoma neophodno duhovno čišćenje i da će korizma doći u pravi čas. Još ćemo tjedan, dva uživati u druženjima,

Uoči Valentinova

Molitva za sve katolike koji nemaju partnera

Ljubljeni Oče,
Ti znaš da je najdublja želja mogega srca susresti osobu s kojom ću dijeliti svoj život.
Povjeravam se Tvojim providnosti i molim Te da uskoro upoznam osobu koju si mi priprazio.
Po snazi Duha Svetoga, otvori moje srce i um kako bih prepoznao/la svoju srodnu dušu.
Ukloni sve zapreke koje stoje na putu našeg sretnog susreta, kako bih otkrio/la novi smisao cjelovitosti, radosti i mira.
Ako je Tvoj plan za moj život drugačiji, podari mi milost da ga prepoznam i prihvatim.
Predajem svoju prošlost, sadašnjost i budućnost u krotko srce Tvojega Sina, Isusa, vjerujući da ćeš primiti i uslišati moju molitvu. Amen.
Presveto Srce Isusovo, potpuno Ti se predajem!
Sveti Valentine – moli za mene!

Neplanirano

Protekla godina nam je pokazala da mnogi naši planovi mogu propasti. Sve ono što planiramo, ne danima već i mjesecima unaprijed, znalo se srušiti kao kula od karata. Ljetovanja, zimovanja, godišnje odmore, većina nas planira unaprijed. Ali Bog je imao druge planove za nas.

Potresi, nemiri iza ugla vrebaju, al' takvi k'o Ti nam uvijek trebaju. Mi vjernici tijekom nesreća i lošeg životnog razdoblja utječemo se Bogu i molitvom vapimo za pomoć. Molitva je otvaranje duše, naše nutrine Bogu. Sve ono što je dobro za nas, On nam daruje. Teško nam je prihvatiti poteškoće, ali one su tu da nas nečemu nauče i približe Bogu.

Koliko puta se dogodilo da shvatimo da su neke situacije, ljudi bili dobri za nas? Tisuću puta ... Jer čovjek iz svake situacije i od svake osobe može nešto naučiti. A vjerujem da nas loša iskustva znaju naučiti nečemu novom, približiti Bogu i ljudima, naučiti da se borimo, molimo, volimo.

Sjetimo se primjera vjere, nade i pouzdanja. Abrahamova Sara, Zaharijina Elizabeta, Josipova Marija. Sve te divne žene nisu očekivale trudnoću. U današnje vrijeme rekli bismo da su to bile neplanirane trudnoće. Ali te neplanirane trudnoće donijele su mnogo plodova – i tim obiteljima i cijelome svijetu.

Danas se, nažalost, neplanirane trudnoće lako prekidaju. A majke, žene koje to čine nisu ni svjesne da je to njihovo dijete Božje djelo i da je moglo napraviti čudo u mnogim životima.

Isto tako se svi mi bojimo neplaniranog. Želimo konce svojeg života držati čvrsto u svojim rukama. Života koji nam je darovan, ljubavlj. Naš lončar nas je stvorio jedinstvenima koji kao svijeća trebaju izgarati i dati sebe za druge, šireći svjetlo svoje ljubavi. Prije dvije tisuće godina, jedna mlada djevojka povjerovala je i pristala na Božji plan. Pretpostavljala je da će njezin život biti pun uspona i padova. Ali imala je vjere i pouzdanja. Ne bojmo se poći, zajedno s Isusom pod ruku, na vrh gore Gospodnje. Ne znamo kakvi su Gospodinovi planovi s nama. Znamo jedino da Božji putovi nisu i ljudski putovi, ali su uvijek najbolji.

Jelena Pinter

U susret korizmi

Mala djela koja možemo učiniti tijekom korizme

Za nekoliko tjedana ulazimo u vrijeme pokore – korizmu. Vjerojatno još ni sami nismo razmišljali o tome kako ćemo se organizirati oko odlaska na križni put i korizmene propovijedi. Osim pobožnosti u crkvama, i u našem životu možemo učiniti mala djela koja će nam uljepšati i obogatiti korizmu.

1. Oslobodi se posjedovanja: budi darežljiv prema potrebitima.

2. Nazovi onoga za koga znaš da je usamljen, čak i ako znaš zašto je usamljen. Posebno ako znaš!

3. Učini nešto ljubazno i korisno osobi s kojom se inače baš ne slažeš ili ti je učinila nešto loše.

4. Pazi na svoje ponašanje na internetu. Je li tvoja objava napisana tako da tvoj život učini ljepšim nego što jest i učini da se drugi osjećaju loše? Napadaš li ljude kako bi zadovoljio svoju ljutnju i ponizio druge?

5. Ako nisi htio izživcirati drugoga, priznaj mu i zatraži oprost.

6. Uzmi vremena za molitvu da bi pronašao dobre kvalitete onoga tko ti je težak kao osoba. Učini isto za svakog člana svoje obitelji.

7. Obuzdaj svoj jezik.

8. Odloži mobitel i doista slušaj drugoga gledajući ga u oči.

9. Napravi listu svojih „neprijatelja” i onda ih se svakoga dana sjeti u molitvi.

10. Pokloni nešto do čega ti je stvarno stalo nekome za koga znaš da će biti presretan da to ima.

11. Izdvoji tjedno barem pola sata kako bi otišao u crkvu, sjeo pred svetohranište i bio s Isusom. Ako ne uspiješ pronaći vrijeme za odlazak u crkvu, meditiraj ispred križa.

12. Zamoli Duha Svetoga da ti da snage kada ne možeš moliti za onoga tko ti je nešto našao učinio.

13. Imaj uz sebe svete sličice, kratke molitve ili blagoslovljene predmete i pokloni ih drugima.

14. Na kraju svakoga dana zatraži oprost od svih s kojima živiš. *Srdite se, ali ne griješite! Sunce neka ne zađe nad vašom srdžbom.* (Ef 4, 26)

15. Svaki dan moli za duše u čistilištu.

Jeffrey Bruno; bitno.net

Zavist prema drugima

Velečasni, kako se izboriti s zavišću prema drugima, napose prema onima koji su angažirani u Crkvi? Hvala vam! N.N.

Poštovani čitatelju, zavist je naša pratiteljica svaki puta kada dovoljno ne poznamo Božju volju, kada ne poznamo sebe i kada previše gledamo „na sve strane”.

IMAJ „EGO”!

Možda će čudno zvučati ovaj naslov jer nekako kao da zavist proizlazi iz nezadovoljstva našeg ego. Razumjeti ego na ispravan način znači biti svjestan sebe i onoga što se od nas očekuje.

Živimo u društvu „nametnutih” vrijednosti. To nije nikakva novost, nekoć su to bile one vrijednosti koje danas zovemo „tradicijskim”. Čovjek je rođenjem ušao u sustav ili sustave koji nas oblikuju, pa bio to neki svjetovni ili duhovni, društveni ili crkveni. Sustavi su tu i mi smo dio toga.

Zagledani u Krista, vidimo kako je moguće izdići se iznad svega, dobro promisliti, ući u „osamu” koja se zove molitva i propitivanje te prepoznati svoje mjesto u svijetu. To znači na koncu biti svjestan svojih slabosti, ali i snaga i mogućnosti koje nam je Bog dao. Svijest o tome kakvi smo doista otvara vrata razumijevanja Božje volje i onoga što nam je činiti.

ZAVISTAN NA ČEMU?

Trebamo se ozbiljno zapitati na čemu to zavidimo drugima? Koliko li je zavist odraz naše nemoći ili lijenosti? Koliko li je zavist „bijeg” od toga da se suočimo sa sobom? Svaki čovjek je neponovljiv. Nitko nema „dvojnika”, a svaka kopija je samo kopija, ma koliko dobra bila, nikada neće biti original. To je svima nama nauk da ne oponašamo druge, jer ćemo uvijek biti „drugi”, a Bog nas je stvorio jedinstvene, na svoju sliku i priliku te nije htio da budemo kopije.

Time što smo ovdje na zemlji, nosimo veliku vrijednost. Vi kao osoba neponovljivi ste, iznimno vrijedni. Toliko je svatko od nas vrijedan da Krist svakoga zove njegovim imenom! Ne kaže Isus: „ej ti...; ono...; ti tamo...”, ne, nego svakoga zove ponaosob.

Kada se zagledamo u svoje živote, vidjet ćemo koliko toga puno imamo. Vidjet ćemo da je materijalni imetak ono relativno, a duhovni i emotivni imetak ono realno. Vidjet ćemo da uvijek, ama baš uvijek postoji razlog nastaviti životnu borbu i utrošiti svoj život u prave vrijednosti.

Na primjer, ogleda li se moj angažman u župnoj zajednici prvotno u aktivnosti u vidu čitača, ministranta, općinara, volontera itd., ili pak u mojem nastojanju da budem uzoran otac ili uzorna majka, čestit muškarac ili čestita žena, kreposni mladić ili kreposna

djevojka? Hoće li moji javni nastupi biti znak uspjeha ili će, pak, uspjeh biti ono što je možda sakriveno od očiju javnosti, a to je najčešće dom, obitelj, čistoća srca, neporočnost...?

Vidite dragi čitatelju, koliko mi brinemo o čišćenju čaše izvana (usp. Mt 23,25 - 26), a nutrina je ona problematična. Iz srca izviru požude. Ako svoje srce promijenimo, ako svoju svijest promijenimo, u konačnici sebe promijenimo, onda se izdižemo iznad nametnutih sustava, predrasuda, ograničenja i na koncu zavisti.

UZ TEOLOGIJU, BIOLOGIJU I GENETIKU KAO ARGUMENTI PROTIV ZAVISTI

Kao jedan zaključak, htio bih vam iz svoje „svjetovne” struke predočiti nešto iz znanstvenih podataka, jer teologija nekada može zvučati apstraktno. U tome ćete vidjeti kako je ta naša zavist doista plitka te i priroda progovara kako smo svi povezani i da svi manje-više dijelimo sve, uključujući i svoj biološki materijal, od kojega nas je Bog stvorio, te nema temelja za zavist. Svi se vraćamo odakle smo i uzeti.

Genetski svi vučemo isto porijeklo. Pogledajte kemijski sastav tla i čovjeka (čovjek: „skoro 99 % prosječnog ljudskog čini samo šest kemijskih elemenata: kisik, ugljik, vodik, dušik, kalcij i fosfor”, a samo oko 0,71 % (težinski, to je oko pola kg) sačinjeno je od sljedećih pet elemenata: sumpora, kalija, natrija, klora i magnezija. Svi navedeni elementi su neophodni za život. Ostali elementi se nalaze u tragovima. A kada pogledamo tlo: biogeni kemijski elementi („izgrađuju ljudsko tijelo – kisik – 60 %, ugljik – 20 %, vodik – 10 %, dušik – 4 %, ostali – 6 % (Ca, Na, Cl, Mg, Fe)”). Kisika ima najviše jer je potreban za oksidoredukcijske procese i jer je u sastavu organskih spojeva i u sastavu vode koja je najzastupljenija u tijelu – svi elementi su u obliku spojeva-anorganski spojevi (voda, mineralne soli) i organski (aminokiseline, ugljikohidrati, lipidi, proteini, fosfolipidi, steroidi).

Sada se sjetimo onih riječi: *Sjeti se, čovče, da si prah i da ćeš se u prah vratiti!* Zato dragi čitatelju, svoju vjeru živi cijelim svojim životom. Od jutarnje molitve do ispijanja šalice kave, od razgovora s ljudima do odgovornog obavljanja poslova, od stvaranja ambijenta molitve i dijaloga do praštanja i kajanja. Neka se vaš angažman prvo ogleda u osobnoj molitvi i liturgiji Crkve te u Crkvi zvana i obitelj, u vjernicima zvanima i vaša djeca i ukućani, susjedi i prijatelji. Sve drugo je „plus”, a vidimo nerijetko i ono što nas potpuno odvuče u drugu krajnost – u zavist!

Poštovani, svoja pitanja možete poslati na e-poštu: stipicnebojsa@gmail.com, kao i na Facebook profil Nebojša Stipić

Izobrazba duhovnih tragatelja

*Ili o Knjizi mističnih poglavlja
(Naklada Jesenski i Turk, Zagreb, 2005., 185 str.)*

Toliko dugo živimo ubrzanim tempom da je teško pronaći početnu točku, uzrok ili glavnog krivca toga ubrzanja. Na koncu, valja priznati sebi, računica će se svesti na to da nismo pronašli dovoljno motivacije i snage da usporimo i pažljivije njegujemo vlastito biće. Mame nas brojni, šareni naslovi koji isto tako obećavaju životna čuda u 5 – 10 koraka, knjige koje se čitaju u jednom dahu (a mnoge od njih jednako brzo i zaboravljaju). *Knjiga mističnih poglavlja* ne dopušta brzo čitanje niti dopušta odlaganje na policu sklapanjem korica nakon čitanja jednom i zauvijek. Te „duhovne pouke pustinjačkih otaca i drugih ranokršćanskih kontemplativaca“ monaško su blago mudrosti skupljano tisućljećima kojem se duhovni tragatelji vraćaju, čitajući ih pomalo i predano i napredujući na putu svojeg duhovnog razvoja.

U *Knjizi mističnih poglavlja* sabrano je 300 izabranih misli ranokršćanskih monaha koji su živjeli u radikalnoj jednostavnosti i odvojenosti od svijeta posvećeni njegovanju unutarnjeg života ljudskoga duha. Monaštvo je bilo izuzetno rasprostranjeno kako na Istoku, tako i nakon 5. stoljeća na Zapadu. Nakon reformacije, formalističke racionalizacije duha i osiromašenja mističke tradicije na Zapadu, monaštvo je do današnjih dana ostalo vitalno u istočnokršćanskim zajednicama, poput nama najpoznatije zajednice na Svetoj gori. Bogata zajednička baština mističkog puta kršćanstva dobar je i jedan od preporučenih putova kojima bismo se morali vratiti u sadašnjem trenutku kao na izvor zarad reanimacije naše duhovne stvarnosti i duhovnog bogatstva.

Pogled u tu knjigu vodi nas u svijet bitno drugačiji od našeg. Svijet ranokršćanskih monaha oslikan je ne samo sadržajem nego i ustrojem poglavlja u knjizi. Sentence (zaokružene misaone cjeline, pouke) podijeljene su u trima ujednačenim poglavljima od po sto izreka. Skupine od sto aforizama nazivaju se „stoslovnici“ (centuriji) i naslovljeni su prema stupnjevima razvoja duha kao Praktikos, Theoretikos i Gnostikos. Ono što tu literaturu čini univerzalnom i nama danas osobito dragocjenom jest bavljenje razvojem ljudske duše (duhovnom psihologijom) koja teži da uzalikuje

na svoga Stvoritelja i da se s njime sjedini. Ne bez razloga tu knjigu nazivaju priručnikom i vodičem na mističkom putu te joj u tom duhu valja i pristupiti.

U tom izboru predstavljeni su najveći ezoterični kršćanski mudraci grkobizantske, libijske, egipatske, palestinske, sirijske i perzijske tradicije, koji su pisali u prvom mileniju. U posebnom dijelu knjige nalaze se kroki životopisi zastupljenih kontemplativaca poput Evagrija Pontskog, Grgura Nazijanskog Bogoslova, Ivana Kasijana, Makarija Velikog, Maksima Ispovjedaoca, Origena, Simeona Novog Bogoslova, Teodora Isposnika... među kojima su i dvije drevne pustinjačke majke Amma Sinkletika i Amma Sara. Prigoda je to za temeljno upoznavanje značajnih osobenosti iz naše rane kršćanske povijesti. Također, knjiga sadrži popis najznačajnije objavljenih knjiga u prijevodu na hrvatski te mali rječnik osnovnih pojmova ranokršćanske literature koje je načinio prevoditelj Slobodan Stamatović poput bestrašća, duha, kontemplacije, obogotvorenja, svetrpljivosti, tihovanja...

Padaju mi na pamet omiljele knjige mudrih misli koje smo često poklanjali i dobivali za rođendane. U njima su se

mogle naći vrlo lijepe misli o sreći, zdravlju, ljubavi, prijateljstvu koje su nam ne jednom poslužile za ispisivanje čestitki povodom brojnih slavlja. Što se može činiti s aforizmima pustinjačkih otaca i čemu one služe? Izvorni kontekst nam je najbolja smjernica za odgovor na to pitanje. Monasi izjutra uče napamet jednu sentencu i o njoj tijekom dana, u trenutcima „tihovanja“ („hesihije, duševnog mira“), razmišljaju. Autor predgovora knjige John A. McGuckin navodi trenutke pletenja košara, aktivnosti s monotonom pravilnošću pokreta, kao idealne trenutke učestalog meditiranja kod monaha. Imamo li mi danas trenutke „tihovanja“? Svakako, potrebno je da ih svatko od nas pronađe u svojem životu, a to mogu biti trenutci dok čekamo autobus ili šetamo, čekamo u redu u trgovini ili banci, dok obavljamo rutinske i automatizirane poslove, dok besposleno sjedimo... Ispunimo te trenutke brigom o svojoj duši, a *Knjigu mističnih poglavlja* poklonimo sebi i drugima.

*Nauči gledati svoje
misli s distance. Izreke
egipatskih otaca*

Katolička zajednica *Shalom*

U kolovozu 2019. godine imali smo priliku upoznati se s članovima zajednice *Shalom* prilikom dvodnevnog programa za mlade u franjevačkoj crkvi u Subotici. Bio je to prvi susret kojeg bismo se voljeli prisjetiti pišući par riječi o samoj zajednici.

POVIJEST I CRKVENO PRIZNANJE

Ne tako davne 1980. godine, Moysés Azevede, dva-desetjednogodišnji mladić dobiva prigodu sudjelovati u prinosu darova prilikom svete mise koju je predvodio papa Ivan Pavao II. u Fortalezi, Brazilu. Razmišljajući što bi mogao dati Sv. Ocu, odlučuje zapisati na papir jednostavnim riječima da predaje svoj život na službu Crkvi. Narednih godina skupina studenata skupa s Moysésom, na poticaj biskupa Fortaleze, pokreće sendvič bar u kojem su uz usluživanje mladih gostiju nastojali širiti Božju riječ. Novi bar imao je veliki uspjeh i mnoštvo mladih, obitelji i roditelja okupljalo se oko novog evangelizacijskog centra. Nakon molitve i razlučivanja, 1985. osnovana je prva zajednica posvećenog života. Suosnivači zajednice bili su laici Moysés Azevede i Emir Noguera. *Shalom* je 1998. godine dobio kanonsko priznanje od nadbiskupa Fortaleze.

Danas je Katolička zajednica *Shalom* međunarodno privatno udruženje vjernika, s pravnom osobnošću koju je Sveta Stolica zajedno s tadašnjim Papinskim vijećem za laike priznala 2007. godine, dok su 2012. godine odobreni njezini statuti. Brojni članovi zajednice, uključujući i utemeljitelja, savjetnici su pri različitim papinskim dika-sterijima i uredima u Rimu.

KARIZMA I POSLANJE

Katoličku zajednicu *Shalom* čine bračni parovi, pojedinci koji žive celibat radi Kraljevstva, mladi i odrasli koji traže svoje zvanje te svećenici, svi ujedinjeni pozivom da žive karizmu *Shaloma*. Osažena svojim iskustvom izljeva Duha Svetoga, Zajednica djeluje u evangelizacijskim aktivnostima s mladima, obiteljima, djecom i siromašnima, u masovnim medijima, umjetnosti, radnom mjestu, znanosti i kulturi. Formacija članova temelji se na osobnom susretu s Isusom Kristom prema slici danoj u Efežanima 2,14: „Krist je naš mir”, *Shalom* na hebrejskom. Život zajednice temelji se na proučavanju Riječi Božje i učiteljstva Crkve, molitvi, sudjelovanjem u liturgiji i sakramentima, bratskim i misijskim životom, sinovskom ljubavlju prema Gospi, u sjedinjenju s Gospodinom. Sveti Franjo Asiški i sveta Terezija Avilska zaštitnici su Zajednice.

Zvanje u zajednici može se živjeti na dva komplementarna načina: u *zajednici života* ili *zajednici saveza*. Zajednica života je središnja jezgra *Shaloma*. Njezini članovi odgovaraju na radikalni poziv nasljedovanja Gospodina duhom siromaštva, poslušnosti i čistoće, u skladu s životnim zvanjem. *Zajednica saveza* živi

nasljedovanje Krista usred obiteljskih i profesionalnih aktivnosti, preuzimajući obvezu života u skladu sa *Shalom* karizmom. Treća razina sudjelovanja u karizmi naziva se Djelo *Shalom* ono uključuje sve vjernike koji aktivno sudjeluju u aktivnostima Zajednice sudjelovanjem u molitvenim skupinama i drugim aktivnostima.

Shalom je osobito poznat po evangelizacijskim aktivnostima za mlade, prvotno molitvenim zajednicama, a zatim i na manje formalne načine – uličnom evangelizacijom, otvaranjem barova te vođenjem ljetnih kampova i duhovnih festivala, među kojima je najpoznatiji Halleluya Festival u Fortalezi koji okuplja tisuće mladih. Zajednica je prisutna i u svijetu medija te u području glazbe, kojem doprinosi brojnim duhovnim pjesmama. /<https://www.festivalhalleluya.com/festival/>

RASPROSTRANJENOST

Zajednica broji 1.653 misionara zajednice života i 10.600 članova zajednice saveza. Osim toga, trenutno ima 70 sjemeništaraca i 58 svećenika. *Shalom* djeluje desetinama misijskih kuća u raznim dijelovima Brazila, zatim Italije, Francuske, Njemačke, Poljske, Sjedinjenih Američkih Država, Kanade itd. Nama najbliža misijska kuća nalazi se u Budimpešti. Načelo širenja zajednice je po dopuštenju i pozivu lokalnih biskupa.

Suosnivači zajednice s mladima. Slike preuzete s internetske stranice zajednice *Shalom* <https://comshalom.org/> Moysés Azevede i Emir Noguera pri privatnoj audijenciji *Shalom* zajednice 2017. godine sa Svetim Ocem prigodom 35. obljetnice postojanja zajednice.

Božićni TV program na hrvatskom jeziku

Prvo, možda je broj gledatelja emisija na Radio-televiziji Vojvodine, koje su emitirane od Badnjaka do spomendana sv. Stjepana, vrlo mali. Vjerojatno je da većina ovdašnjih katolika, napose onih čiji članovi obitelji dolaze za tu prigodu iz inozemstva, Božić ne provodi pred elektroničkim uređajima sa zaslonima, nego sa svojim ukućanima, rodbinom, braćom i sestrama iz župne zajednice i potrebitima. U tom slučaju ne bi bilo potrebno komentirati značajke programa na hrvatskom jeziku koji je ponuđen gledateljima u Vojvodini na domaćim televizijama. Budući da ipak naše župe čine vrlo brojna staračka domaćinstva, koja nemaju mnogo blagdanskih mogućnosti, onda se moramo osvrnuti i na program koji se nudi njima i ostalim gledateljima. Treba istaknuti i činjenicu da dobar dio kablenskoga televizijskog tržišta u Vojvodini ne nudi hrvatske televizijske programe te da su ti gledatelji uskraćeni za vjerojatno prvi izbor koji bi imali, a to je božićni program televizijskih kuća u Hrvatskoj.

U suvremenom razdoblju RTV se manje ili više trudi na neki način obilježiti dan Božića. Često je sredstvo za to bila „kolažna emisija”, no ona je neredovito prikazivana i pojedinih godina je izostajala, a drugih godina je njezin manji ili veći dio ponavljan. Tu su redovito bili gosti svećenici Subotičke biskupije, koji su na ovdašnjim televizijama uvijek „profesionalci” kada su blagdanske teme u pitanju. Osim njih, bude mješavine nezaobilaznih tradicijskih motiva, uz slabašnu produkciju. Ta emisija je protekle godine izostala. Čini se da je veliko osipanje ljudstva u hrvatskoj redakciji, ili destimulativno ozračje utjecalo na to. Možda je bolje da se, u nedostatku sustavnog pristupa vjerskim temama, taj „prigodni” pristup do iduće prigode pokuša bolje i drugačije osmisлити. Nadajmo se da sasvim nove tehničke mogućnosti u novoj zgradi RTV-a mogu pružiti priliku za to.

Božićne poruke i čestitanje biskupa ove je godine sakupljeno u jednu emisiju po jezičnome načelu, i ona je prikazivana na Badnjak (u okviru emisije „Svjetionik”) i na dan Božića („Specijalna emisija”). Subotički i srijemski biskupi te beogradski nadbiskup čestitke su uputili na hrvatskom jeziku, zrenjaninski biskup i biskup eparhije bizantskoga obreda na srpskom, a uz njih je pridodana poruka predstojnika Rumunjske pravoslavne Crkve na srpskom jeziku. U toj je emisiji, s jedne strane, konačno prednost dana lokalnom episkopatu, jer je u gotovo svim informativnim emisijama na javnim i privatnim televizijama bilo uprizoreno isključivo božićno obraćanje metropolita Beogradske metropolije, tzv. poslanica. Zamjećuje se da ta praksa traje sada već desetljećima i da se ni javnost, ni mediji ni nositelji vlasti ne mogu ili ne žele naviknuti na organizaciju Katoličke Crkve u ovoj zemlji.

Anegdota koja ilustrira ovu stvarnost je činjenica da vlasti u najvećem vojvođanskom gradu, čini se, uopće ne znaju da na području tog grada sjedišta imaju dva katolička biskupa, jedan u Novom Sadu i jedan u Petrovaradinu. Sve u svemu, skupne poruke biskupa nisu ispale loše, iako se na njihovoj produkciji treba još mnogo raditi. Istaknimo da su u programima ostalih manjinskih redakcija predstojatelji svih kršćanskih zajednica koje su toga dana slavile Božić, poruke izrekli na tim jezicima, što je dobra praksa RTV-a.

Možda najveća zamjerka RTV-u je nerješavanje pitanja prijenosa božićne mise bdijenja (polnočka) i/ili danje mise svetkovine Božića na hrvatskome jeziku. Čini se da je to prepušteno državnom TV servisu, koji to čini uglavnom iz neke od beogradskih crkava. Ostale manjinske redakcije to pitanje imaju riješeno – ili tradicionalno i uvijek prenose, kao mađarska (i katoličku misu i reformatsko bogoslužje) i slovačka (evangeličko bogoslužje, iznimno rijetko i katoličku misu), ili nisu zainteresirane za prijenose. Čini se da bi prijenos mise na hrvatskom jeziku o Božiću (i Uskrsu) bio dobrodošao dodatni znak uvažavanja naših zajednica, koje bi se mogle predstaviti javnosti upravo onim što je središnji dio njihova života, a to je liturgijsko slavlje.

RTV je prije nekoliko godina uvela i emitiranje Papine božićne poruke „Gradu i svijetu”. I tu je došlo do promjena. Do prije nekoliko godina cijela je poruka bila izravno emitirana uz prijevod na mađarski jezik, uz snimku tijekom božićnoga dana s prijevodom na hrvatski jezik te kratki sažetak s prijevodom na srpski. Ovoga Božića nije emitirana poruka s prijevodom na hrvatski, ne zna se zašto.

Konačno, postoji praksa božićnih jinglova s čestitkom, manje ili više uspelih, nekada na hrvatskom (i na RTV-u i na RTS-u), a sada uglavnom na srpskom jeziku, koji se emitiraju tijekom cijelog dana 25. prosinca. Prigodnim programom može se smatrati i Dnevnik na hrvatskom jeziku na RTV, no čini se da najčešće ispunjen priložima koji se vide u drugim emisijama RTV-a na i oko Božića, ili obratno.

Dakle, kao i u mnogim drugim slučajevima, imamo više nego ništa, a čini nam se da zahvalnost na tome ne smije značiti zaustavljanje nastojanja da božićni program bude bolji – kvalitetniji i raznovrsniji. Barem božićni program... Ne mora se on zaustaviti 25. ili 26. prosinca, jer Božićno vrijeme, bogato spomendanima i svetkovinama traje do blagdana krštenja Gospodinova. Možda je potrebno cijelu tu temu sagledati i sasvim drukčije: božićni program na hrvatskom nije namijenjen samo nama katolicima nego, možda i više, onima koji nas i našu Crkvu još uvijek nisu, na neki drugi način, upoznali.

Riječ bolesnicima, starima i nemoćnima...

Bog je Bog i u novoj godini

Dragi moji bolesni, stari i nemoćni prijatelji! Dolazi nam godina za godinom i penje se jedna na drugu, do nebeskih visina. Ne dolazi nam u goste pa ode, već ostaje kao domaćin, uređuje i vodi životnim putem. Koliko su godine više, glava je sve teža. Tijelo se naginje unaprijed pomažući očima da bolje vide zemlju pred sobom. Ruke bivaju slabije, noge nemoćnije. Ne sjećamo se dobro što smo jutros jeli, ali sjećamo se događaja iz djetinjstva. I meni sine ponešto iz prvih

školskih klupa. Tako, recimo, i doček Nove godine koji je za nas djecu bio uvijek uzbudljiv i nov. Okupili bismo se u zadržnom domu s pozornicom za glumce. A djece kao u tikvi sjemenki. Onda bi jedna od učiteljica povela pjesmu: „Viju, viju, pahuljice, snijeg po polju šara, stiže Nova godina, a odlazi Stara.” To bi ponovili svi po tko zna koji put, a tada bi se raširila zavjesa na pozornici i nastao bi tajac u dvorani. Sva u crnini, oronula, Stara godina bi sa štakom došepala i bolnom grimasom krezubim ustima oprostila se od nas. Na kraju bismo vikali na nju i tulili kao vuci u gori. Iza nje je došla sva u sjaju i bjelini Nova godina. Poželjela nam je uspjeh u školi i dobro zdravlje tijekom cijele godine i da budemo dobri jedni drugima. Dobila bi buran pljesak. Poslije priredbe, dobili smo pokoju bombonu. Neka se znade da smo u novoj godini koja ne bi do kraja donijela ništa osobito. Ali mi smo iz godine u godinu bili sve stariji.

I tako smo, dragi moji prijatelji, došli u staračke godine u kojima nema razlike između Stare i Nove. Svaki dan je Nova godina. Ali imamo sjećanja na pretek. Nemamo ih kome izreći, a tko bi nas i slušao. Međutim, imamo. To je naš Otac nebeski kojem smo mi draga dječica i rado nas sluša. On nas nikada ne napušta. Iako sličimo Staroj godini na odlasku, još živimo, a Otac nam omogućuje da čak isplaniramo ponešto. Ipak je on naš Bog. Naš dragi Bog. Bog ljubavi, Bog života koji nam i

u najtežim trenutcima pruža nadu da će biti sve dobro i u redu. On je naš oslonac u danima pred nama. Nije starac. Uči nas da život vrijedi samo ako ga darujemo drugima. Po tome će nas na kraju nagraditi. Jer Bog je Bog! Poslušajmo kako jedan naš prijatelj govori o svojoj baki.

„Koliko li je puta moja baka izrekla riječi: ‘Bog je Bog’! Iz sjećanja mi naviru mnoge zgode u kojima ih je izrekla. Dok su neki pretresali nevolje koje su ih snašle, zabrinuti za dobar ishod, moja ih je baka hrabrila: ‘Bog je Bog’! Tim riječima htjela im je reći da će sve izaći na dobro. Ili dok su svi bili zatečeni kako se nešto, što se doimalo bezizlaznim, razriješilo na najbolji način, za nju je odgovor na sve to stao u riječi ‘Bog je Bog’.

Kada su se ljudi opušteno i bezbrižno družili, kada su se dosjetke i smijeh koji je navirao iz dubina bića sustizali i prestizali, ona je s olakšanjem, ohrabrene nade, više za sebe govorila: ‘Bog je Bog’! Pa i kad je nekoga snašla silna nevolja, nevolja koja ostavlja bez riječi, nevolja pred kojom se ne čini umjesnim izreći riječ utjehe jer bi se svaka mogla pokazati olakom, i kada su u nju bili uprti pogledi u koje je bilo upisano pitanje: ‘Nećeš valjda i sada?’, ona je mirno, s dubokim uvjerenjem, pogledavši u oči svih nazočnih, izrekla svete riječi: ‘Bog je Bog’! Izrekla ih je prirodno, kao što je i disala. Kada me je pred nekim zahtjevnim zadatkom, pred nekim izazovom htjela ohrabriti, potaknuti da se odlučim, u njezine su riječi bile utkane i riječi: ‘Bog je Bog’! Kada me je promatrala u nekom mom dječaćkom ili mladenačkom uspjehu ili vidjela da sam nečim osobito rastužen, znao sam da me podupire riječima: ‘Bog je Bog’! Podupirala me je njima, radovala se sa mnom i tješila me njima, i kada ih nije naglas izrekla. Ne brini. Sve će biti dobro: ‘Bog je Bog’!”

Tako je govorila ova baka na početku, tijekom i na kraju godine. U svako vrijeme je pomagala drugima. U drugoj priči Bog sam poučava...

„Neki mudrac, stari, ali bogat, počeo je sumnjati u Božju dobrotu. Na to su ga navele mnoge nevolje u svijetu. Jednom je ugledao djevojčicu kako u poderanoj haljinici drhti od studeni na ulici. Tad pomisli u svom srcu: ‘O Bože, kako možeš takvo nešto dopustiti? Zar ne možeš za tu sirotu baš ništa učiniti?’ Bog mu odgovori: ‘Mogu. Učinio sam. Stvorio sam tebe!’”

Dragi moji bolesni, stari i nemoćni prijatelji, ne živimo samo od sjećanja. Bogati smo ljubavlju i molitvom. Neka nam Nova godina bude svaki dan. Darujmo svoju ljubav i dobrotu potrebnima kojih ima suviše. Molimo se jedni za druge do trenutka kada će nas Vječna Ljubav pozvati k sebi. Bog vas blagoslovio!

Biti kršćanin je naj...!

Bez ikakve loše namjere. Bez želje da bilo koga i najmanje povrijedim, bez ikakve diskriminacije to kažem, jer to je istina. Pokušat ću tu tvrdnju i pojasniti.

Tko ima tu milost od Gospodina Boga da je postao kršćanin po sakramentu krštenja, on je kao učenik kojeg su njegovi roditelji upisali u školu. Tada je kršćaninovo ime „zapisano na nebesima” te je tada dobio priliku rasti poput Isusa „u mudrosti i milosti” i postati kršćaninom u punom smislu te riječi. Kao što se pred malim prvašićem „otvara” ogromno područje spoznaja, sve do vrhunskih znanstvenika, tako se za kršćanina otvara puna istina o Bogu, o čovjeku, o svemiru i svemu stvorenome. Jer o svemu što postoji ima samo jedna istina i za nju jamči njihov Tvorac – Bog! On se kune samim

Tko ima tu milost od Gospodina Boga da je postao kršćanin po sakramentu krštenja, on je kao učenik kojega su njegovi roditelji upisali u školu. Tada je kršćaninovo ime „zapisano na nebesima”, te je tada dobio priliku rasti poput Isusa „u mudrosti i milosti” i postati kršćaninom u punom smislu te riječi.

sobom i svoje riječi „potpisuje” krvlju Isusa Krista Sina Božjega.

Kršćanin ne mora napinjati glavu da „spozna” Boga, nego kršćanin postupno vjerom prihvaća objavljene istine u Bibliji zapisane i polako po njima počinje živjeti. Kršćanin je čovjek koji vjeruje Bogu što nam je objavio. Bog zna istinu, jer On je Stvoritelj svega što postoji.

Jedna od velikih grešaka ljudi, pa i kršćana, jest da provjeravaju to što nam kaže Gospodin Bog, pa ono što se njima čini moguće ili istinito, to eventualno prihvaćaju, a drugo ne vjeruju. Nismo mi ljudi „kontrolori” Božji. Ako ja bolje znam od Gospodina Boga, onda sam ja bog. A to nije istina. Neka nam virus COVID-19 to potvrdi. Tako kršćanin polako uči i ispravlja svoj život prema onome što nam kaže Bog. Dapače, Bog je išao dotle, da je „postao čovjekom” sličan nama u „svemu, osim u grijehu”.

Bog Otac sve čini da bi čovjeka učinio sličnim Isusu Kristu svome Sinu, koji je postao naš uzor i učitelj ljudskog dostojanstva, koje smo po grijehu izgubili. Tko Njega sluša i nasljeduje, zove se kršćaninom! A to znači znati punu istinu, a ne živjeti u zabludi! Kao kršćanin,

vjerujem da je Bog stvoritelj neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga i moj nebeski Otac. On me je stvorio „na svoju sliku”, „sebi slična” i dao mi priliku vječna života. On mi kaže da je moja domovina na nebesima, jer ja sam besmrtna, a tijelo mi je ograničeno samo na zemaljski život.

Za Njega sam ja ljubljeno dijete za kojega je On bio spreman čovjekom postati, na križu biti ubijen, a uskrsnućem mi jamči da ovako slab i grješnik mogu vječno živjeti s Njime. Spreman mi je sve oprostiti i dati mi priliku novog početka. Rekao nam je: „Duh je važan, tijelo ne vrijedi ništa!” Ako gomilam materijalne stvari, pita me: „Ono što si stekao, čije će biti?”

Zar se Gospodin Isus morao u štali roditi? Zar je morao siromašan biti, da „nema ni gdje bi glavu naslonio?” On nam svojim zemaljskim životom šalje poruku. Svojim životom pokazuje nam što je potrebno, što potrebnije, a što najpotrebnije! Marti, Marijinoj sestri, Isus kaže: „Za mnogo se brineš, a jedno je potrebno. A za Mariju kaže, da je „izabrala bolji dio koji joj se neće oduzeti!”

Mi ljudi smo slabi i puni zabluda. Na primjer, da nikada nećemo umrijeti. Da poslije smrti nema vječnog života, jer mislimo da je čovjek samo tijelo. Da je čovjekova sreća imati, a Isus nas uči da je „blaženije davati!” Mislimo da smo pravedniji od drugih, a Isus nas uči da je On došao spasiti grješnike, a ne pravednike...

Braćo! Hvala i slava našem Bogu koji nas tako ljubi, da je sve, baš sve učinio da „nitko ne propadne, nego da ima život vječni!” Tu sreću i divnu priliku imamo mi ljudi ako to vjerujemo i zato smo najsretniji ljudi na svijetu! Zovemo se kršćani!

Grašalkovićeve palača u Somboru

O toj palači je pisala Zlata Vasiljević 19. veljače 2014. godine. Pred somborskom gradskom kućom, na Trgu svetog Trojstva nalaze se dvije lijepe barokne palače. Jedna je već obnovljena i uređena, a druga pod imenom Grašalkovićeve palača čeka svoju obnovu. Somborski kroničar fra Bono Mihaljević piše da je kamen temeljac za tu lijepu zgradu položen 24. srpnja 1750. godine. Ime je dobila po grofu Antonu Grašalkoviću (1693. – 1771.), upravitelju kraljevskih komorskih dobara. U to je vrijeme on bio vlastelin Bajе, gdje je također podigao svoju palaču, koja danas služi kao bajska gradska kuća. Somborska mu je palača dovršena 1763. godine. Njegova palača služila je kao mjesto gdje su se okupljali njemački doseljenici u Bačku. U njoj su doseljenici trebali provesti neko vrijeme u karanteni. U tu je svrhu zgrada služila od druge polovice 18. stoljeća. Zgrada je podignuta u obliku slova P, a ima veliko dvorište okruženo otvorenim terasama. U palači je poslije 1863. godine bila smještena telegrafska postaja, a između svjetskih ratova tu je djelovala porezna uprava. Poslije Drugog svjetskog rata bila je sjedište policije. Do 2002. godine u palači je djelovalo trgovinsko poduzeće „Prehrana”. U to je vrijeme zgrada opustošena. Tako je ta lijepa palača prelazila iz ruke u ruku, ali se nitko nije brinuo za njezino održavanje.

PLANOVI ZA OBNOVU I NAMJENU GRAŠALKOVIĆEVE PALAČE

Palača je zidana opekom, ožbukana je i obojena. Pokrivena je biber crijepom. Pročelje zgrade je iz 1763. godine, dok je njezin dozidani dio u današnjoj Zmaj Jovinoj ulici podignut 1891. godine. Projekt za obnovu uličnog i dvorišnog pročelja izrađen je 2011. godine. Prema tom projektu, u dozidanom dijelu zgrade prema Zmaj Jovinoj ulici bi se otvorili izlozi i vrata. Priča se da je za rekonstrukciju palače bilo predviđeno 70.000 dinara. Kako Grad Sombor toga novca nema, pomoć će se tražiti od Razvojne agencije, koja svoje uredе ima u Grašalkovićevoj palači. Od 2018. godine Grad Sombor nastoji obnoviti palaču te je prozvati Palačom kulture. U palači bi djelovao Kulturni centar „Laza Kostić”. U tom centru kulture bi se ostvario „centar prezentacije svijeta u Somboru i Sombora u svijetu”.

KADA SE PALAČA OBNOVI...

Sombor je ponosan na svoje slikare: Milana Konjovića, Savu Stojkova, Pavla Blesića, Zorana Stošića

Vranjskog. U obnovljenoj Grašalkovićevoj palači svoje će mjesto naći galerija Save Stojkova. Dva lijepa barokna zdanja – jedno kraj drugog će tako dati mjesto za dva somborska slikara. Od 1966. godine na Trgu svetog Trojstva djeluje Muzej slika Milana Konjovića, koji broji 1.084 odabrana umjetnikova rada pružajući tako presjek tijekom cijela njegova stvaralačkog vijeka. Tu galeriju godišnje posjeti 9.000 ljudi. Ne manje nade vežu se i uz Grašalkovićevoj palaču. Ona je svojom izvrsnošću i ljepotom vrhunski ukras grada Sombora, a zaštićena je najvišim stupnjem Pokrajinskog zavoda za zaštitu spomenika kulture. Kad se u njoj otvori galerija velikog slikara naive Save Stojkova, palača će postati još privlačnija. U palači bi se organizirali saloni filma, kazališta, glazbe, arhitekture, književnosti i slikarstva. Tu će se čuvati Povelja slobodnog kraljevskog grada Sombora. U palači će svoje mjesto naći i Muzej podunavskih Švaba pa će i zbog toga palača biti zanimljiva za goste iz Njemačke i Austrije. Bogati Antun Grašalković je sam po

sebi zanimljiv. U njegovoj požunskoj palači (Bratislava) je sjedište predsjednika republike Slovačke. U Gödöllőu kod Budimpešte je druga, a možda i najljepša njegova palača. Premda se svojom ljepotom njegova somborska palača ne može mjeriti s onom u Bratislavi, a još manje s onom u Gödöllőu, dobit će na svojoj važnosti i zbog svoga izgleda i zbog svoje nove namjene.

Na fotografiji je Konjovićeve galerija i Grašalkovićeve palače.

U narednom broju *Zvonika* bit će riječi o Grašalkovićima.

Psalmi i gusle

Dr. Antun Sović jedan je najznačajnijih znanstvenika bibličara i prevoditelja u Hrvata, no i jedan od najzapoštljenijih. Naime, iako je još prije sarajevskog nadbiskupa mons. Ivana Ev. Šarića preveo Sveto pismo, s vrlo opširnim i sadržajnim komentarima, zatekao se na meti kritičara biblijskih prijevoda zbog

Dr. Antun Sović u svojoj radnoj sobi – Okić 1931.

korištenja tzv. *Vukove filologije*, odnosno prijevoda na neku vrstu jugoslavenskog jezika. Bez obzira na to, dr. Sović je bio ne samo priznati stručnjak biblijskih znanosti i antičkih jezika nego i vrsni profesor koji je svoj auditorij znao zainteresirati i za najteže materije. Gajio je veliku pobožnost prema sv. Jeronimu (prevoditelju Biblije na latinski jezik), a njegove relikvije uvijek nosio uz sebe pa je čak i s njima pokopan. Znakovito, preminuo je upravo u predvečerje blagdana sv. Jeronima 1941. godine. Svoje posljednje godine provodio je u selu Okić nedaleko grada Samobora u široj okolici Zagreba te je zadobio nadimak „okički eremit” (pustinjak) zbog svog povučenog i od očiju javnosti skrivenog života. Svakodnevicu je provodio proučavajući i prevodeći svetopisamske tekstove, u potpunosti posvećen Božjoj riječi. U samoći i apsolutnoj posvećenosti, u šest godina je preveo cijeli Stari zavjet

prevodeći ga s hebrejskog, aramejskog i grčkog.

Godine 1931., skupina zagrebačkih bogoslova bila je na zajedničkom zimskom izletu u samoborskom gorju te su tom prilikom odlučili i posjetiti svojeg profesora Sovića. Među bogoslovima bili su i tadašnji subotički svećenički kandidati Franjo Vujković (koji je taj događaj fotografski ovjekovječio), Ivan Kujundžić, Ivan Beneš, Károly Lantos, Alexander Thiel i drugi. Skupina vedrih mladića okupila se pred profesorovim domom te počela pjevati starogradsku pjesmu *Ustaj, ne spavaj!*, na što se širom otvorio prozor na katu kuće iz kojeg je provirio profesor Sović, mašući rukom i vičući razdragano: „Ne spavam, ne spavam!”. Na jednoj od fotografija možemo čak vidjeti i kako se uz prozor spušta ili diže stari tradicijski instrument – gusle. Nije poznato jesu li bogoslovi odlučili svome profesoru pokloniti gusle ili im je pak on sâm njih spustio kako bi nastavili pjesmu, no ono što nam je poznato jest kako je profesor Sović prevodio i prepjevao psalme u stilu narodne epike, koja se u dinarskim predjelima izvodila uz svirku gusli. Subotičanin Franjo Vujković bio je jedna od rijetkih osoba koje su imale priliku posjetiti profesora Sovića u njegovoj radnoj sobi u Okiću, pri čemu je napravio i profesorov portret. Tu anegdotu, mons. Franjo Vujković rado je podijelio sa svojim tadašnjem subotičkim kapelanom, mons. Zoltánom Rokayem, kojem ovom prilikom zahvaljujem na svjedočanstvu i prebiranju starih uspomena. Uz uspomene mons. Rokaya, vama dragi čitatelji, predstavljam i fotografije tog događaja iz osobne ostavštine velikog i ljubljenog subotičkog župnika mons. Franje Vujkovića.

Zagrebački bogoslovi ispred doma dr. Sovića – Okić 1931.

Josip

Draga djeco!

Poznajete li lik svetoga Josipa? On je bio Marijin muž i brinuo se za Isusa. Nije mu baš bio pravi tata, jer mu je pravi tata dragi Bog, ali činio je sve što i vaše tate čine za vas. Radio je kao stolar, pravio namještaj te je Isusa učio tom poslu. Učio ga je i da bude dobar, odgovoran, vrijedan, jer je i sam bio takav. Puno je čitao Bibliju i učio Isusa vjeri, a Bog mu je govorio u snovima. Bio je ponizan, skroman i šutljiv. Josip zajedno s Marijom i Isusom čini Svetu obitelj. Svetkovina sv. Josipa slavi se 19. ožujka, a 1. svibnja spomendan je sv. Josipa radnika. Odlukom Hrvatskog sabora iz 1687. godine, proglašen je zaštitnikom hrvatskog naroda.

APOSTOLI - JEDNOSTAVNA PUZZLA (SVETI JOSIP)

IZREŽI PUZZLE I SLOŽI SLIKE

Josipe, o oče sveti

Josipe, o oče sveti,
čuvaj kuću i posveti.
Sva obitelj da se složi,
ljubav sveta da se množi.
Neka u njoj uvijek cvjeta
nazaretska ljubav prava.
Ti je čuvaj od zla svijeta,
nek' je u njoj tebi slava!
Daj upali srca naša,
ljubavlju božanskog Krista,
da nam uvijek bude duša
Josipe k'o tvoja čista.
Josipe, o oče sveti,
sve nas redom daj posveti,
svako srce nek' ti kliče,
Josipe o zaštitniče.

Sadržaj 314

5

Tema
Godina svetog Josipa

17

Godina sv. Josipa
Sveti Josip u Bibliji

24

Razgovor s Árpádom Horváthom DI,
katoličkim novinarom i urednikom
Težiti ravnoteži
i ne bojati se
različitosti

9

Događanja u Subotičkoj biskupiji
Pomoć stradalima od potresa
prikupljaju Crkva, Caritas i
Hrvatsko nacionalno vijeće u
Srbiji

19

Tragovi kulture
Objavljena monografija o
Ciliki Dulić Kasiba

34

Obitelj
Suprotnosti koje nas
povezuju ili sukobljavaju?

/ IMPRESUM

Katolički list (mjesečnik)
godište XXVII., broj 314
Siječanj (januar) 2021.

Izdaje:
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg sv. Terezije 3
24000 Subotica
E-mail: drustvoia@gmail.com

Adresa i kontakt Uredništva:
Matije Gupca 10
24000 Subotica
E-mail: zvonik.subotica@gmail.com
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:
Vinko Cvijin, glavni i odgovorni
urednik, Tel.: +381(0)21 775524
Dario Marton, novinar
Željka Zelić Nedeljković,
redaktura i korektura
Mirjana Crnković, lektura
Dragan Muharem, član Uredništva
Nebojša Stipić, član Uredništva
Jelena Ademi, tehnička urednica
Petar Gaković,
autor naslovne i zadnje stranice
Vedran Jegerić, fotograf

Tisak:
DOO MAGYAR SZÓ kft.
Štamparija „FORUM“
Vojvode Mišića 1
21000 Novi Sad
021/557-307

Izdavanje Zvonika podupiru
Hrvatska biskupska konferencija
Uprava za saradnju s crkvama i
verskim zajednicama Republike
Srbije.

Prijatelji Zvonika

Godišnja pretplata na Zvonik

* Izravnom dostavnom na župe: 1650 dinara
* Poštom: 1900 dinara: tuzemstvo (popust za više primjeraka)
40 eura: Republika Hrvatska
50 eura: Europa
60 eura: USA, Kanada (prekoceanske zemlje)

Pretplatnici iz Srbije mogu uplaćivati na dinarski račun:
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Srbija
Broj dinarskog računa: 310-210508-62, s naznakom: „za Zvonik“.

Pretplatnici iz inozemstva mogu uplaćivati na devizni račun.
Katoličko društvo „Ivan Antunović“
Trg svete Terezije 3
24000 Subotica
Serbia
Broj deviznog računa: 00-708-0200533.2 NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22
IBAN: RS35310007080200533294

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотеке Матице српске, Нови Сад

272

ZVONIK : katolički list / glavni i odgovorni
urednik Vinko Cvijin. - God. 1, br. 1 (1994) - . -
Subotica : Katoličko društvo „Ivan Antunović“,
1994- (Novi Sad : Magyar Szó). - Ilustr. ; 29 cm

Mesečno.

ISSN 1451-2149 = Zvonik
COBISS.SR-ID 128815111

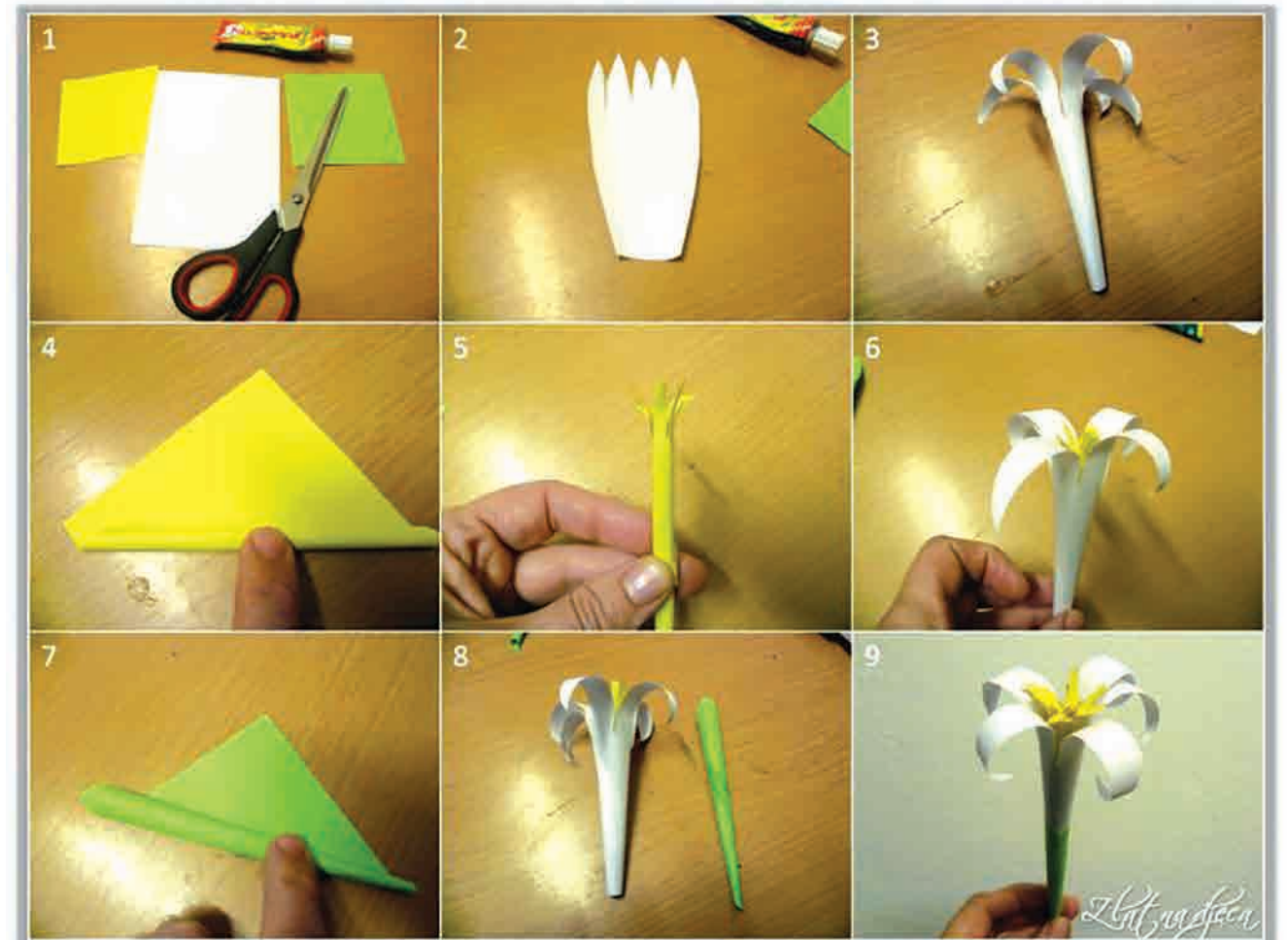
Fotografije u ovom broju Zvonika:

* Zvonik
* NIU „Hrvatska riječ“
* www.subotica.info
* www.zupavrokasubotica.com
* www.pixabay.com

LJILJAN – cvijet djevičanstva

Ljiljan je cvijet kojeg sveti Josip drži na mnogo slika u ruci. Možete ga sami izraditi. Evo uputa...

Potreban je bijeli papir A5 i dva „memo“ papirića, jedan u žutoj i drugi u zelenoj boji. Na bijelom papiru treba nacrtati „ruku“ s pet jednakih „prstiju“, koje završavaju šiljastim vrhovima, izrezati, zalijepiti u tuljak i škarama zavrnuti laticice. (Ljiljan ima šest latica, ali tako je teže oblikovati cvijet). Žuti „memo“ papirić smota se po dijagonali, zareže nekoliko puta na jednom kraju te ubaci unutar bijele čašice. Jednako se smota i zeleni, zalijepi u tuljak te na kraju u njega umetne bijelo-žuti dio.

ZARUČNIK BDM, NAZARET, TESAR, ANĐEO,
PRAVEDNIK, BETLEHEM, POPIS, HRVATSKA,
DUBOVAC, EVANĐELJE, POČIM, ZAŠTITNIK,
SIN DAVIDOV, VJERNIK, ŠTAP, EGIPAT, SVET,
POBOŽAN, BOGOBOJAZAN, SV.

E V A N Đ E L J E S M N
T E R A Z A N Đ E O E A
K I N D E V A R P T H Z
H R V A T S K A V E E A
E T S . K I N R E J V L J
M I Č O O P O P I S T O
S I N D A V I D O V E B
E G I P A T P A T Š B O
M D B K I N Č U R A Z G
I K I N T I T Š A Z J O
O S I P D U B O V A C B
P O B O Ž A N R A S E T

